

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΚΛΑΥΔΙΟΥ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΡΟΥΠΕΡ,	Ἐργοστασιάρχης
ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ	Σύζυγός του
ΑΝΤΩΝΙΟΣ	Θετός υἱός των
ΔΑΝΙΗΛ	Ἑβραῖος
ΡΕΒΕΚΚΑ	Θυγάτηρ του
ΚΑΝΤΑΝΙΑΚ	Κατάσκοπος
ΕΔΜΕΑ	Ἐπιτήρεια τοῦ Κλαυδίου.

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος, ὑπὸκειται δὲ ἐν τῇ ἔξοχῃ

Ἄρχεται τὴν πρωΐαν καὶ περατοῦται τῆς Ἑσπέρας.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Μεγάλῃ ἰσόγειος αἶθουσα μόλις φωτιζομένη καὶ περικοσμημένη δι' ἐπίπλων πεπλαιωμένων καὶ παραπετασμάτων. Ἐν τῇ μέσῳ κεῖται μεγάλη ὑελωτὴ θύρα, ἐξ ἧς διαρραίνεται κοιλὰς. Ἀριστερόθεν καὶ δεξιόθεν τῶν θυρῶν παράθυρα. Ἐκατέρωθεν θύραι φέρουσαι εἰς τὰ πλησίον δωμάτια. Ἐπὶ τινος τραπέζης θῆκαι φυσιγγίων καὶ διάφορα ἐργαλεῖα. Ἀριστερόθεν ἐν μεγάλῳ κιβώτιῳ μετὰ σιδηρῶν καρβίων. Ἀκούεται ὁ ἦχος μεγάλου ὰρολογίου.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΕΔΜΕΑ, ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ

ΕΔΜ. (εἰσέρχεται κρατοῦσα μικρὰν λυχνίαν, ἣν ὑψώνει ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς της ὅπως παρατηρήσῃ τὸ ὰρολόγιον). Ἐπτὰ παρά τέταρτον εἶνε πλέον ἡμέρα (ἀρχίζει νὰ διευθετῇ ἐπὶ τραπέζης χαρτίαν τινὰ παρατηροῦσα ταῦτα μετὰ τινος περιεργείας φυσικῆς μὲλλον παρὰ σκοπίμου. Ἀκούεται ἑλαφρὸς κτύπος εἰς τὸ παράθυρον τὸ κείμενον παραπλεύρως τῆς ὑελωτῆς θύρας). Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, κάποιος ἐκτύπησε (κτύπος ἰσχυρότερος εἰς τὸ ἕτερον παράθυρον) ἄς ἀνοιξῶ, ἀλλὰ ποῖος νὰ ἦνε τόσο ἐνωρίς;

ΚΑΙΣ. (ἔξωθεν χαμηλοφώνως). Ἐδμέα, ἐγὼ εἶμαι, ἀνοιξόν μοί.

ΕΔΜ. Ἡ κυρία μου! ἀλλὰ . . . διατί ἐπιστρέφει . . . εἴμεθα τόσο

καλὰ χωρὶς . . . αὐτήν (προχωρεῖ πρὸς τὴν θύραν τῆς εἰσόδου καὶ ἐπανερχεται μετὰ τῆς Καισαρίνης· εἶτα ἀποσύρει τὰ παραπετάσματα, ἀνοίγει τὰ παράθυρα καὶ ἡ αἶθουσα φωτίζεται).

ΚΑΙΣ. Εἶσαι μόνη;

ΕΔΜ. Μάλιστα, δὲν κατέβησαν ἀκόμη· ἀλλὰ πῶς ἐννοήσατε ὅτι εὐρισκόμην ἐδῶ; Τὰ παράθυρα ἦσαν κλειστά.

ΚΑΙΣ. Σὲ εἶδον διὰ τινος ὁπῆς τὴν ὁποίαν ἤνοιξα διὰ νὰ βλέπω πρὸς τὰ ἔξω· ἀλλὰ διατί ἡ θύρα τῆς εἰσόδου ἦτο κλεισμένη διὰ τοῦ σύρτου καὶ ἠναγκάσθην νὰ κτυπήσω εἰς τὸ παράθυρον ὡς ἄγνωστος;

ΕΔΜ. Διότι τώρα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κλείομεν.

ΚΑΙΣ. Καὶ ἀπὸ πότε ἐλήφθη τὸ νέον τοῦτο μέτρον;

ΕΔΜ. Ἀφότου ἀνεχωρήσατε.

ΚΑΙΣ. Τοῦτο ἴσως διὰ νὰ μὴ δύναμαι νὰ εἰσέλθω;

ΕΔΜ. Ἴσως.

ΚΑΙΣ. Καὶ ἡ διαταγὴ αὕτη παρὰ τίνος ἐδόθη;

ΕΔΜ. Ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Ῥεβέκκας.

ΚΑΙΣ. Ὡστε ἡ δεσποινὶς Ῥεβέκκα ἐκτελεῖ πλέον ἐνταῦθα χρέη οἰκοδεσποίνης.

ΕΔΜ. Ἐφόσον ἀπουσιάζεται μόνον ἀνεχωρήσατε τόσον αἰφνιδίως ὥστε ἔπρεπε νὰ σᾶς ἀναπληρώσῃ κάποιος. Ἐὰν ἐγράφατε τοῦλάχιστον ὅτι θὰ ἤρχεσθε, κάποιος θὰ ἤρχετο εἰς προῦπάντησίν σας.

ΚΑΙΣ. Δὲν τὸ ἔπραξα, διότι ἐπεθύμουν νὰ ἔλθω ἐνταῦθα ἀπροσδοκῆτως, ὅπως ἴδω τί συμβαίνει ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, ὅταν ἀπουσιάζω· ἄλλως τε ἤθελον νὰ σοὶ ὁμιλήσω πρὶν οἱ ἄλλοι μάθωσι τὴν ἔλευσίν μου.

ΕΔΜ. Ἄλλ' ἐὰν ἠθέλατε μὲ ἐρωτήσῃ θὰ σᾶς ἐγγράφον τὰ πάντα· τοῦτο μάλιστα θὰ ἔκαμον ὡς καὶ ἄλλοτε, ἐὰν ἐγνώριζα ποῦ εὐρίσκεσθε.

ΚΑΙΣ. Δὲν ἤθελον νὰ ἠξεύρῃ κανεὶς ποῦ εὐρισκόμην.

ΕΔΜ. Οὔτε καὶ ἐγώ;

ΚΑΙΣ. Οὔτε!

ΕΔΜ. Καὶ θ' ἀναχωρήσητε ἴσως ἐκ νέου;

ΚΑΙΣ. Διατί μ' ἐρωτᾶς;

ΕΔΜ. Πρὸς τί ὅλη αὕτη ἡ μυστικότητα; . . . Καὶ αἱ ἀποσκευαὶ σας ποῦ εὐρίσκονται;

ΚΑΙΣ. Εἰς τὸν σταθμόν. Ὁ καιρὸς ἦτο τόσον ὠραῖος, ὥστε ἐπροτίμησα νὰ ἔλθω πεζῇ.

ΕΔΜ. Μίαν ὀλόκληρον ὥραν πεζῇ! ὥστε εἴσθε καλὰ πλέον;

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς εἶμαι καλὰ πλέον, ὑπέφερα ὅμως τόσον πολὺ ἐσχά-

τως, ὥστε ὀλίγον ἔλλειψε ν' ἀποθάνω. Δὲν ἐπίστευον νὰ ἐπανίδω οὐδένα καὶ ἠναγκάσθην νὰ ἐξομολογηθῶ.

ΕΔΜ. Καὶ ἐξομολογήθητε τὰ πάντα ;

ΚΑΙΣ. Βεβαίως· ὅταν εὐρίσκεται τις εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου. . .

ΕΔΜ. Ἀληθῶς· ἀλλ' ὁ καιρὸς τότε ἐπείγει, εἶνε ὡς ἂν εὐρίσκηται κανεὶς εἰς ταξείδιον καὶ λησμονεῖ κατ' τι. Καὶ ὁ πνευματικὸς τί σὰς εἶπεν ;

ΚΑΙΣ. Μοὶ ἔδωσαν ἀρίστας συμβουλὰς.

ΕΔΜ. Θὰ τὰς ἀκολουθήσητε ;

ΚΑΙΣ. Ὅταν βλέπῃ τις τὸν θάνατον ἐκ τοῦ σύνεγγυς καθίσταται πολὺ φρόνιμος, σὲ βεβαιῶ. Ἄ, Θεέ μου ! τί τρομερὸν πρᾶγμα αἰ ἀγρυπνίαι ἐκεῖναι μὲ τὸ ἀμυδρὸν ἐκεῖνο φῶς τοῦ νυκτερινοῦ λύχνου, μὲ τὴν νοσοκόμον ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου ! ἀλλ' εἶπέ μοι, ἤλλαξα πολὺ ;

ΕΔΜ. Ἄ, ὄχι, εἰσθε μόνον ὀλίγον ὠχρὰ καὶ ἀδύνατος. Ἐνοσηλεύθητε πλησίον τῆς μάμμης σας ;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα, ἀλλ' ὄχι ἐν Παρισίους· εἰς τὴν ἐξοχὴν. Πόσον χαίρω διότι σ' ἐπαναβλέπω (ἀσπάζεται τὴν Ἐδμίαν)· σὲ ἐνθυμούμην πάντοτε, σοῦ ἔφερα μάλιστα καὶ ὠραία φορέματα.

ΕΔΜ. Ἀλήθεια (μετὰ φαιδρότητος), πόσον εἰσθε καλὴ !

ΚΑΙΣ. Εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν κιβωτίων μου τὰ ὅποια πρέπει νὰ στείλῃς νὰ μεταφέρουν ἐδῶ ἀμέσως. Ἐγόρασα καὶ δι' ἐμὲ καινούργεις ἐσθῆτας. Τὸν χειμῶνα θὰ ἴδῃς νὰ φέρουν ἐνδυμασίας τοῦ νεωτερισμοῦ ὅλως ἰδιορρύθμους μὲ ψευδόχρυσά κοσμήματα, ὡς τὰ τῶν Ῥωμαίων γυναικῶν. ὦ ! δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς πόσον μοῦ ἀρμόζουσι ὅλα ταῦτα.

ΕΔΜ. Σκέπτεσθε φαίνεται νὰ ἐπιδοθῆτε εἰς νέας κατακτήσεις.

ΚΑΙΣ. Βεβαιότατα.

ΕΔΜ. Καὶ ποῦ παρακαλῶ, κυρία

ΚΑΙΣ. Ἐνταῦθα.

ΕΔΜ. Ἀλλ' ἐδῶ δὲν μένει ἢ ὁ πατὴρ τῆς δεσποινίδος Ῥεβέκκας.

ΚΑΙΣ. Ὁ γέρο-Δανιὴλ ! Ὁ Ἑβραῖος . . . ἀφοῦ μάλιστα ἐξομολογήθην. Ἄ ! πατέ !

ΕΔΜ. Τότε ὁ κύριος Ἀντώνιος.

ΚΑΙΣ. ὦ ! ὡς δι' αὐτὸν θὰ ἦτο πολὺ εὐκολόν.

ΕΔΜ. Πῶς ; ἤξεύρετε ;

ΚΑΙΣ. Ἀπὸ πολλοῦ μάλιστα ! ἀλλ' ἀξίζει νὰ τὸν ἀφήσῃ τις νὰ τρέχῃ εἰς τὰ βασιλεῖα τοῦ Πλατωνικοῦ ἔρωτος· θὰ ἦνε πολὺ διασκεδαστικόν !

ΕΔΜ. Ἄλλὰ τέλος πάντων ποῖον; Ἐδῶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος κανεῖς (μετὰ τόγου), οὔτε ἔχομεν πλέον γείτονας.

ΚΑΙΣ. Δὲν ὑπάρχει ἄλλος λέγεις; ἀλλ' ὁ Κλαύδιος;

ΕΔΜ. Αὐτὸς ὅμως δὲν λογαριάζεται, διότι εἶνε σύζυγός σας.

ΚΑΙΣ. Καὶ ὅμως ἀπατάσαι, διότι περὶ αὐτοῦ πρόκειται.

ΕΔΜ. Πῶς; σεῖς ἐρωτευμένη με τὸν σύζυγόν σας;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπανήλθον ἐνταῦθα.

ΕΔΜ. Καὶ θὰ τοῦ το φανερώσητε;

ΚΑΙΣ. Βεβαίότατα.

ΕΔΜ. Πολὺ θὰ ἀπορήσῃ καὶ οὔτε θὰ σὰς πιστεύσῃ.

ΚΑΙΣ. Καὶ ὅμως ὅταν θέλω νὰ με πιστεύσουν με πιστεύουν, ἄλλως τε καὶ τὸ ἐναντίον ἐὰν συμβῇ, τόσον τὸ καλλίτερον τὸ ἀκατόρθωτον ἢ μᾶλλον τὸ ἀδύνατον μοὶ ἀρέσκει.

ΕΔΜ. Ἄλλὰ πῶς συμβαίνει τοῦτο; Διότι νομίζω ὅτι ὅταν ἀνεχωρήσατε ἀπ' ἐδῶ οὔτε κἂν ἐφαντάζεσθε τοῦτο.

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς ἐπιθυμεῖ ὅμως τις πολὺ πλειότερον ἐκείνους, ἀφ' ὧν ἀπομακρύνεται, παρὰ ἐκείνους, μεθ' ὧν εὐρίσκεται πολλάκις. Ἄλλως τε ἐσκέφθην καὶ κάπως ὄριμώτερον.

ΕΔΜ. Ἐνῶ ἐβλέπατε ἴσως τὸν νυκτερινὸν λύχνον.

ΚΑΙΣ. Ναί! τὴν νύκτα ἀϋπνος καὶ κοιμωμένη τὸν ἔβλεπον πάντοτε ἐνώπιόν μου. Ἄμα τῇ ἡμέρᾳ ἡ ὄπτασία αὕτη κάπως ἐμετριάζετο. Τὸν ἀγαπῶ, εἶμαι βεβαία. Ἄλλως τε δὲν ἤξεύρεις λοιπὸν ὅτι ὁ Κλαύδιος ἐπενόησεν ἀνακάλυψίν τινα, ἣτις ἀνάστατον θὰ καταστήσῃ ὅλην τὴν ὑφήλιον! Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἡ ἐφεύρεσις αὕτη εἶνε τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Τὰς ἀνέγνωσα ὅλας κατὰ τὴν ἀνάρρωσίν μου. Πῶς, δὲν ἤκουσες νὰ ὁμιλῶσι διὰ τὴν δοκιμὴν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἐσχάτως;

ΕΔΜ. (ἀλλοφρονοῦσα). Μόλις Ὡς γνωρίζετε ὅμως ἐδῶ ἐργάζονται πολὺ, τρώγουν ὀλίγον, κοιμοῦνται ἐνωρίς καὶ σχεδὸν δὲν ὁμιλοῦν, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον διασκεδάζου.

ΚΑΙΣ. Φαντάσου ἐμπηγμένους εἰς τὴν γῆν διὰ μεγάλης σφύρας πεντακοσίους πασσάλους ἀπέχοντας ἀλλήλων κατὰ δύο μέτρα, καὶ εἰς τὰ διάμεσα κενὰ ἐρριμμένους σάκκους πλήρεις λίθων. Τὸ πυροβόλον τὸ ὁποῖον ἐφεῦρεν ὁ σύζυγός μου, καὶ τὸ ἐποίησον σημείωσον, εἶνε μικρὸν ἀριστοτέχνημα, ἐξεσφενδόνισεν, ὡς λέγει ἡ ἐφημερίς, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σάκκων καὶ τῶν πασσάλων ἐκείνων, δύο ὀβίδας. Ἄγνοῶ τί περιεῖχον αὐται, ἀλλ' ἄμα τῇ ἐκσφενδονίσει, σάκκοι, λίθοι, πάσσαλοι, τὰ πάντα ἀνετινάχθησαν εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐξηφανίσθησαν, οὔτως εἶπεῖν,

ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Οὔτε ξυλάκι δι' ὄδοντογλυφίδα δὲν ἀπέμεινεν, οὔτε δὲ καὶ κανὲν τεμάχιον ἀπὸ τὰς δύο ἐκείνας ὀβίδας ἀναλογίσου λοιπὸν τί καταστροφὴν θὰ ἐπέφερον αὐται, εἴαν ἐρρίπτοντο ἐναντίον τάγματος στρατιωτῶν, ἢ ἐντὸς πόλεως. Τί τὸ θέλεις, εἶνε θαυμασίον!

ΕΔΜ. Ὡστε χάριν αὐτοῦ τοῦ πυροβόλου ἐρωτεύητε τὸν σύζυγόν σας;

ΚΑΙΣ. Ναί.

ΕΔΜ. Περίεργον τῷ ὄντι πρᾶγμα· ἀλλ' ὄχι, διότι ὡς λέγουν ὁ ἔρωσ εἶνε μικρὸ παιδάκι. Καὶ ὁ σύζυγός σας τί ὠφελείας θὰ ἔχη παρακαλῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ πυροβόλον;

ΚΑΙΣ. Πρῶτον, κίωμιον δόξαν, δεῦτερον ἀφοῦ ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιφορτισθείσης τὴν δοκιμασίαν ἐπιτροπῆς εἶναι εὐνοϊκωτάτη, ἡ Κυβέρνησις ἀναμφιβόλως θὰ τῷ δώσῃ μεγάλῃς παραγγελίας.

ΕΔΜ. Ἐν τούτοις πρὶν προφθάσῃ νὰ πλουτίσῃ ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψίν του εἶνε ἠναγκασμένος νὰ πωλήσῃ τὴν οἰκίαν αὐτὴν.

ΚΑΙΣ. Καὶ διατί;

ΕΔΜ. Διότι διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸ πυροβόλον ἐκεῖνο κατεχρεώθη, καὶ τώρα ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην χρημάτων.

ΚΑΙΣ. Τόσον τὸ καλλίτερον!

ΕΔΜ. Πῶς! σὰς εὐχαριστεῖ τοῦτο;

ΚΑΙΣ. Ὅχι, ἀλλ' εἶναι κατάλληλος εὐκαιρία διὰ νὰ φωνῶ εἰς αὐτὸν χρήσιμος· θὰ τῷ δανείσω τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς αὐτὸν χρήματα καὶ οὕτω τὰ οἰκονομικά του θὰ τακτοποιηθῶσιν. Εὐλόγως, μοὶ ἔλεγεν ὁ πνευματικός μου, ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἔχη τις διάθεσιν καὶ πίστιν εἰς τὸν θεὸν καὶ πάντοτε θὰ παρουσιάζηται εἰς αὐτὸν εὐκαιρία διὰ νὰ καθίσταται ὠφέλιμος εἰς τὸν πλησίον του.

ΕΔΜ. Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὔρητε χρήματα;

ΚΑΙΣ. Ἐγὼ διακοσίας χιλιάδας φράγκων.

ΕΔΜ. Καὶ αἱ ὁποῖαι πόθεν σὰς προέρχονται, παρακαλῶ;

ΚΑΙΣ. Ἐκ κληρονομίας· θὰ σοὶ διηγηθῶ ἄλλοτε τὰ καθέκαστα. Εἰπέ μοι τώρα, ὁ Κλαύδιος ἀνέφερε τι περὶ ἐμοῦ κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου;

ΕΔΜ. Ἐμπροσθέν μου τοῦλάχιστον ποτέ.

ΚΑΙΣ. Δὲν εἶπέ τι διὰ τὴν ἀναχώρησίν μου, τὴν μακροχρόνιον ἀπουσίαν μου, τὴν ἐνδεχομένην ἐπάνοδόν μου;

ΕΔΜ. Ἀπολύτως τίποτε. Τὴν ἡμέραν μόνον, τὴν ὁποίαν ἀνεχωρήσατε, τὴν ὥραν τοῦ προγεύματος μὲ διέταξε νὰ σὰς καλέσω. Τότε

ἐγὼ τοῦ εἶπα ὅτι εἶχετε λάβει τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκα-
λεῖσθε πλησίον τῆς ἀσθενούσης μᾶμμης σας καὶ ὅτι ἀνεχώρησατε εἰς
Παρισίους πάραυτα χωρὶς νὰ εἰξεύρητε οὐδὲ σεῖς πότε θὰ ἐπιστρέ-
ψητε. Οὐδεμίαν ἄλλην ἐξήγησιν ἐζήτησε πλέον· ἀφῆρασα μόνον τὸ
πινάκιόν σας ἐκ τῆς τραπέζης, ἐπραγευμάτισαν ἄνευ ὑμῶν καὶ οὕτω
τὰ πράγματα ἐξηκολούθησαν τὸν συνήθη δρόμον των ὡς καὶ πρότερον.

ΚΑΙΣ. Ἡ Ῥεβέκκα λοιπὸν εἶνε ἐρωμένη τοῦ Κλαυδίου πλέον;

ΕΔΜ. Ἡ δεσποινὶς Ῥεβέκκα! τί λέγετε!

ΚΑΙΣ. Τί τὸ ἔκτακτον θὰ ἐπαρουσίαζεν ὁ ἔρωσ τοῦ συζύγου μου
πρὸς ἄλλην γυναῖκα, ἀφοῦ διάκειμαι μετ' αὐτοῦ τόσον κακῶς;

ΕΔΜ. Ἀλλὰ λησμονεῖτε, κυρία, ὅτι ὁ σύζυγός σας εἶνε ὁ ἐντιμώ-
τερος ἄνθρωπος, ἡ δὲ δεσποινὶς Ῥεβέκκα ἡ ἐναρετωτέρα τῶν γυναι-
κῶν. Ἐκτὸς τούτου καὶ αὐτὴ ἀναχωρεῖ σήμερον μετὰ τοῦ πατρὸς
τῆς μακρὰν τῆς Γαλλίας· ὥστε δύνασθε νὰ εἴσθε πλέον ἡσυχος.

ΚΑΙΣ. Ἔστω.

ΕΔΜ. Καὶ ἐκεῖνος τί ἀπέγεινε;

ΚΑΙΣ. Ποῖος ἐκεῖνος;

ΕΔΜ. Ὁ κύριος Ῥιχάρδος, τὸν ὁποῖον δὲν μοῦ ἀνεφέρατέ ποτε
πλέον.

ΚΑΙΣ. Μήπως τὸν ἐπανεῖδες; (τεταραγμένη).

ΕΔΜ. Ὅχι.

ΚΑΙΣ. Οὔτε ἐγώ.

ΕΔΜ. Καὶ ὅμως ἔφυγεν ἀπ' ἐδῶ τὴν ἀκόλουθον τῆς ἀναχωρή-
σεώς σας.

ΚΑΙΣ. Δὲν ἔμαθον ἔκτοτε τίποτε περὶ αὐτοῦ.

ΕΔΜ. Ἀλλὰ θὰ σᾶς ἔγραψεν;

ΚΑΙΣ. Ὅχι.

ΕΔΜ. Ἀληθινά;

ΚΑΙΣ. Ἀληθέστατα.

ΕΔΜ. Ποῦ ἀποδίδετε λοιπὸν τοῦτο;

ΚΑΙΣ. Ἐξηφανίσθη τόσον αἰφνιδίως, ὥστε οὐδὲ καὶ ἐγὼ αὐτὴ δὲν
ἤξεύρω ποῦ νὰ τὸ ἀποδώσω· ἴσως ὅμως νὰ εὑρίσκεται εἰς ταξείδιον
ἢ νὰ ἀπέθανεν

ΕΔΜ. Μὲ πόσην ἀφέλειαν τὸ λέγετε!

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ μήπως νομίζεις ὅτι θὰ ἐλυπούμην διὰ τοῦτο; χά!
χά! χά! ἀπεναντίας, σὲ βεβαιῶ μάλιστα ὅτι πολὺ θὰ ἠύχαριστού-
μην, ἐὰν ἐλάμβανε τὴν πρὸς τὰ βασιλεία τοῦ Πλούτωνος ἀγούσαν.

ΕΔΜ. ὦ! Θεέ μου!!!

ΚΑΙΣ. Τί ἔχεις ;

ΕΔΜ. Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐκφράζεσθε, μοὶ προξενεῖ φρίκην. Ὅμιλεῖτε μὲ τόσην σκληρότητα δι' ἐκείνον, τὸν ὁποῖον ἕως χθὲς ἠγαπάτε μὲ τόσον σφοδρὸν πάθος !

ΚΑΙΣ. Ὅστις μὲ ἠγάπα μᾶλλον, θέλεις νὰ εἴπῃς (ἀκούεται αἴφνης ἔξωθεν ἐκπυρσοκρότησις, ἡ Καισαρίνη ποιοῦσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καλύπτει τὰ ὦτά της δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν της). Ἄ !! τί εἶνε τοῦτο πάλιν ;

ΕΔΜ. Ὁ κύριος Ἀντώνιος δοκιμάζει τὸ ὄπλον τὸ ὁποῖον ἐφεῦρεν.

ΚΑΙΣ. Καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ λοιπὸν νὰ πυροβολῇ ;

ΕΔΜ. Βέβαια ! Τὸ δοκιμάζει συχνὰ τὸ πρωί.

ΚΑΙΣ. Ἄ ! τότε εἶπέ του νὰ παύσῃ.

ΕΔΜ. Ἀλλὰ διατί ; φοβεῖσθε ;

ΚΑΙΣ. Πάρα πολύ.

ΕΔΜ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ συνηθίσητε, διότι ἐδῶ πυροβολοῦν καθ' ἑκάστην (ἀκούεται δευτέρα ἐκπυρσοκρότησις).

ΚΑΙΣ. Εἶπέ λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ κτῆνος νὰ παύσῃ (τρέχει πρὸς τινὰ γωνίαν τοῦ δωματίου κρύπτουσα τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς τῶν χειρῶν της).

ΕΔΜ. (κράζουσα ἐκ τοῦ παραθύρου)· κύριε Ἀντώνιε ! κύριε Ἀντώνιε !

ΑΝΤ. (ἐκ τῶν ἔξωθεν)· Τί συμβαίνει ;

ΕΔΜ. Παύσατε τοὺς πυροβολισμούς.

ΑΝΤ. Ἀλλὰ διατί ;

ΕΔΜ. Σὰς λέγω κατόπιν (ἐπανακαλεῖ τὸ παράθυρον. Πρὸς τὴν Καισαρίνην)· Πόσον εἶσθε ὠχρὰ !!!

ΚΑΙΣ. (δεικνύουσα ἐν ποτήριον)· Τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο εἶνε καθαρὸν ;

ΕΔΜ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Ἐρωτῶ, διότι ἐδῶ παντοῦ ὑπάρχουν δηλητήρια (πίνει ἐν ποτήριον ὕδατος). Φαντάσου ὅτι ἐγεννήθην ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ἰουνίου. Ἡ γέννησίς μου μάλιστα ἐπῆλθε προῶως, συνεπεία τρόμου, διότι ἡ οἰκία τῆς μητρός μου εὕρισκετο μεταξύ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῶν στρατευμάτων ! Ἐκτὸς δὲ τούτου χαρτομάντις μοῦ προεῖπεν ὅτι θ' ἀποθάνω ἀπὸ θάνατον βίαιον. Τούτου ἕνεκα ὅταν ἀκούω πυροβολισμούς μὲ καταλαμβάνει φρίκη. Καὶ ὁ σύζυγός μου ἐφευρίσκει πυροβόλα ... Ἴσως πρέπει νὰ φύγω ἐκ νέου (πίνει ἕτερον ποτήριον ὕδατος).

ΕΔΜ. Ἀλλὰ θὰ σὰς βλάβῃ, κυρία, μὴ πίνετε τόσον πολύ.

ΚΑΙΣ. Τώρα διψῶ πάντοτε. Αἰσθάνομαι ἀπό τινων ἡμερῶν κατὸν τὸ σταθός μου.

ΕΔΜ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον ἀφορμὴ νὰ φοβησθε (κατ' ἰδίαν). Πόσον μὲ ἐτρόμαξε. Πόσον εἶχεν ἀγριέψει τὸ μάτι της.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΑΙ ΑΥΤΑΙ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΑΝΤ. (μὴ βλέπων τὴν Καισαρίνην). Διατί μοῦ εἶπες νὰ παύσω τοὺς πυροβολισμούς ;

ΕΔΜ. Ἀποθέσατε τὸ ὄπλον σας.

ΑΝΤ. (τοποθετῶν τὸ ὄπλον του). Τί συμβαίνει λοιπόν;

ΕΔΜ. (δεικνύουσα τὴν Καισαρίνην). Ἐτρομάξατε τὴν κυρίαν.

ΑΝΤ. (βλέπων τὴν Καισαρίνην). Ἄ ! κυρία, συγγνώμην. Πολὺ λυποῦμαι... ἀλλὰ δὲν ἤξευρα... ἐὰν ἤξευρα ὅτι εὑρίσκεσθε ἐνταῦθα...

ΚΑΙΣ. Δὲν πταίστε σεῖς (θωπευτικῶς). διήλθον ὀλόκληρον τὴν νύκτα ἐν τῇ ἀμάξῃ. Δὲν ἐκοιμήθην ποσῶς. Ἐνεκα τούτου ἐννοεῖται ὅτι εἶμαι καταπεπονημένη, οἱ αἰφνίδιοι δὲ ἐκεῖνοι πυροβολισμοὶ ἐτάραξαν τὸ νευρικόν μου σύστημα. Οὐχ ἤττον θὰ σᾶς παρακαλέσω, ὅταν θέλετε νὰ κάμητε τὰς δοκιμὰς σας ν' ἀπομακρύνεσθε ὀλίγον τῆς οἰκίας ταύτης. Καὶ τὸ ὄπλον σας εἶνε νεωτέρου συστήματος ;

ΑΝΤ. Μάλιστα, κυρία.

ΚΑΙΣ. Δείξατέ μοί το, σᾶς παρακαλῶ.

ΑΝΤ. (λαμβάνων τὸ ὄπλον). ἀλλ' ἡ θεὰ του νομίζω σᾶς τρομάζει.

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς, ἀλλὰ θὰ προσπαθῶ νὰ νικήσω τὴν παιδαριώδη ταύτην ἀδυναμίαν μου. Εἶνε πλέον κενόν, ὑποθέτω.

ΑΝΤ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. (χειριζομένη τὸ ὄπλον). ὦ ! εἶνε κομψότατον, ἔχει δὲ καὶ δύο σωλήνας.

ΑΝΤ. Καὶ ἐν τούτοις γεμίζεται ἀκαριαίως.

ΚΑΙΣ. Ὁ δὲ μηχανισμός του δὲν εἶνε ὀρατός.

ΑΝΤ. Ὅχι, διότι εἶνε ἔσωθεν.

ΚΑΙΣ. Περίεργον· θὰ μοὶ ἐξηγήσητε τοῦτο κατόπιν· θ' ἀρχίσω μάλιστα ἀπὸ αὔριον νὰ πυροβολῶ μὲ αὐτό. Ὑμεῖς δὲ θὰ μοὶ δείξητε τὸν χειρισμόν του· δὲν εἶνε ἀλήθεια ;

ΑΝΤ. Εὐχαρίστως.

ΚΑΙΣ. (τῷ δίδει τὸ ὄπλον, ἐκεῖνος τὸ τοποθετεῖ). Ὑγιαίνουτε καὶ

συγχωρήσατέ με διὰ τὴν ἐξ αἰτίας μου διακοπὴν τῶν δοκιμῶν σας.

ΑΝΤ. Ἀπεναντίας, κυρία, ἐγὼ ὀφείλω νὰ ζητήσω παρ' ἡμῶν συγγνώμην διὰ τὸν τρόπον, τὸν ὁποῖον σας ἐπροξένησα (κύπτει ὅπως τῆς ἀσπασθῆ τὴν χεῖρα, ἀλλ' ἐκείνη τὴν ἀποσύρει μειδιῶσα αὐτῷ καὶ ἀποσύρεται).

ΕΔΜ. (ἐξερχομένη μετὰ τῆς Καισαρίνης)· Μὲ πόσῃν τέχνην καὶ γλυκύτητά φέρεσθε πρὸς αὐτὸ τὸ πτωχόπαιδο. Καὶ ἅγιον θὰ ἐμαγεύατε μὲ τοὺς τρόπους σας.

ΚΑΙΣ. Γυμνάζομαι διὰ τὸν Κλαύδιον (ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΚΛΑΥΔΙΟΣ (εἰσελθὼν, πρὶν ἐξέλθῃ ἡ Καισαρίνη, τὴν εἶδεν ἐν ἀγνοίᾳ τῆς)

ΑΝΤ. (νομίζων ἑαυτὸν μόνον, ἐνῶ ὁ Κλαύδιος τὸν παρατηρεῖ ἐκ τοῦ βάθους τῆς αἰθούσης)· Ἀλλὰ διατί ἐπανῆλθεν; Ἡσθασμένην ἑμαυτὸν τόσον ἰσχυρὸν ἐν ὧσιν ἦτο μακρὰν μου. Ποῦ εὗρίσκετο τοὺς τρεῖς τούτους μῆνας; Διατί ἠλλαξε τόσον; Διατί εἶνε τόσον ὠχρὰ. Διατί ἄρα γε μοὶ ὠμίλησε μετὰ τόσῃς γλυκύτητος; Ἄ! ἡ φωνὴ ἐκείνη μὲ γοητεύει, μὲ καθιστᾷ τρελλόν. Ἐὰν ἀνεχώρουν; Ἄ! ναί! εἶνε τὸ μόνον μέσον, ὅπερ μοὶ ὑπολείπεται.

ΚΛΑΥΔ. (λαυμβάνων τὸ ὄπλον τὸ παρατηρεῖ πρὸς τὸν Ἀντώνιον)· Δοιπόν, Ἀντώνιε;

ΑΝΤ. Ἄ! ὁμεις ἐδῶ, ἀγαπητέ κύριε.

ΚΛΑΥΔ. Εἶσαι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὰς σημερινὰς δοκιμὰς σου. Ἐπέτυχον;

ΑΝΤ. Πιστεύω, καθόσον ἐξετέλεσα τὰς τροποποιήσεις, τὰς ὁποίας μοῦ ὑπεδείξατε. Ἦδη πλέον αἱ κάλυκες τῶν φυσιγγίων ἐκβάλλονται μετὰ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν διὰ τοῦ ἀπλουστάτου ἐκείνου ἐλατηρίου, τὸ ὁποῖον ἐγὼ δὲν εἶχον σκεφθῆ.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ἡ βολὴ του;

ΑΝΤ. Εἰς χιλίων τετρακοσίων μέτρων ἀπόστασιν σήμερον ἡ σφαῖρα διεπέρασεν ἐξ ὀλοκλήρου σανίδα δρυϊνήν, ἀρκετοῦ πάχους. Κατὰ συνέπειαν ἐλπίζω ὅτι δύναται νὰ ἐπιφέρῃ ἀποτέλεσμα εἰς ἑκατὸν μέτρων ἔτι ἀπόστασιν.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ εἰς πόσον χρόνον γερμίζετε καὶ πυροβολεῖτε;

ΑΝΤ. Ἐντὸς τεσσάρων δευτερολέπτων μόνον.

ΚΛΑΥΔ. Δειξόν μοι τὰ φυσίγγια.

ΑΝΤ. Ἴδου ταῦτα (ὁ Κλαύδιος ἐξετάζει τὰ φυσίγγια, ὁ δὲ Ἀντώνιος σχίζει ἐν καὶ τὸ δεικνύει εἰς τὸν Κλαύδιον). Παρατηρήσατε τὸ ὄπλον πληροῦται διὰ τοῦ αὐτοῦ μηχανισμοῦ, δι' οὗ καὶ κλείεται.

ΚΛΑΥΔ. Τὸ εὔρες.

ΑΝΤ. Διὰ τῆς συνδρομῆς σας. Ἄ! ἐγὼ ἀκόμη εἶμαι πολὺ ἀδαής.

ΚΛΑΥΔ. Ἐργάζου καὶ θὰ τελειοποιηθῆς (γεμίσας δὲ τὸ ὄπλον ἐτοιμάζεται νὰ πυροβολήσῃ ἀπὸ τοῦ παραθύρου)· ἄς ἴδωμεν.

ΑΝΤ. Μὴ πυροβολεῖτε ἐντεῦθεν.

ΚΛΑΥΔ. Διατί; ἐδῶ εἶνε ἐρημία. Οὐδεὶς δύναται νὰ διέλθῃ εἰς ἀπόστασιν δύο λευγῶν, πάντες δὲ οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ εἶνε ἐξοικειωμένοι.

ΑΝΤ. Ἐπανῆλθεν ἡ κυρία Ρουπέρ, οἱ δὲ πυροβολισμοὶ τὴν ἐνοχλοῦν.

ΚΛΑΥΔ. (τοποθετῶν τὸ ὄπλον ἐν τινὶ γωνίᾳ). Τότε διαφέρει. Τὴν εἶδον.

ΑΝΤ. Ἀλλὰ πότε;

ΚΛΑΥΔ. Πρὸ ὀλίγου ὅταν ἐξήρχετο τοῦ δωματίου τούτου.

ΑΝΤ. Καὶ διατί δὲν τῇ εἶπατέ τι;

ΚΛΑΥΔ. Διότι δὲν εἶχον τίποτε νὰ τῇ εἶπω (ὁ Ἀντώνιος καθίσταται σκεπτικός). Τί σκέπτεσαι λοιπόν;

ΑΝΤ. Σκέπτομαι, ἀγαπητέ μοι κύριε, ὅτι πρέπει νὰ σὰς ζητήσω ἀδειαν ἀπουσίας ἤδη, ὅτε πλέον ἐτελείωσα τὴν ἐργασίαν ταύτην.

ΚΛΑΥΔ. Μήπως εἰς τὴν ἡλικίαν σου ἔχεις ἀνάγκην τῆς ἀδείας μου.

ΑΝΤ. Ἐντούτοις ἤξεύρετε ὅτι δὲν θὰ πράξω ποτέ τι ἄνευ τῆς ὑμετέρας συγκαταθέσεως.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ποῦ θὰ ὑπάγῃς;

ΑΝΤ. Εἰς Παρισίους.

ΚΛΑΥΔ. Νὰ πράξῃς τί;

ΑΝΤ. Ὅπως ζητήσω ἀκρόασιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωκῶν καὶ τῷ ὑποβάλω τὸ ὄπλον μου, ἐὰν τὸ ἐγκρίνετε, ἐννοεῖται.

ΚΛΑΥΔ. Ἀλλὰ πρὸς τίνα σκοπὸν νὰ ἐνοχληθῆς; Δύνασαι νὰ δοκιμάσῃς τὸ ὄπλον σου κατὰ τὰς νέας δοκιμὰς τοῦ ρίμματος, ἃς θὰ ἐκτελέσωμεν ἐντὸς ὀλίγου ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πυροβολικοῦ.

ΑΝΤ. Ἀλλ' ἔχω ἀνάγκην καὶ ὀλίγης μεταλλαγῆς βίου.

ΚΛΑΥΔ. Πλὴν μέχρι τῆς χθὲς δὲν ἤθελες νὰ κινηθῆς ἀπ' ἐδῶ. Ἡσθάνεσο σεαυτὸν ὡς τὸν εὐτυχέστερον τῶν θνητῶν· καὶ ἀφοῦ τύχῃς τῆς ἀκροάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ θὰ ἐπανέλθῃς ἐνταῦθα;

ΑΝΤ. Δὲν πιστεύω, κύριε· ἐπεθύμουν, ἐὰν μοι τὸ ἐπιτρέψετε, νὰ

μεταβῶ ἐπὶ τινὰς μῆνας εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀμερικὴν ὅπως ἐξετάσω τὰ ἐκεῖ ἐργαστήσια.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν σοὶ ἀρκεῖ τὸ ἰδικόν μου. Ἀλλὰ τί θέλω ἀπογίνει ἐγὼ κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου; Τὸ γνωρίζεις, δὲν ἔχω ἄλλον ἀπὸ σέ, ὅστις νὰ μὲ ἐννοῇ, νὰ μὲ ἀγαπᾷ καὶ νὰ μὲ βοηθῇ.

ΑΝΤ. (συγκεκινημένος). Ἀληθῶς;

ΚΛΑΥΔ. Ἀμφιβάλλεις λοιπόν;

ΑΝΤ. ὦ! ὄχι, θὰ ἦμην ὁ ἀθλιώτερος τῶν ἀνθρώπων εἴαν δὲν σὰς ἐλάτρευον ἔπειτα ἀφ' ὅσα ἐπράξατε δι' ἐμέ. Ἦμην ὄρφανός, πανέ-
ρημος, σχεδὸν ἐπαίτης, ὅταν πρὸ δεκαετίας ἢ μήτηρ σὰς καὶ σεῖς
μὲ συμαζεύσατε, μὲ ἀνεθρέψατε καὶ μὲ ἐξεπαιδεύσατε. Μὲ εἰσά-
ξατε εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἀπὸ τεσσάρων ἡδὴ ἐτῶν μὲ προσελάβετε
ὡς συνέταυρόν σας ἐν τῷ ἐργαστησίῳ σας. Ὅ,τι εἶμαι σήμερον, εἰς
ὕμᾶς τὸ ὀφείλω. ὦ! πιστεύσατέ το, σὰς λαυτρύω, σὰς σέβομαι
ὅσον τὸν πανάγαθον Θεόν.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ἐν τούτοις ἔχεις μυστικόν, τὸ ὅποιον μοῦ ἀποκρύ-
πτεις.

ΚΛΑΥΔ. Ἀλλὰ τότε διατί κλαίεις;

ΑΝΤ. Διότι θὰ σὰς ἀποχωρισθῶ.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ διατί νὰ μὲ ἀποχωρισθῆς;

ΑΝΤ. (ἀγνοῶν τι ν' ἀπαντήσῃ). Διότι εἶμαι πολὺ δυστυχής.

ΚΛΑΥΔ. Ἦρχισας νὰ παραπονῆσαι πολὺ ἐνωρίς, φίλτατε. Εἰς τὴν
ἡλικίαν σου δυστυχία, ὡς ἡ ἰδική σου, εἶναι δοκιμασία προπαρα-
σκευαστικὴ κατόπιν θὰ τὸ αἰσθανθῆς.

ΑΝΤ. Κύριε, εἶμαι νευροπαθὴς καὶ συγκινοῦμαι εὐκόλως.

ΚΛΑΥΔ. Τοῦτο εἶνε συνέπεια τῶν ταλαιπωριῶν, ἃς ὑπέστης κατὰ
τὴν παιδικὴν σου ἡλικίαν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον θὰ παρέλθωσιν ὅλα
ταῦτα. Μείνε ἐδῶ, ἔχω ἀνάγκην σοῦ, σὺ δὲ ἔχεις ἀνάγκην τοῦ ἀέρος
τῶν ὑψικαρῶν τούτων ὁρέων· ἄλλως τε καὶ ἡ θλιψίς σου εἶναι τοι-
αύτη, ὥστε δὲν θεραπεύεται διὰ τῆς ἀλλαγῆς τόπου. Ὅπου καὶ ἂν
μεταβῆς θὰ τὴν φέρῃς ἐντὸς τῆς καρδίας σου πάντοτε. Ἡ ἀπομά-
κρυνσις τὴν μεγεθύνει μᾶλλον καὶ τὴν ἐνισχύει. Ὅταν δὲ ἐπανέλθῃς
πλησίον τοῦ προσώπου, ὅπερ σοὶ προξενεῖ τὴν θλιψίν ταύτην, θὰ ἐν-
νοήσῃς πλέον ὅτι εἰς μάτην ἐταξείδευσας.

ΑΝΤ. Τί ἐννοεῖτε;

ΚΛΑΥΔ. (μετὰ ψυχρότητος). Ἐρᾶς τῆς γυναικός μου.

ΑΝΤ. (ἐν ταραχῇ). Ἀλλὰ τί διδόμενα ἔχετε, κύριε;

ΚΛΑΥΔ. Τὸ ἀντελήφθην ἰδίους ὀμμάσιν.

ΑΝΤ. ὦ! κύριε, δὲν πρέπει λοιπὸν ν' ἀναχωρήσω; Δὲν θὰ μὲ συγχωρήσητε τότε;

ΚΛΑΥΤΑ. Πρὸς τί νὰ σὲ συγχωρήσω; Μόλις ἔγεις τὸ εἰκαστὸν δευτέρου ἔτος καὶ εἶσαι ἐρωτευμένος. Δὲν ἀγαπᾷς σὺ, ἀλλ' ἡ νεότης σου. Ἐρᾷς τῆς γυναικὸς ἄλλου, τῆς συζύγου τοῦ κυρίου σου, τοῦ ἀδελφοῦ σου. Διότι δὲ εἶσαι ἐντιμὸς νέος θλίβεσαι διὰ τοῦτο; ἀλλὰ πιστεύεις λοιπὸν ὅτι ἡ θλίψις εἶνε πρᾶγμα ἀνωφελὲς ἢ βλαβερόν; Εἶνε ἀντίπαλος ἐντὸς τοῦ δικαίου, ὃν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβάλῃς ὅπως τὸν καταστήσῃς βέβαιον σύμμαχόν σου, ἔτοιμον ὄντα πάντοτε, ὅπως σὲ προφυλάττῃ καὶ σὲ ὑπερασπιζῇ. Τὰ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη σου, τὸ εἶδος τῆς θλίψεώς σου, ἡ εὐγενὴς ψυχὴ σου, καὶ ἡ ἐμὴ φιλία εἰσι τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλέως.

ΑΝΤ. Γελάτε διὰ τοῦτο;

ΚΛΑΥΤΑ. Ἀποκαλεῖς τοῦτο γέλωτα. Φεῦ! ἔπαυσα νὰ γελῶ πρὸ πολλοῦ. Ἡ γυνὴ αὕτη, ἣν ἤδη σὺ ἀγαπᾷς, ἐξηφάνισε διὰ παντός τὸν γέλωτά ἐκ τῶν χειλέων μου. Ἡ γυνὴ αὕτη θὰ μὲ ἐρόνευεν, ἐὰν δὲν ἐνίκων, ἐὰν δὲν ἐξωλόθρευον ἐν ἐμοὶ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτά μου! Ὑπέφερα δι' ἀμφοτέρους ἡμᾶς. Ἐπωφαλῆθητι αὐτὸν τὸνλάχιστον. Εἶσαι πολὺ νέος, πολὺ εὐπιστος, πολὺ ἀδύνατος, ὅπως πηλάισῃς ἐναντίον τῆς γυναικὸς ταύτης, ἣτις ἀναμφιβόλως γνωρίζει ἤδη ὅτι τὴν ἀγαπᾷς. Τὴν εἶδον πρὸ ὀλίγου ὅταν σοὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα. Ἴσως δὲ ἐπανῆλθεν ἐδῶ τόσον αἰφνιδίως χάριν σοῦ. Ἐχει πάντοτε ἀνάγκην νέων συγκινήσεων ὅπως κίσθάνηται ὅτι ζῆ, διότι αὕτη εἶναι πλέον νεκρὰ ἀπὸ ἐκεῖνους τοὺς ὁποίους ἐθανάτωσεν.

ΑΝΤ. Ἐθανάτωσεν;

ΚΛΑΥΤΑ. Οὐδὲ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ψυχῇ των, ἐν τῇ καρδίᾳ των, ἐν τῇ διαναίᾳ των.

ΑΝΤ. Διατί λοιπὸν ἀφοῦ ἦτο τόσον ἔνοχος δὲν τὴν διεζεύχθητε;

ΚΛΑΥΤΑ. Ἀληθῶς! δὲν θὰ τὴν συνήντας εἰς τὴν ἀτραπὸν τοῦ βίου σου; ἀλλ' ἀπερχομένη ἐντεῦθεν θὰ ἐλάμβανε μεθ' ἑαυτῆς τὸ ὄνομά μου. Τὸ ὄνομα, ὅπερ μοι ἐκληροδότησαν οἱ γονεῖς μου ἀκηλίδωτον, καὶ τὸ ὅποῖον ἤθελον νὰ διατηρήσω, εἰ δυνατὸν λαμπρύνων, θὰ μοι τὸ ἠτίμαζε, διασύρουσα τοῦτο ἐντὸς τοῦ βορβόρου τῆς ἀσελείας; θὰ τὸ ἀνεύρισκον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀναμειγμένον εἰς τὰ κοινωνικὰ σκάνδαλα; ἤδη τὸνλάχιστον ἡ συζυγικὴ ἐστία τὴν συγκρατεῖ κάπως καὶ τὴν φυλάττει ἐκ τῶν σαρκασμῶν τῆς κοινωνίας. Ἐὰν θελήσῃ τις νὰ τὴν κακολογήσῃ, ἡ κοινωνία δὲν θὰ τὸν πιστεύσῃ. Μὲ ἐμπαιζοῦν ἤδη περισσότερο, ἀλλὰ μὲ προπηλακίζει ὀλιγώτερον; ἄλλως τε

ἤλπισα ἐπὶ πολὺ ὅτι θὰ κατώρθου νὰ τὴν φωτίσω καὶ νὰ τὴν σώσω, σύρων αὐτὴν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας! εἰς μάτην ὅμως. . . Πόθεν προέρχονται λοιπὸν τὰ ἀκατανόητα καὶ ἡμιτελῆ, οὕτως εἰπεῖν, ταῦτα ὄντα, ἅτινα προξενοῦσι τὸ κακόν, μειδιῶντα καὶ ἐπίστε γε-
λῶντα ἄνευ συνειδήσεως καὶ ἐλέγχου; Εἰσὶ πλάσματα τῶν φυσικῶν νόμων, ὡς τινες ἰσχυρίζονται; Ἐκεῖνο ὅπερ ἀποκαλοῦμεν κακόν, εἶνε μόνον ἢ ἰσχύς τῶν κραταιῶν φύσεων, αἵτινες μὴ δυνάμεναι νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας, τὰς περιφρονοῦσι; Τὸ καθῆκον, ἡ τιμὴ, ἡ ἐργασία, ἡ ἀρετὴ, τὸ ὄρατον, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, τὸ ἰδεῶδες ἐν ἐνὶ λόγῳ, εἶνε ὄνειρα τρελλῶν καὶ πρέπει νὰ ἀφίνωνται οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ἀγέλη ζώων, ὠθουμένη ὑπὸ τῶν ἐνστίκτων τῆς μόνου, καὶ ἔχουσα ὡς νόμους μὲν τὰ βάνχουσα πάθη τῆς, ὡς σκοπὸν δὲ τῆς ζωῆς τῆς τὴν ἡδονήν! "Ὁχι, δὲν τὸ πιστεύω, οὔτε σὺ· δὲν εἶνε ἀληθές; Ἴδου διατί θέλω νὰ σὲ σώσω τώρα, ὅτε κινδυνεύεις. Ἐκ τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ τρέφεις θὰ πηγάζῃ μία ἔτι ἀτιμία διὰ τὴν Καισαρίνην, ἐν βέβαιον δὲ δυστύχημα ἀνεπα-
νόρθωτον ἴσως δι' ἐσέ. Στήθι, φίλε μου, ἀπόστρεψον πάραυτα τοῦθ' ὀφθαλμοῦς σου καὶ παρατήρησον πρὸς τὸν οὐρανόν. . . Ἐμπρός, τέκνον μου, δὲν εἶσαι ἐξ ἐκείνων οἵτινες πιστεύουσιν, ὅτι ἡ μεγαλει-
τέρα δυστυχία εἶνε ἐκείνη, ἣν αἰσθάνεται τις. Τοῦτο εἶναι δοξασία τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τοῦ σκότους. Ὑπάρχουσι μεγαλείτεροι θλίψεις τῶν ἰδικῶν μας. Διερχόμεθα ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ θέλοντες νὰ εἶνε ἀληθῶς ἄξιοι τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχουσι πλέον τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτονται περὶ ἑαυτῶν· ἀπὸ δύο ἐτῶν δὲν ἔχομεν πλέον ἀτομικὰς ὀδύνας· μίαν καὶ μόνην συνκισθανόμεθα τὴν τῆς πατρίδος μας. Νεανία, μόλις ἤρχισας νὰ αἰσθάνησαι ὅτι ὑπάρχεις καὶ μοὶ ὁμιλεῖς περὶ ἐρωτικῶν θλίψεων. Παρῆλθε πλέον ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῶν ἐρώτων. Καὶ ὁ θεὸς σου, ὃν πρέπει νὰ ἐπανεύρης! καὶ ἡ συνείδησίς σου, ἣν πρέπει νὰ πραύνης! καὶ ἡ πατρίς σου, ἣν ὀφείλεις νὰ ἐνισχύσης, δύνανται νὰ σὲ ἀναμείνωσιν ἕως οὐ παύσης τοὺς ἔρωτάς σου καὶ τοὺς στεναγμοῦς σου; Ἡ θέλεις λοιπὸν ν' ἀποθάνῃς ἐξ ἔρωτος χωρὶς νὰ πράξῃς τι ὑπὲρ αὐτῶν;

ΑΝΤ. (ρίπτόμενος εἰς τὸν τράχηλόν του). "ὦ! καλέ μου κύριε!

ΚΛΑΥΔ. (τὰ χαρακτηριστικὰ του ἐκδηλοῦσιν ἐνδόμυχον πάλην). Ἀργότερον δὲ δταν ἀποτίσης καὶ σὺ τὸν πρὸς τὴν πατρίδα ὀφειλόμενον φόρον εἰς ἀνταμιβήν, ἐὰν θέλῃς νὰ κατασταθῇς πατήρ, νυμφεύθητι τὴν Ρεβέκκαν, ἀφοῦ κατορθώσης ν' ἀγαπηθῇς παρ' αὐτῆς.

ΑΝΤ. ὦ ! Ἐὰν ὑμεῖς ἀναγινώσκητε ἐν τῇ καρδίᾳ μου, κύριε, ἐγὼ ἀναγινώσκω ἐν τῇ τῆς Ῥεβέκκας : Σὰς ἀγαπᾷ !

ΚΛΑΥΔ. (θέλων ν' ἀπωθήσῃ τὴν ιδέα νταύτην) Μὲ θαυμάζει καὶ μὲ λυπεῖται· δὲν μὲ ἀγαπᾷ· ἄλλως τε τί σημαίνει ; ἐγὼ πλέον δὲν ζῶ δι' ἔρωτας.

ΑΝΤ. Κύριε, κρίνοντες ἐκ τῶν ἰδίων, νομίζετε ὅτι ἔχω τὰ αὐτὰ μὲ ὑμᾶς αἰσθήματα, ἀλλ' ἀπατάσθε . . . Ἀφήσατέ με νὰ ἀπέλθω καὶ δώσατέ μοι ἐν τελευταίον δείγμα τῆς πρὸς ἐμὲ ἐκτιμῆσεως καὶ ἐμπιστοσύνης σας.

ΚΛΑΥΔ. Ἐννοῶ, θέλεις νὰ σοὶ εἶπω τί ἔπραξεν ἡ γυνὴ αὕτη, διότι ἐλπίζεις ὅτι θὰ δυνηθῆς τότε νὰ τὴν μισήσῃς.

ΑΝΤ. Τὸ ἐμμαντεύσατε.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν θὰ σοὶ εἶπω τίποτε. Τοιαῦται ἐξομολογήσεις τότε μόνον ἐπιτρέπονται ὅταν καταλαμβάνηται ὁ ἄνθρωπος ὑπ' ὀργῆς, ἀπελπισίας καὶ πάθους, καὶ τότε ὅταν ἡ καρδία τετραυματισμένη αἰμάσῃ εἰσέτι· ἀλλ' ἐγὼ τότε ἐσίγησα, καίτοι ἦμην ἐξηγριωμένος καὶ πολὺ δυστυχῆς. Εἰς οὐδένα εἶπον οὐδὲ θὰ εἶπω ποτέ, τί μοὶ ἐπροξένησεν ἡ σύζυγός μου· εἰς οὐδένα ποτέ ἀνέφερον ποσάκις ἀντεπάλασσα καὶ ποσάκις ἐξῆλθον νικητής.

ΑΝΤ. Καὶ ἐσυγχωρήσατε ;

ΚΛΑΥΔ. Ἐξήλειψα ταύτην τὴν ἀνάμνησιν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον, ἢ μᾶλλον δὲν θέλω νὰ ἐνθυμηθῶ ὅ,τι ἐγράφη ἐν τῇ σελίδι ἐκείνῃ τοῦ βίου μου· Σὺ δέ, τοῦ ὁποίου γνωρίζω ἤδη τὸ μυστικόν, θέλεις μάθει τὸ τῆς Καισαρίνης ἔσχατος πάντων. Θέλω νὰ ὀφείλῃς ὡς ἐγὼ τὴν σωτηρίαν σου εἰς μόνην τὴν θέλησίν σου. Ἐν τούτοις σὺ ὀφείλεις νὰ καταβάλλῃς ὀλιγωτέρας προσπάθειας, διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃς, καθόσον οὐδεὶς σὲ συνδέει δεσμὸς πρὸς αὐτὴν καὶ γνωρίζεις ἤδη τὴν ἐνοχὴν τῆς. Ἄφες νὰ διέλθῃ ἡ σύζυγός τοῦ Κλαυδίου ! μὴ παρεντίθεσαι ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἀνομημάτων τῆς. Ἀτιμάζει, ῥυπαίνει καὶ φονεύει διὰ μόνου τοῦ μειδιάματός τῆς· εἶνε κατηραμένη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἴδου πᾶν ὅ,τι ὀφείλεις νὰ γνωρίζῃς περὶ αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ κατέστης ἀξίος διὰ τῆς ἐργασίας, τῆς ἀφοσιώσεώς σου, τῆς εὐλικρινείας σου, ἐνὸς δείγματος τῆς ἐμπιστοσύνης μου καὶ τῆς ἐκτιμῆσεώς μου, θέλω σοὶ δώσει τοιοῦτον (ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ἐν χειρῶν γραφόν), ἡ δὲ στιγμή, καθ' ἣν σοὶ δίδω τοῦτο τὸ καθίστα ἔτι πολυτιμότερον καὶ ἱερώτερον. Εὐρον τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος, ἣν ἀπὸ τόσο καιροῦ ἐζήτηουν. Διῆλθον ὀλοκλήρους ἡμέρας καὶ νύκτας, γράφων τὸ ὑπόμνημα τοῦτο διὰ γάρκκτῆρων τοῦ ἰδιαίτερου ἐκείνου ἀλφραβήτου,

ὅπερ μόνον σὺ καὶ ἐγὼ γνωρίζομεν ὡσαύτως σὺ μόνον μετ' ἐμοῦ γνωρίζεις τὸν ἀπόκρυφον μηχανισμόν τοῦ κιβωτίου τούτου. (Τῷ ἐγχειρίζει κλειδα). Ἄνοιξον αὐτὸ καὶ ἔγκλεισον τὰ χειρόγραφα ταῦτα, ὧν σε καθιστῶ φύλακα ἐφ' ὅσον ζῶ, ἀπόλυτον κληρονόμον καὶ ἐφαρμοστήν μετὰ τὸν θάνατόν μου, εἰάν ἀποθάνω πρὶν ἐτε χρησιμοποιοῦν αὐτὰ ὅπως σοὶ ἐμπιστεύομαι. Τί σημαίνει ὁμῶς εἰάν ἐξαφανισθῇ ἢ ἀποτελοῦσα με ὕλη, ἀφοῦ τὸ πνεῦμά μου θὰ ζήσῃ ἐν σοί! Ἔχεις λοιπὸν ἤδη ἀνάγκην καὶ ἑτέρου δείγματος τῆς πρὸς σέ ἐμπιστοσύνης μου;

ΑΝΤ. (ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρά του). ὦ! πάτερ μου!

ΚΛΑΥΔ. Εἴμεθα σύμφωνοι λοιπὸν;

ΑΝΤ. Μάλιστα.

ΕΔΜ. (εἰσερχομένη). Ἐένος ζητεῖ νὰ σὰς ὁμιλήσῃ, κύριε· ἔρχεται ν' ἀγοράσῃ τὴν οἰκίαν.

ΚΛΑΥΔ. Εἰπέ εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ.

ΕΔΜ. Ὁ κύριος ἠξέουρει ὅτι ἐπανῆλθεν ἡ κυρία;

ΚΛΑΥΔ. Ναί· θὰ κοιμάται ἴσως;

ΕΔΜ. Ὅχι, κύριε.

ΚΛΑΥΔ. Τότε εἰπέ της ὅτι κύριός τις προσῆλθε νὰ ἀγοράσῃ τὴν οἰκίαν ταύτην καὶ ὅτι τὴν παρακαλῶ νὰ κατέλθῃ νὰ δώσῃ αὐτῷ τὰς δεούσας πληροφορίας.

ΕΔΜ. (πρὸς τὸν Καντανιάκ). Εἰσέλθετε, κύριε.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, ΚΑΝΤΑΝΙΑΚ.

ΚΑΝΤ. (εἰσερχόμενος). Ὁ κύριος Ρουπέρ;

ΚΛΑΥΔ. Εἰς τὰς διαταγὰς σας, κύριε.

ΚΑΝΤ. Γουλιέλμος Καντανιάκ, ἀρχαῖος συμβολαιογράφος, ἤδη δὲ διευθυντῆς ἐταιρείας ἐπιχειροῦσης τὴν ἀγορὰν ἰδιοκτησιῶν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν γαιῶν. Ἀναγνώσας ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Γνωστοποιήσεων» ὅτι ἐπιζητεῖτε τὴν ἐκποίησιν τῆς οἰκίας ταύτης καὶ εὐρισκόμενος εἰς τὰ περίχωρά σας χάριν διασκεδάσεως, ἢ μάλλον πρὸς ἀνακούφισιν τῆς θλίψεως ἣν ἐσχάτως ὑπέστην, ἔκρινα καλὸν νὰ ἔλθω μέχρις ὑμῶν, ὄχι ἐπὶ τῷ σκοπῷ μόνον νὰ ἐξετάσω τὴν πωλουμένην οἰκίαν καὶ πληροφορηθῶ ἀπ' εὐθείας παρ' ὑμῶν περὶ τῆς χωρητικότητος αὐτῆς, τῆς ἀξίας της, τῆς καταστάσεώς της, τῶν πλεο-

νεκτημάτων και μειονεκτημάτων της, ἀλλ' ὅπως και γνωρίσω τὸν ιδιοκτήτην αὐτῆς, ἀνδρα, ἐφ' οὐ ὀλόκληρος ἡ Γαλλία ἤδη ἔχει τὰς ἐλπίδας της. Κύριε Ρουπέρ, μοι ἐπιτρέπετε νὰ σὰς σφίγξω τὴν χεῖρα;

ΚΛΑΥΔ. (τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα). Κύριε...

ΚΑΝΤ. Ἄ! ναί, οἱοὶ ὑμεῖς ἄνθρωποι, κύριε Ρουπέρ, εἰσὶν ἀνεκτίμητοι διὰ τὴν πατρίδα μας. Δυστυχῆς Γαλλία... (Δεικνύων τὸν Ἀντώνιον). Ὁ κύριος εἶνε... υἱὸς σας;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα, θετὸς ὁμως. Μόλις ἄγω τὸ τριακοστὸν τέταρτον ἔτος, οὗτος δὲ τὸ εἰκοστὸν δεύτερον.

ΚΑΝΤ. ὦ! συγγνώμην!...

ΚΛΑΥΔ. Φαίνομαι περισσότερο ἡλικιωμένος, ἀφ' ὅσον πραγματικῶς εἶμαι, τὸ ἤξεύρω.

ΚΑΝΤ. Ἡ διανοητικὴ ἐργασία καταβάλλει προῶρως τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ νεανίας ἐργάζεται ἐν τῷ αὐτῷ σταδίῳ; Ἐπενόησεν ἤδη τι καὶ αὐτός;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα, ἔκαμεν ὠραιότητα καὶ ἐπωφελεστάτην ἀνακάλυψιν.

ΚΑΝΤ. Κανὲν μικρὸν πυρόβολον ἴσως;

ΚΛΑΥΔ. Ἐν ὄπλον.

ΚΑΝΤ. Ἐν ὄπλον!... Ἐν μικρὸν ὄπλον! εὐγε, κύριε; Ἐπιτρεψατέ μοι ἤδη νὰ σὰς σφίγξω τὴν χεῖρα. Εἶμαι ἀπλοῦς καὶ ἄσημος συμβολαιογράφος· ἀγοράζω οἰκίας, τὰς ὁποίας κατεδαφίζω ἢ μεταπωλῶ· εἶμαι πολὺ ἀδαῆς τῶν σπουδαίων ζητημάτων, τὰ ὁποῖα σὰς ἀπασχολοῦσιν. Ἐν τούτοις δύναμαι νὰ σὰς βεβαιώσω, ὅτι αἰσθάνομαι τὸ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου σας· θὰ ἔδιδον δὲ τὸ ἥμισυ, τὰ τρία τέταρτα τῆς περιουσίας μου, ἵνα τὸ ἐπιτύχητε, τὴν ζωὴν μου αὐτήν, ἂν μοι ἀνῆκεν. Εἶχα καὶ ἐγὼ ἓνα υἱόν, μονογενῆ, κύριε, ὑψηλόν, ὠραῖον καὶ νοήμονα ὡς ὁ νεανίας (δεικνύων τὸν Ἀντώνιον), πλὴν φεῦ! μοι τὸν ἐφόνευσαν, ἡ δυστυχῆς μήτηρ του παρεφρόνησε (σπογγίζει τὰ δάκρυά του διὰ τοῦ ῥινομάκτρου του)· συγγνώμην.. (ὁ Κλαύδιος καὶ ὁ Ἀντώνιος λαμβάνουσι τὴν χεῖρά του).

ΚΛΑΥΔ. (συγκεκινημένος). ἀφήσατε νὰ ρεύσωσι τὰ δάκρυά σας, κύριε· εὐρίσκεσθε ἐν μέσῳ φίλων.

ΚΑΝΤ. Εὐχαριστῶ. Εἰς ἓνα ἄνθρωπον ὡς ἐγὼ δὲν ἀρμόζουν τὰ δάκρυα. Καὶ ὁμως δὲν δύναμαι νὰ κρατήσω τὴν καρδίαν μου ὅταν ἐνθυμοῦμαι τὸ δυστυχὲς τέκνον μου. Πρὸ τριῶν ἐτῶν μὲ ἐκάλουν Χονδρο-Γουλιέλμον καλόκαρδον· ἐγέλων πάντοτε, ἐνῶ τώρα τὸ ἐναντίον (καταβάλλων μεγάλας προσπάθειάς ὅπως καταστείλῃ τὰ δάκρυά

του, σπογγίζει τὸ πρόσωπόν του, ἐκβάλλει στεναγμόν, σφίγγει τὴν χεῖρα τοῦ Κλαυδίου πυρετωδῶς καὶ ἐξακολουθεῖ). Θέλετε λοιπὸν νὰ πωλήσητε τὴν οἰκίαν ταύτην;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Μεθ' ὅλης τῆς περιοχῆς τῆς;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Ἦτις ἀποτελεῖται;

ΚΛΑΥΔ. Ἐκ πεντακοσίων ἑκταρίων γῆς, τὸ πλεῖστον πετρώδους καὶ συνεπῶς ἀγόνου (πρὸς τὸν Ἀντώνιον). Ποῦ εἶνε τὸ σχεδιάγραμμα; Ζήτησον αὐτὸ καὶ στείλέ μου τὸ (ὁ Ἀντώνιος ἐξέρχεται).

ΚΑΝΤ. Καὶ διατί τὴν πωλεῖτε;

ΚΛΑΥΔ. Διότι ἔχω ἀνάγκην χρημάτων.

ΚΑΝΤ. Ὑποθηκεύσατέ την.

ΚΛΑΥΔ. Τὸ ἔχω πράξει πρὸ πολλοῦ.

ΚΑΝΤ. Τί διάβολο! Καὶ ἡ ἀνακάλυψίς σας;

ΚΛΑΥΔ. Δι' αὐτὴν κατέχρεώθην.

ΚΑΝΤ. Φυσικὴ συνέπεια. Ἴσως δὲ καὶ ἡ ἐπιτυχία τῆς δὲν εἶνε τόσο βεβαία ὅσον ἐλπίζετε;

ΚΛΑΥΔ. Ἀπεναντίας, βεβαιότατη.

ΚΑΝΤ. (ἐξάγων ἐφημερίδα τινὰ ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου). Σὰς ἐρωτῶ, καθόσον καθ' ὁδὸν ἀνέγνωσα ἐκ τύχης μακροσκελέστατον ἄρθρον ἐν τινὶ ἐφημερίδι, τιτλοφορούμενον «Τὸ ἰδανικὸν Τηλεβόλον» ὁ ἀρθρογράφος βεβαιοῖ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς δοκιμῆς σας καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ σύστημα τοῦ τηλεβόλου σας. Ἡ ἀθυροστομία εἶνε ἐμφυτον εἰς ἡμᾶς τοὺς Γάλλους. Εἴμεθα τῷ ὄντι περίεργον ἔθνος. Ὁφείλον, κατ' ἐμέ, οἱ ἀρμόδιοι νὰ χαράξωσιν ἐφ' ὅλων τῶν γωνιῶν τῶν τετραγώνων ὅτι πᾶς ἀκριτόμυθος θὰ τιμωρῆται διὰ θανάτου. Οὐχ ἦττον ὁ ἐν λόγῳ ἀρθρογράφος διατείνεται ὅτι ἐπετύχατε μὲν τοῦ ποθουμένου ἀποτελέσματος, μεταχειρισθέντες ὁμῶς οὐσία;... (παρρηρεῖ τὴν ἐφημερίδα) νιτρογλυκερίνης.

ΚΛΑΥΔ. Πιθανόν.

ΚΑΝΤ. Καὶ ἐπιπροσθέτει ὅτι ἡ ἐπιτυχία, ἣν ἔσχετε ἐν μιᾷ δοκιμῇ διὰ βομβίδων ὑφ' ὑμῶν μόνον παρασκευασθεισῶν, καὶ πυροβόλου ὑφ' ὑμῶν ὡσαύτως πληρωθέντος, δὲν εἶνε ἐξησφαλισμένη καὶ ἐν ὄρα μάχης, καὶ ὅτι αἱ ἐκρηκτικαὶ ὑλαὶ, ὧν ὑμεῖς παιεῖσθε χρῆσιν, θὰ ὦσιν ἐπικίνδυνοι δι' ἐκείνους οἵτινες θὰ χειρίζωνται τὰ πυροβόλα σας, παρὰ διὰ τοὺς ἀντιπάλους των. Περαινῶν δὲ καταλήγει εἰς τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα: ἀφοῦ αἱ ὑπὸ τοῦ ὑμετέρου τηλεβόλου ἐκσφενδο-

νιζόμεναι βομβίδες ἐπιφέρουν ἀποτέλεσμα εἰς εἴς χιλιάδων μέτρων ἀπόστασιν, τὰ τοῦ ὑμετέρου συστήματος δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνθέξωσιν ἀπέναντι τοῦ κανονικοῦ πυρός τῶν κανονοστοιχειῶν τοῦ τακτικοῦ πυροβολικοῦ, πολὺ μακρότερον βάλλοντος.

ΚΛΑΥΔ. Τὰ ἐπιχειρήματα ἅτινα προβάλλει ὁ ἀρθρογράφος εἰσὶν ὄντως ὀρθά, ἢ μᾶλλον ἦσαν ὅταν ἔγραψε ταύτην τὴν πραγματείαν. Οὐχ ἦττον βεβαιωθῆτε ὅτι ἔλαβα ὅλα ταῦτα ὑπ' ὄψει μου, διότι ἀκριβῶς ἡ λύσις τοῦ προβλήματος ἐκεῖ ἔγκειται εἰς τὸ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ ἐκσφενδόνισις εἰς ἀπόστασιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον μεγάλων καταστρεπτικῶν ὑλῶν, ἀνυπολογίστου καὶ ἀκατασχέτου δυνάμεως. Ἡ λύσις λοιπὸν τοῦ ἀλύτου ὑποτιθεμένου τούτου προβλήματος εὐρέθη ἤδη. Ἴδου τί ἀποτελεῖ τὸ μυστικόν μου. Οὐχ ἦττον ὑπελείπετο τὸ ζήτημα τῆς ἀποστάσεως. Εἶχον ἀνάγκην ἐκσφενδονιστικῆς δυνάμεως τοῦλάχιστον ὀκτῶ ἢ ἐννέα χιλιάδων μέτρων. Καὶ τοῦτο ὅμως τὸ ἐπέτυχον. Ὑποθέσατε παραδείγματος χάριν ὅτι ταύτην τὴν στιγμήν περικυκλούμεθα ὑφ' ἐνὸς ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων, ἢ ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἀπόρθητον φρούριον· λοιπόν! ἢ πάλιν δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων ὥρῶν!

ΚΑΝΤ. (ἀκουσίως)· Εἶνε τρομερόν! τῶ ὄντι δὲν ὑπάρχουν πλέον στρατεύματα, οὔτε φρούρια δυνάμενα ν' ἀνθέξωσιν ἐνώπιον τοιούτου καταστρεπτικοῦ ὕπλου!

ΚΛΑΥΔ. Ἀληθῶς τὰ πάντα πλέον ἐξουδενοῦνται.

ΚΑΝΤ. Ἀλλὰ τότε τὰ ἄλλα ἔθνη θὰ συνασπισθῶσιν.

ΚΛΑΥΔ. Οὐδὲν πλέον σημαίνει, σὰς ἐπαναλαμβάνω, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντιπάλων.

ΚΑΝΤ. Καὶ τὸ θεῖον ἐκεῖνο ῥητὸν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἀγαπάτε ἀλλήλους» τίθεται πλέον εἰς ἀχρησίαν;

ΚΛΑΥΔ. Ἀπεναντίας, διαδίδω τοῦτο διὰ τοῦ τηλεβόλου μου καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον.

ΚΑΝΤ. Καταστρέφοντες ἑκατομμύρια ψυχῶν;

ΚΛΑΥΔ. Καταστρέφων τὸν πόλεμον. Ὁ πόλεμος εἶνε ἔθος ἀνήθικον, τερατῶδες, ἀνόσιον, παράνομον, ἀπάνθρωπον, καὶ οὐχὶ τὰ μέσα ἅτινα μεταχειρίζονται δι' αὐτόν. Ὅσον τὰ μέσα ταῦτα καθίστανται τρομερώτερα τόσο εὐκολωτέρα καθίσταται ἡ συγδιαλλαγὴ καὶ ἀδελφοποίησις τῶν λαῶν. Ἀφ' ἧς ἡμέρας οἱ ἄνθρωποι θὰ δύνανται νὰ ἀλληλοκτονῶνται καθ' ἑκατοντάδας χιλιάδων, οὐχὶ μόνον ἐν τοῖς στρατοπέδοις, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῶν ἀπορρήτων αὐτῶν τειχῶν, δὲν θὰ ἐπιχειρήσωσι πλέον νὰ ριψοκινδυνεύσωσι τὴν ἐθνικότητά των, τὰς

εστίας των, τὰς οικογενείας των, τὸν ἴδιον ἑαυτὸν των, ἕνεκα λόγων ἀσημάντων καὶ ποταπῶν. Πᾶς ἄνθρωπος ὅστις δοξάζει ἐν τῇ σημερινῇ ἐποχῇ ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐφ' ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος τὸ θεῖον δίκαιον, ὀφείλει νὰ ἔχη ὡς μόνην ἀπασχόλησιν, ὡς μόνον σκοπὸν τοῦ βίου του τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν παραδοχὴν αὐτῆς ὑφ' ἀπάντων τῶν ὁμοίων του παντὶ σθένει καὶ μέσῳ, ἐὰν δὲν καθίσταται πιστευτὴ διὰ μόνου τοῦ λόγου. Ἐγὼ ὅστις ἐθυσίασα ἤδη τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βίου μου εἰς προσωπικὰς μου συγκινήσεις ὁμνύω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ διέλθῃ ἡμέρα χωρὶς νὰ ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν σκοπὸν, πρὸς ὃν ὀφείλει νὰ βαδίσῃ ὅχι μόνον τὸ ἔθνος μας, ἀλλὰ καὶ ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης, ὑπερπηδῶν πᾶν πρόσκομμα, ὅπερ ἤθελέ μοι παρεμβληθῆ. Ἐτελείωσε πλέον ἢ βασιλεία ἐκείνων, οἵτινες διέρχονται τὸν βίον των ἐνασμενιζόμενοι, κοιμώμενοι, ἀπολαμβάνοντες καὶ ἀρνούμενοι τὰ πάντα. Ὁ κόσμος θὰ χειραγωγηθῆ πλέον ὑπ' ἐκείνων οἵτινες ἐργάζονται, ἀγρυπνοῦσιν, ἐγκρατοῦσι καὶ πιστεύουσιν.

ΚΑΝΤ. Ἄ! πόσον μισεῖτε τοὺς ἐχθρούς σας.

ΚΛΑΥΔ. Ἀπατάσθε, κύριε, οὐδένα μισῶ. Ἐὰν ὑπέθετον μόνον ὅτι ἡ πατρίς μου, ἐπωφελομένη τῆς ἀνακαλύψεώς μου θὰ ἐκήρῦττεν ἀδικον πόλεμον, σὰς ὁμνύω, ὅτι θὰ ἐξεμηδένιζον τὴν ἐφεύρεσίν μου ταύτην. Ἄλλ' ἡ πατρίς μου δὲν κηρύττει ἀδικον πόλεμον. Μόνον δὲ ὅπως προασπίσῃ τὸ δίκαιον δέον ἡ Γαλλία νὰ εἶναι ἰσχυρά. Τῇ ἐπεφυλάχθη νὰ εἶναι ἐκλεκτὸς ἀπόστολος τοῦ δικαίου, διότι ὑπῆρξε τὸ θῦμα τῆς ἰσχύος.

ΚΑΝΤ. Εὖγε! ἄριστα! Ἴδού μία ἀλήθεια. Καὶ νομίζετε λοιπὸν ὅτι θὰ ἀφήσω ἄνθρωπον ὡς ὑμεῖς νὰ πωλήσῃ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἐπενόησε καὶ ἐφεῦρε τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος σου; Μίαν οἰκίαν, ἣτις θὰ θεωρῆται ἐντὸς ὀλίγου ἱστορικὸν μνημεῖον; Ποτέ! Δὲν μὲ γνωρίζετε καλῶς, κύριε. Εἶπατέ μοι λοιπὸν θέλετε νὰ διατηρήσῃτε τὴν οἰκίαν σας;

ΚΛΑΥΔ. Ἐν αὐτῇ ἀπέθανεν ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ μου ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ.

ΚΑΝΤ. Πολὺ καλά, θὰ ἐξευρεθῇ τρόπος. Εἶμαι ἄνθρωπος γνωρίζων καλῶς τὸ ἔργον μου. Σὰς παραχωρῶ τὸ ἀναγκαῖον ὑμῖν ποσόν, ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ μὲ καταστήσητε συνέταιρον ἐπὶ τοῦ τετάρτου τῶν κερδῶν χωρὶς ν' ἀναμιγνύωμαι ποσῶς εἰς τὴν τεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου, ὅπερ ἄλλως τε οὐδόλως ἐννοῶ. Μάλιστα οὐδέ θὰ μὲ βλέπετε! θὰ ἐξαρκῶμαι μὲ τὴν μερίδα μου ἐπὶ τῶν κερδῶν. Μὲ ἐννοεῖτε;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα, κύριε, και σας εύχαριστώ εξ όλης μου καρδίας, είναι όμως η ύστατή θυσία, ην θα εκπληρώσω· θα τὸ πράξω ἐν τούτοις. Ἡ πρότασις, ην μοι κάμνετε, μαι· ἐγένετο ἤδη και ὑφ' ενός άριστου φίλου, ὑφ' ενός Ἰσραηλίτου, στενοτάτας έχοντες σχέσεις μετὰ τῶν μεγαλειτέρων τραπεζῶν όλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ἐν τούτοις τῷ ἠνέθην κατηγορηματικῶς, διότι ἐπιθύμουν νὰ διατηρήσω δι' ἑμαυτὸν τὸ δικαίωμα τῶν πρωτοτοκειῶν.

ΚΑΝΤ. Ἐννοῶ, πᾶς άλλος ὅμως, ἐκτὸς ὑμῶν, θα ἐδέχετο εύρισκόμενος ἐν τῇ θέσει σας. Ἄλλ' εἶπετέ μοι, παρακαλῶ, ἡ ὑποθήκη εἶναι παρὰ ξένου τινός;

ΚΛΑΥΔ. Ὁχι, ὑπὸ τῆς κυρίας Ρουπέρ, ἥτις έχει λαμβάνειν ἐν μέρος τῆς προικὸς της ἐκ τῆς αξίας τῆς οἰκίας ταύτης. Τούτου δὲ ἔνεκα ἐπιθυμῶ νὰ συνεννοηθῆτε προηγουμένως μετ' αὐτῆς τῆς ιδίας.

ΚΑΝΤ. Ἐχει καλῶς. Εἴμεθα πλέον σύμφωνοι.

ΡΕΒ. (εἰσερχομένη ἐγχειρίζει χαρτίον τι εἰς τὸν Κλαύδιον)· Λάβετε τὸ σχεδιαγράφημα.

ΚΑΝΤ. (παρατηρῶν τὴν Ρεβέκκαν λέγει πρὸς τὸν Κλαύδιον)· Ἄληθής ἀγγελος!!!

ΡΕΒ. (χαμηλοφώνως τῷ Κλαυδίῳ)· Ἐπανεήλθεν.

ΚΛΑΥΔ. Τὸ ἤξεύρω (ἡ Ρεβέκκα κλείει πρὸς στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς της και ἀναλαμβάνει τὴν συνήθη αὐτῆς φυσιογνωμίαν).

ΕΔΜ. (εἰσερχομένη πρὸς τὸν Κλαύδιον)· Ἡ κυρία ἐπιθυμεῖ νὰ σας ὀμιλήσῃ, πρὶν ἰδῆ τὸν κύριον.

ΚΛΑΥΔ. Ἄς ἔλθῃ (ἡ Ἐδμέα ἐξέρχεται). Ρεβέκκα, λάβετε τὴν κλωσύνην νὰ ὀδηγήσητε τὸν κύριον Καντανιάκ νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν οἰκίαν.

ΚΑΝΤ. Ἐξάίρετα (ἐξέρχεται διὰ τῆς μιᾶς θύρας, ἐνῶ ἡ Καισαρίνη εἰσέρχεται διὰ τῆς ἑτέρας).

ΡΕΒ. (ἐξερχομένη μετὰ τοῦ Καντανιάκ)· Ἐλθετε, κύριε.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ

ΚΑΙΣ. Ἐκπλήττεσθε, διότι ἐπανεήλθον;

ΚΛΑΥΔ. Γνωρίζετε καλῶς ὅτι ἔπαυσα νὰ ἐκπλήττωμαι πλέον διὰ τὰς πράξεις σας.

ΚΑΙΣ. Σας ἔγραψα μίαν ἐπιστολήν, ἐξηγοῦσα τὴν αἰφνίδιον ἀναχώρησίν μου, ἀλλ' ἀπάντησίν σας δὲν ἔλαβον.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν ἔλαβον τοιαύτην ἐπιστολήν.

ΚΑΙΣ. Πῶς συμβαίνει τοῦτο ;

ΚΛΑΥΔ. Συμβαίνει, διότι οὐδέποτε μοι ἔγραψατε τοιαύτην.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ σας βεβαίῳ...

ΚΛΑΥΔ. Οὕτως ἢ ἄλλως, τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὐδεμίαν βαρύτητα.

ΚΑΙΣ. Ναι ! Λοιπὸν ! δὲν σας ἔγραψα καθόσον δὲν ἠθέλον νὰ σας προξενήσω οὔτε ἀνησυχίαν οὔτε καὶ χαρὰν τινά.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν ἐννοῶ.

ΚΑΙΣ. Διέτρεξα τὸν ἑσχατὸν κίνδυνον.

ΚΛΑΥΔ. ὦ ! παύσατε παρακαλῶ τὰς χαριτολογίας.

ΚΑΙΣ. Ὁ θάνατός μου λοιπὸν δὲν θὰ ἦτο δι' ὑμᾶς ἀληθῆς εὐτυχία ;

ΚΛΑΥΔ. Ἐὰν εὐρίσκασθε πλησίον τῆς μάμμης σας.

ΚΑΙΣ. Μάλιστα ἤμην πλησίον τῆς.

ΚΛΑΥΔ. Τότε θὰ ἠδύνατο αὕτη κάλλιστα νὰ μοι γράψῃ.

ΚΑΙΣ. Πρὸς τίνα σκοπὸν ; Δὲν θὰ ἤρχεσθε νὰ με ἐπισκεφθῆτε.

ΚΛΑΥΔ. Ἀπατᾶσθε.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ πρὸς ποῖον σκοπὸν θὰ ἤρχεσθε ;

ΚΛΑΥΔ. Εὐρίσκομένη εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου δυνατὸν νὰ ἠθέλατε νὰ μοι ὁμολογήσητε τί, ἢ καὶ νὰ μοι ζητήσητε.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ τί ὑποθέτετε ;

ΚΛΑΥΔ. Δὲν ὑπολέτω, ἐνθυμοῦμαι καὶ προβλέπω.

ΚΑΙΣ. Ὡστε ἡ ἐπανοδὸς μου ἐνταῦθα δὲν σας δυσηρέστησεν ;

ΚΛΑΥΔ. Ἀλλὰ τίγ' δικαιώματι θὰ δυσηρεστούμην, ἀφοῦ ἡ οἰκία αὕτη ἀνήκει ἐξ ἡμισείας εἰς ἀμφοτέρους ; Τούτου ἕνεκα μάλιστα σας προσεκάλεσα πρὸ ὀλίγου νὰ κατέλθητε.

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς ἡ Ἐδμέα μοι εἶπεν ὅτι θέλετε νὰ τὴν ἐκποιήσητε.

ΚΛΑΥΔ. Κατέστη πλέον ἐπ'ἀνάγκης.

ΚΑΙΣ. Καὶ δικτὶ ἀναθέτετε εἰς ἐμὲ τὰς διαπραγματεύσεις ;

ΚΛΑΥΔ. Διότι πρόκειται περὶ τῶν συμφερόντων σας. Συνεξεύχθημεν ὅπως διάγωμεν ἐν κοινακτημοσύνῃ. Ὅθεν τὰ ἡμῖσι ἀκείνων τὰ ὅποια κέκτημαι σας ἀνήκουσιν.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου ἐξωδεύσατε περισσότερα τούτων δι' ἐμέ.

ΚΛΑΥΔ. Οὕτω μοι ἀρέσκει.

ΚΑΙΣ. Δὲν ἔχω ὅμως ἀνάγκην πλέον οὐδενός, καθόσον ἑσχατῶς ἡ μάμμη μου ἐκληρονόμησε σημαντικὸν ποσόν ὅπερ ἐμερίσθημεν. Ἡθέ-

λατε λοιπόν μοι ἐπιτρέψει ν' ἀπολαύσω χαρᾶς ἢς δὲν εἶμαι ἀξία ;
Δέχεσθε νὰ σὰς δανείσω τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον σὰς ἀναγκαστοῖ ;

ΚΛΑΥΔ. Σὰς εὐχαριστῶ.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ σὰς ἱκετεύω...

ΚΛΑΥΔ. Εἶναι ὅλως ἀνωφελές. Ἄ ! ἰδοὺ ὁ κύριος Καντανιάκ (εἰ-
σέρχεται ὁ Καντανιάκ, ὃν παρουσιάζει ὁ Κλαύδιος πρὸς τὴν Καισα-
ρίνην)· ὁ κύριος Καντανιάκ (παρουσιάζει τὴν Καισαρίνην)· ἡ κυρία
Ῥουπέρ. Πρὶν σὰς ἀφήσω ὀφείλω νὰ σὰς εἰπῶ, κύριε Καντανιάκ, ὅτι
ἐπιθυμῶ νὰ σὰς ξενίσω ἐφ' ὅσον θὰ διαμείνετε ἐνταῦθα, καὶ ὅτι γευ-
ματίζομεν μετὰ τὴν δωδεκάτην. Ἦδη ἀπέρχομαι ἵνα διατάξω νὰ
σὰς ἐτοιμάσωσι τὸ κατάλληλον δωμάτιον (ὁ Καντανιάκ χαιρετίζει).

ΚΑΝΤ. Ἀληθῶς μὲ καθυποχρεώσατε !!

(ὁ Κλαύδιος καὶ ὁ Ἀντώνιος ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΚΑΝΤ. (παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς τὴν Καισαρίνην λέγει κατ'
ἰδίαν)· ἰδοὺ τὸ τέρας... ὁμολογουμένως εἶναι θελητικώτατον.

ΚΑΙΣ. Εἶπατέ τι, κύριε ;

ΚΑΝΤ. Ἀπολύτως τίποτε, κυρία Ῥουπέρ, καθὼς ὅμως ἄνθρωπος τοῦ
χρήματος, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, ἔκρινα καθήκον συμφώνως ταῖς
δοθείσαις μοι διαταγαῖς· νὰ κάμω φυσιογνωμικὰς τινὰς παρατηρήσεις,
ἵνα μὴ ἐξαγοράσω τὸ κακὸν ἀκριβώτερον ἀφ' ὅσον πραγματικῶς
ἀξίζει. Σημειώσατε δέ, κυρία, ὅτι εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο πολὺ σπα-
νίως ἀπατῶμαι.

ΚΑΙΣ. Ὡστε γνωρίζετε ἤδη τὸν χαρακτήρα μου ;

ΚΑΝΤ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Εὐαρεστηθῆτε λοιπὸν νὰ μοι τὸν ἐξηγήσητε· θὰ μοι παρέ-
ξητε οὕτω μεγάλην ἐκδούλευσιν. Διότι ἐνίοτε ἀδυνατῶ καὶ ἐγὼ αὐτὴ
νὰ τὸν ἐννοήσω. Τοῦτο ἐννοεῖται θὰ ἦτο κάπως ἐξευπελιστικὸν δι'
ἐμὲ, ἐὰν δὲν εἶχον εἶπει οἱ σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος ὅτι οὐδὲν δυσχε-
ρέστερον τοῦ Γνωθὶ σαυτόν.

ΚΑΝΤ. Εὐχαρίστως θὰ τὸ πράξω, κυρία, ἀρκεῖ μόνον νὰ μοι ἐπι-
τρέψητε νὰ ὁμιλήσω ἐλευθέρως.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ πῶς, κύριε ;

ΚΑΝΤ. Οὐδέν ἀπλούστερον τούτου. Ὁ ὄρισμός τοῦ ψυχολογικοῦ χαρακτήρός σας ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν πεσσάρων ἀκολουθῶν λέξεων: Ἀνυπότακτος, Κοῦφος, Θηριώδης, καὶ αἰσχροκερδής.

ΚΑΙΣ. Κύριε!!!

ΚΑΝΤ. (βεβαιούμενος ὅτι αὐδεὶς ἄλλος τὸν ἀκούει καὶ θέτων ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας του ἐπὶ τῆς τραπέζης, παρατηρεῖ τὴν Καισαρίνην ἀσκαρδαμυκεῖ καὶ λέγει δι' ὕφους προστακτικοῦ) Πόσον θέλετε διὰ νὰ μοῦ πωλήσητε τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ συζύγου σας;

ΚΑΙΣ. Τί λέγετε;

ΚΑΝΤ. Λέγω πόσα χρήματα θέλετε διὰ νὰ μοῦ προδώσητε τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ συζύγου σας;

ΚΑΙΣ. Ἄ! ἄ! ἄ! ἄ! (γελῶσα) ὅποια ἀστείότης!

ΚΑΝΤ. Ἀπεναντίας, σπουδασιολογῶ καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, καθόσον εἶμαι λίαν ἀπνησχολημένος.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ τίς εἶσθε λοιπόν;

ΚΑΝΤ. Θὰ σὰς τὸ εἶπω πάραυτα ἀνευ περιστροφῶν. Εἶμαι ὁ Σίρ δὲ Καντανιάκ, ἀπλοῦς πράκτωρ οὐχ ἥττον θεωρούμενος ὡς ἀρχετὰ πανούργος, ἀνωνύμου τινὸς ἐταιρείας ἰδρυθείσης ἐσχάτως, καὶ ἥς τὰ κεφάλαια, ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, ἀνέρχονται εἰς δεκάδας τινὰς δισεκατομμυρίων, ἐπὶ σκοπῷ ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας, τῶν ἰδεῶν, τῶν ἀνακαλύψεων, ἐν ἐνὶ λόγῳ τῆς μεγαλοφυΐας τῶν ἄλλων. Τοῦτέστιν ἅμα ἰδῶμεν, μάθῶμεν, ἢ ὀσφρανθῶμεν τοιοῦτόν τι, ἀξίον λόγου ὁμῶς, ἐννοεῖται, ἀδιάφορον παρὰ τίνι λαῷ, παρεμβαινόμεν καὶ διὰ τῆς πειθοῦς, διὰ τοῦ χρήματος, διὰ τοῦ δόλου, διὰ τῆς ἰσχύος, εἰάν παρουσιασθῇ ἀνάγκη, ἀρπάζομεν ἐκεῖνο ὅπερ μᾶς ἀνάγκαιοι σκοποῦντες νὰ κατασταθῶμεν παντὶ σθένει καὶ μέσῳ κυρίαρχοι, παντοκράτορες ὅλοκλήρου τοῦ κόσμου. Ὅθεν ἐννοεῖτε καλῶς πόσον μᾶς εἶνε χρήσιμος μία ἀνακάλυψις, ὡς ἡ τοῦ κυρίου Ρουπέρ.

ΚΑΙΣ. Ἐν ἄλλαις λέξεσι μοὶ προτείνετε νὰ πράξω μίαν ἀπειρίαν;

ΚΑΝΤ. Σὰς προτείνω ἀπλούστατα μίαν ἐπιχείρησιν.

ΚΑΙΣ. Ἡ λέξις αὕτη, κύριε, ἔστω ἡ τελευταία σας.

ΚΑΝΤ. Ἡ προτελευταία μου τοῦλάχιστον (ἡ Καισαρίνη ἐγείρεται καὶ ἐτοιμάζεται νὰ ἐξέλθῃ). Ποῦ πηγαίνετε λοιπόν;

ΚΑΙΣ. Μεταβαίνω νὰ εἶπω τὰ πάντα πρὸς τὸν σύζυγόν μου, τοῦ ὁποίου ἀναμφιβόλως ὑπεκλέψατε τὴν ἐμπιστοσύνην διὰ τινος τεχνάσματος.

ΚΑΝΤ. Μὴ τὸ πράξητε, προσφιλῆς μοι κυρία, καθόσον θὰ μεταμεληθῆτε ἐπεὶ ταῦτα ὑπερβαλόντως. Μετεχειρίσθην ἀναγκριῶν τι τέχνα-

σμα· διὰ τὸν σύζυγόν σας, διότι συμφώνως πρὸς τὰς δοθείσας μοι ὁδηγίας ὤφειλον νὰ δοκιμάσω, ν' ἀρπάσω εἰ δυνατόν τὸ ἀπαραίτητον δι' ἡμᾶς μυστικόν του, καθόσον ἀνευ τούτου ἄλλα πολλὰ τοιούτου εἶδους ἀποκτηθέντα διὰ μεγάλων κόπων καὶ ἐξόδων θὰ καθίσταντο ἄλλως ἀνωφελῆ. Συνεπεία δὲ πληροφοριῶν τινῶν, ἃς ἔσχον, προέβλεπον, ὅτι οὐδὲν εἶχον νὰ ἐλπίσω ἀπὸ τὸν σύζυγόν σας, ὅπερ καὶ ἀληθέστατον καθὰ ἐβεβαιώθην ἐκ τῆς πρὸ ὀλίγου μετ' αὐτοῦ συνομιλίας μου. Διότι οὐχὶ μόνον εἶνε ἀνὴρ μεγαλοφυῆς καὶ μεγάλης καρδίας, ἀλλ' εἶνε καὶ ἀνθρώπος ἐνεργῶν προφυλακτικῶς καὶ περιεσκεμμένως καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἐργασίαν του. Εὐτυχῶς ὁμῶς εἰ μεγάλοι οὗτοι ἄνδρες ἰδεολόγοι καὶ εὐπιστοὶ ὄντες σύρονται ἐκ τῆς βίβδος οὕτως ἢ ἄλλως, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν. Οὐχ ἤττον ὅταν λυτρωθῶσι τούτων καθίστανται ἀπρόσβλητοι. Τότε πλέον πρέπει νὰ μεταχειρισθῆ τις μεγάλα μέσα... ὅπερ εἶνε λίαν δυσχερές.

ΚΑΙΣ. Ὡστε ἐλπίζετε νὰ μὲ καταπεισῆτε;

ΚΑΝΤ. Ἄ! δὲν ὑπάρχει τριακῦτη ἀνάγκη, προσφιλεστάτη μοι κυρία, καθόσον δύναμεθα κάλλιστα νὰ σας ἐξαναγκάσωμεν.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ παρακαλῶ;

ΚΑΝΤ. Εἰσθε ἡ θυγάτηρ τοῦ βαρῶνου καὶ τῆς βαρῶνης Φιεράδλεν, ὅπερ γερμανιστὶ σημαίνει, τέσσαρες ἀετοί, καθόσον κατὰ γένος ἐξ ἀρχαιοτάτης Βαυαρικῆς οἰκογενείας. Κατὰ τινὰ ἀρχαίαν παράδοσιν εἰς τῶν προγόνων σας κατέστη σημαιοφόρος τοῦ Καίσαρος μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ Ἀριοβίστου, ἔκτοτε δὲ ἐν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας σας φέρει τὸ ὄνομα Καίσαρ, ὡς ὁ πατήρ σας ἢ Καισαρίνη, ὡς ὑμεῖς. Ἐνεκα δὲ ἐπιγαμιῶν τινῶν τῶν προγόνων σας μετὰ τινῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκῶν, θὰ ἀνεκάλυπτέ τις, διὰ τινος μικροσκοπίου, ἐννοεῖται, ἐντὸς τῶν φλεβῶν σας βανίδα τινὰ βασιλικοῦ αἵματος, ἣτις οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ πιστεύητε ὅτι διαφέρετε τῶν ἐπιλοίπων ἀνθρώπων. Ἐγεννήθητε ἐν Παρισίῳις κατὰ τὸ 1848. Ὁ πατήρ σας διεζεύχθη λίαν ἔνωρὸς τῆς μητρός σας, διότι εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν συζυγικὴν ἐστίαν καὶ τὰ λοιπά... Ὁ πατήρ σας χαρακτηήρας ἀσθενοῦς, κούφου καὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἀγαθοῦ ἐξηκολούθει ν' ἀγαπᾷ τὴν μητέρα σας καὶ μετὰ τὴν διάζευξίν των, καίτοι δὲ ἔνοχον, δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν λησμονήσῃ. Ἠρξάτο τότε νὰ θύῃ τῷ Βάικω καὶ νὰ παίζῃ νυχθημερόν. Ἡ μάμμη σας εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀνατροφὴν σας. Εἰς ἡλικίαν δέκα καὶ πέντε ἐτῶν ἐφαίνεσθε ὡς δεκαοκταέτις. Εἰσθε ὡραιότητα, ἀλλὰ καλλονῆς ἀλλοκῦτου, προκλητικῆς· δυσκόλως ἀνὴρ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν γοητείαν τῶν θελγῆτρων σας. Ἐκτὸς ἐμοῦ

έννοεῖται, ὅστις δὲν εἶμαι πλέον ἄνθρωπος, ἀλλὰ μηχανή. Ὡστε εἶνε ὅλως περιττὸν νὰ μὲ παρατηρήτε μὲ τὴν τέχνην καὶ ἡδυπάθειαν. Ὑφ' ὀλοκλήρου τῆς ξένης ἀποικίας, ἧς ἀποτελεῖτε μέρος, ἐθεωρεῖσθε ὡς τὰ μάλα ἰδιόρρυθμος καὶ φιλάρεσκος εἰς τὸν ὑπατον βαθμόν. Καὶ ἀληθῶς δὲν ἠδύνασθε νὰ συναντήσητε ἄνδρα χωρὶς νὰ θελήσητε νὰ τὸν καταστήσητε θῦμά σας. Ἦτο δι' ὑμᾶς ἀκαταμάχητον ἐν-στικτὸν ὑπεφέρετε ἐξ ἐρωτομανίας, ἀσθενείας συνηθεστέρως παρ' ὅσον νομίζουσι παρὰ τὰς γυναῖξιν. Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη τρέλλα ἐπήνεγκεν ἐκεῖνο ὅπερ μοιραίως ὤφειλε νὰ ἐπιφέρῃ. Κόμης τις ἠνόματι Ἀμέδατος Δελασενύ, ἐπωφεληθεὶς τῶν πρὸς αὐτὸν διαθέσεών σας ἔδρεψε πρῶτως τὸν κάλυκα τοῦ ἀνθους καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς 15 Ἀπριλίου 1865 ἐγκατεστάθητε μετὰ τῆς μᾶμμης σας παρὰ τινι γυναικί ὀνόματι Βοβλάν, ὁδὸς Μοντοργκεὶλ, ἀριθ. 19, ἐν τῷ δευτέρῳ πατώματι, ἀφοῦ προηγουμένως προανηγγείλατε εἰς ἀπάσας τὰς νεα-ρὰς φίλας σας ὅτι ἐμέλλατε νὰ ταξειδεύσητε ἐπὶ τινὰς μῆνας. Τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ἐκείνης διατηρεῖται εἰσέτι γεγραμμένον χρυσοῖς γράμμασι κάτωθεν μεγάλης εἰκόνας, κρεμαμένης ἀνωθεν τῆς θύρας τῆς γνωστῆς οἰκίας καὶ ἀπεικονιζούσης νεορὰν τινὰ γυναῖκα λαμβά-νουσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μικρὸν βρέφος ὀλόγυμνον, ὅπερ ῥίπτει ἐπὶ ῥόδων, φεύγων καὶ μειδιῶν ὁ θεὸς Ἔρως. Τρεῖς μῆνας δὲ μετὰ τὴν ἐκεῖ ἐγκατάστασίν σας κατέστητε μήτηρ τέκνου ὅπερ ἐνεγράφη ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων ὡς ἀγνώστου προελεύσεως μαρτυρούντων τοῦ Λέονος Πανταβοάνε ἀνθρακέως, καὶ Ἀθανασίου Μαλανδίνου φεναχοποιοῦ, ἐνοικιαστῶν ἀμφοτέρων τῶν παραπλεύρως τῆς ῥηθεί-σης ἀλληγορικῆς εἰκόνας ἀποθηκῶν. Αἱ πληροφορίες αὗται λοιπὸν, κυρία, εἰσὶν ἀκριβεῖς; Ἐὰν παρέλειψα λεπτομέρειάν τινὰ συμπλη-ρώσατε.

ΚΑΙΣ. Ἐξακολουθήσατε, κύριε.

ΚΑΝΤ. Ὁ κύριος Λουσενύ ἦτο ἔγγαμος, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπα-νορθώσῃ τὸ σφάλμα σας ὑπῆρξε τότε ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ εἰς σύζυγος. Τὴν φροντίδα ταύτην ἀνέλαβε γρατὰ τις μαρκησία, ὀνόματι Δελα-τοῦρ-Λανιώ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὀδηγηθεὶς εἰς Παρισίους ὁ κύριος Κλαύδιος Ρουπέρ ὑπὸ τινων φίλων του ὅπως ἀνακουφίσῃ τὴν θλίψιν ἣν ἠσθάνετο ἐπὶ τῇ προσφάτῳ ἀπωλείᾳ τῆς μητρός του, τῆς μόνης γυναικός, ἣν ἠγάπα καὶ ἔβλεπεν ἐν μέσῳ τῆς ἐπιπόνου ἐργα-σίας του, συνελήφθη ἐν τῇ παγίδι τῆς πολυμηχάνου μαρκησίας. Τότε δὲ ὑμεῖς ἐπαίξατε θαυμάσιον μέρος πλησίον τοῦ Κλαυδίου συμμερι-ζομένη δῆθεν τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ θλίψιν. Τῷ ὠμιλεῖτε συνεχῶς περὶ

τοῦ πατρὸς σας, ἐνῶς ἐκεῖνος σας ὠμίλει διὰ τὴν λατρευτὴν τοῦ μητέρα, καὶ οὕτω ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ταύτης συνένωσης τῶν θλίψεών σας παρήχθη ὁ ἔρωσ, ἂν ὄχι ἐν τῇ ὑμετέρᾳ καρδίᾳ, διότι ὑμεῖς οὐδέποτε θὰ δυνηθῆτε νὰ αἰσθανθῆτε παλμὸν ἀγνοῦ ἔρωτος, ἀλλ' ἐν τῇ καρδίᾳ ἐκεῖνου. Ἔξοθε ἐκ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἰτινὲς νομίζουσιν ὅτι ὁ ἀνὴρ χρησιμεύει ἐπὶ τῆς γῆς μόνον, ἵνα ἰκανοποιῇ τὰς κτηνώδεις ὀρέξεις των καὶ τὰς ὑλικὰς ἀνάγκας των. Οὐχ ἥττον ἀπατάσθε οἰκτρῶς. Ἦδη συνεχίζω τὴν διήγησίν μου· ὁ γάμος ἐτελέσθη τὴν 15 Ἰουλίου 1867 ἀκριβῶς δύο ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μικροῦ Ἀμεδαίου. Δὲν ἠδύνασθε νὰ ἐορτάσῃτε κάλλιον τὴν ἀξιωματικόνευτον ἐκείνην ἐπέτειον ἐν ἡ περιπτώσει λοιπὸν κρένετε καλὸν νὰ πληροφρήσητε τὸν σύζυγόν σας περὶ τῶν προτάσεών μου, θὰ τῷ γνωστοποιήσω ὅσα πρὸ μικροῦ σας ἀφηγήθην.

ΚΑΙΣ. (μὲ ὕφος εἰρωνικὸν καὶ προκλητικὸν ἐνταυτῷ)· Γνωρίζει τὰ πάντα.

ΚΑΝΤ. Ἄ! ἔ! ἀληθῶς;

ΚΑΙΣ. Δύνασθε νὰ τὸν ἐρωτήσητε.

ΚΑΝΤ. Εἰς οὐδένα εἶπέ τι ποτέ!

ΚΑΙΣ. Εἰς οὐδένα.

ΚΑΝΤ. Καὶ τὰ ὠμολογήσατε ὑμεῖς αὐτή;

ΚΑΙΣ. Ὅποταν δὲν δύναται τις νὰ πράξῃ ἄλλως.

ΚΑΝΤ. Καὶ σας ἐσυγχώρησεν;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Ὡστε τῇ συγκατανεύσει τοῦ ἐπισκέπτεσθε τὸ τέκνον σας παρὰ τῇ τροφῷ του εἰς Ἅγιον Μανδαῖον;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Εἶνε ἀληθές ὅμως ὅτι δὲν ἐκάματε μεγάλην χρῆσιν τῆς ἀδείας του, διότι τρεῖς μόνον φορές μετέβητε πρὸς ἐπίσκεψίν του εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν, περὶ τὸ τέλος τῶν ὁποίων...

ΚΑΙΣ. Ἀπέθανεν.

ΚΑΝΤ. Ἐν τούτοις ἡ συγγνώμη τοῦ συζύγου σας δὲν σας συνεκράτησεν ἐπὶ πολὺ.

ΚΑΙΣ. Διότι δὲν ἦτο τοιαύτη, οἷα ἐπεθύμαυν νὰ εἶνε.

ΚΑΝΤ. Ἀλλὰ τὸ σφάλμα σας ἦτο τοιαύτης φύσεως... Ἐν τούτοις ἡ συγγνώμη, ἧς ὑμεῖς ἐτύχατε παρὰ τοῦ συζύγου σας εἶνε θυσία, ἢν ὀλίγιστοι σύζυγοι θὰ ὑφίσταντο. Καὶ ὅμως ὑμεῖς μετὰ διαγωγὴν σχετικῶς ἠθικὴν ἐπὶ τινὰς μῆνας ἤρχισατε βίον, ὃν αἱ κακαὶ γλώσσαι θεωροῦσαι ὅμοιον τοῦ τῆς συζύγου Ῥωμαίου αὐτοκράτορος, τῆς Μεσ-

σαλίνης, ἢς ἡ χειρίστη διαγωγή παρμοιωδῆς ἔχει κατασταθῆ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, σὰς ἐδώσαν τὴν προσεπωνυμίαν ἢ σύζυγος τοῦ Κλαυδίου ἡτις κατ' αὐτὰς πολλὰ σημαίνει. Καὶ ἡ διαγωγή σας αὕτη ἦν λεπτομερῶς γνωρίζομεν, εἶναι γνωστὴ ὡσαύτως εἰς τὸν σύζυγόν σας;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Καὶ σὰς ἐσυγχώρησε πάλιν;

ΚΑΙΣ. Ὁχι.

ΚΑΝΤ. Τότε σὰς ἠνείχετο μόνον;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Μία τοιαύτη βραθυμία, ἵνα εἶπω οὕτω, ἐκ μέρους τοῦ μὲ ἀναγκάζει νὰ πιστεύσω ὅτι εἶναι ἄθλιος, ἡλίθιος, ἢ θεός.

ΚΑΙΣ. Δὲν εἶναι οὔτε ἄθλιος, οὔτε ἡλίθιος.

ΚΑΝΤ. Τότε εἶναι θεός. Καὶ ἀπὸ πότε λοιπὸν ἀνεγνωρίσατε τὴν θεότητά τεύτην;

ΚΑΙΣ. Μόλις πρὸ πέντε λεπτῶν.

ΚΑΝΤ. Οὐχ ἦττον καὶ θεός ἐὰν εἶνε ἔχομεν ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἐκμηδενίσωμεν τὴν ἰσχὺν του. Ἐνίοτε οἱ τοιαύτην ιδιότητα περιβεβλημένοι εἰσὶ περιττοὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Λοιπὸν ἄς τελειώσωμεν (ἐγείρεται ἐξάγει τὸ χαρτοφυλάκιόν του, ἀναγινώσκει ἐν αὐτῷ φιλολογῶν καὶ ὁμιλῶν ταυτοχρόνως). Τρεῖς μῆνες παρηλθον ἤδη ἀφ' οὔτου ἀνεχωρήσατε ἐντεῦθεν κρυφίως, μὴ δυναμένη νὰ ὁμολογήσητε εἰς οὐδένα τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου σας· ὁ κύριος Ριχάρδος Δε-Μονκαμπρέ, ὁ ὠραῖος ἐκεῖνος νεανίας, ὅστις κατῴκει ἀπὸ τινος ἐνταῦθα, ἐμέλλε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ν' ἀποδημήσῃ ἐντεῦθεν. Ὑμεῖς ἐκλαμβάνουσα αὐτὸν ὡς ὑπέρπλουτόν τινα ἐκρίνατε καλὸν νὰ ἐγκαταλείψητε τὴν Γαλλίαν μετ' αὐτοῦ. Αἰφνης ἐκεῖνος ἔγεινεν ἄφαντος, ὑμεῖς δὲ λέγετε ὅτι ἀγνοεῖτε τί ἀπέγεινεν. Ἐβτυχῶς ὁμως σὰς εἶχε δώσει πρὸ τῆς ἐξαφανίσεώς του διακόσιας χιλιάδας φράγκων, ἃς παρουσιάζετε ἤδη, ὡς μερίδιον κληρονομίας τινὸς τῆς μάμμης σας. Οὐχ ἦττον αἱ διακόσιαι αὗται χιλιάδες δὲν ἐνήκον εἰς τὸν κύριον Ριχάρδον, ὅστις δὲν ἦτο ἡ ἀπλοῦς πράκτωρ μας, σταλεῖς ἐνταῦθα ὅπως συνάψῃ σχέσεις μεθ' ὑμῶν καὶ οὕτω ὑποκλέψῃ τὸ ἀπόκρυφον τοῦ συζύγου σας. Ἐκεῖνος ὁμως ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ὁδηγίας, ἃς τοῦ εἶχομεν δώσει, σας ἐρωτεύθη πραγματικῶς, καὶ σας παρέδωκε τὰ χρήματα τῆς ἐταιρείας. Μὴ φοβεράθη! Δὲν θὰ σας τὰ ζητήσωμεν. Ὁ μικρὸς ἔρωσ τοῦ Ναρκίσου ἐκεῖνου ἠδύνατο νὰ ἔχη σοβαροτάτας συνεπειάς δι' ὑμᾶς, κυρία, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐταιρείαν μᾶς. Ἡ

ὕπαρξίς σας εἶνε ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς πολυτιμοτάτη καὶ ἀναγκαιοτάτη. Τὴν ἐξέθετεν ὁ βλάξ εἰς μυρίους κινδύνους. Ἢδὴ ὁμως πλέον δύνασθε νὰ εἰσθε ἡσυχος, διότι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπανέλθῃ ἐκεῖθεν ὅθεν διὰ παντός τὸν ἐστείλατε. Τὸ τέλος ἔσπευε τὸ ἔργον. Ἐλθοῦσα εἰς Παρισίους εἰς τὸ μέγα ξενοδοχεῖον ἔνθα σας ἀνέμενεν ἡ χαριεστάτη μικρὰ κόμησα Δε-Τέρα Μόντε ἢ καὶ θυγατὴρ τῆς γνωστῆς μας μαρκησίας Δε-Λατοῦρ Δανίκ, τὴν ἐπιούσαν ἐγκάτεσταθῆτε συνωδὰ τὰς ὁδηγίας τῆς κυρίας κομήσης παρὰ τινὶ κυρία Ῥενάρ, ὁδὸς Ἁγίου Εὐσταθίου (ἔχετε ἰδιαιτέραν συμπάθειαν διὰ τὰς συνοικίας ἐκεῖνας!) Καὶ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου περὶ τὴν μεσημβρίαν . . .

ΚΑΙΣ. Ἀρκετά, κύριε.

ΚΑΝΤ. Τὴν φορὰν ταύτην ὁμως νομίζω ὅτι ὁ σύζυγός σας δὲν εἶνε ἐνήμερος τῶν διατρεξάντων, ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ἐμάνθανεν εἶμαι βέβαιος ὅτι οὔτε θὰ ἐσυγχώρει, οὔτε θὰ ἠνεύχεται, καθόσον δὲν θὰ ἦτο πλέον μεγαθυμία φυγῆς ἐκ μέρους του, ἀλλὰ συνενοχὴ ἐν ἐγκλήματι, ὅπερ οὐδέποτε θὰ ἔπραττεν, ἀπεναντίας μάλιστα θὰ σας παρέδιδεν ὁ ἴδιος εἰς χεῖρας τοῦ πλησιαιτέρου εἰσαγγελέως. Ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει θὰ τὸ ἔπραττον ἐγώ. Λοιπὸν πόσον θέλετε, προσφιλέ μου κυρία, διὰ νὰ μοὶ πωλήσητε τὸ ἀπόκρυφον τοῦ κυρίου Ῥουτέρ;

ΚΑΙΣ. Ἀλλ' ἀπαιτεῖτε παρ' ἐμοῦ νὰ διαπραξῶ ἐν ἐγκλήματι.

ΚΑΝΤ. Θὰ εἶνε τὸ δεύτερον. Τὸ πρῶτον ἐχρησίμευσε πρὸς ὄφελός σας, τὸ δεύτερον ὁμως πρέπει νὰ χρησιμεύσῃ διὰ λογαριασμόν μας. Ὁ ἐγωϊσμός εἶνε τὸ χεῖριστον τῶν ἐλαττωμάτων.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ μετὰ τὴν διάπραξιν τοῦ ἐγκλήματος ἐκεῖνου μετεμαλήθην καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς.

ΚΑΝΤ. Δὲν σημαίνει· θὰ μετανοήσητε τότε δι' ἀμφοτέρας, οὕτω δὲ μάλιστα αἱ χριστιανικαὶ ἀποφάσεις σας θὰ κατασταθῶσιν ἀπόλυτοι πλέον. Εἰς τὸ ἔργον λοιπὸν προσπαθήσατε νὰ πείσητε τὸν σύζυγόν σας ὅτι ὁ ἔρως ἀξίζει κάλλιον τῆς δόξης, ὥστε νὰ μοὶ γνωστοποιήσῃ τὴν ἀνακάλυψίν του. Ἀμφιβάλλω ὁμως ἂν τὸ κατορθώσητε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου· τέλος ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐπιτεθῆτε τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις εἶνε νέος ἄνευ πείρας, ἄνευ ἰσχύος. Πρὸς ταύτας σημειώσατε ὅτι οὗτος κρατεῖ τὴν κλεῖδα τοῦ κιβωτίου τούτου (δεικνύει τὸ κιβώτιον), καὶ ὅτι γνωρίζει τὴν ἰδιαιτέραν μέθοδον τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ἐμπριεχομένου χειρογράφου. Μὴ διατάζετε, δὲν θ' ἀπαντήσητε δυσκολίας, διότι σας ἀγαπᾷ ἤδη ἐμμανῶς.

ΚΑΙΣ. Πῶς γνωρίζετε;

ΚΑΝΤ. Είμεθα ἐξ ἐκείνων, οἵτινες γνωρίζουσι τὰ πάντα.

ΚΑΙΣ. Ἄλλ' ἤξεύρετε, κύριε, ὅτι ἐξοσκεῖτε ἐπάγγελμα βδελυρὸν ; ἀτιμωτικόν ;

ΚΑΝΤ. Δὲν ἤξεύρω εἰμὴ μόνον ὅτι ἕκαστος ὑπηρετεῖ τὰ ἴδια συμφέροντα, ὡς νομίζει καταλληλότερον καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἀκολουθοῦσι μόνον τὰ ἐνστικτὰ των καὶ τὰς ὁρμὰς των, ἐν τέλει δημιουργοῦσι θέσιν δυσχερεστάτην, ἐξ ἧς ἀδυνατοῦσι νὰ ἐξέλθωσι πλέον, ὅπότεν μάλιστα, καθὼς εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν, ὁ περιστειχίζων αὐτὰς φαντασιώδης κόσμος ἐξαφανισθῆ. Τὸ ἤξεύρω, ἐνομίσατε τὸν ἑαυτὸν σας πάντη ἐλεύθερον τῶν κοινωνικῶν νόμων καὶ ἠθῶν. Δὲν ὑφίσταται ὅμως τοιαύτη ἐλευθερία ἐν μέσῳ τῶν πεπολιτισμένων κοινωνιῶν. Ὑπάρχουσι μόνον μητέρες, σύζυγοι, παρθένοι· ὑμεῖς δὲ δὲν ὑπῆρξατε οὔτε παρθένος, οὔτε σύζυγος, οὔτε μήτηρ, διότι οὕτω σας ἤρρεσεν. Ἡδὴ δὲ εἶσθε ἀπλοῦν ὄργανον ἐκείνων, οἵτινες γνωρίζουσι νὰ σας μεταχειρίζωνται. Ἐπρεπε νὰ ζήσητε ὡς τιμία γυνή, κυρία, ἵνα μὴ σας ἔχω σήμερον ὑποχείριόν μου. Ἐπροτιμήσατε νὰ κατασταθῆτε ἐν τῷ φύλῳ σας ὅ,τι ὁ Δὸν Ζουὰν ἐν τῷ ἄρρени καὶ τώρα πλέον σας κρατῶ, δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ μοὶ διαφύγητε. Ἐκεῖνο, ὅπερ σας εἶπον, πρέπει ἀνυπερθέτως νὰ γίνῃ. Διὸ θέλω πληροφορήσει τὴν ἑταιρείαν ὅτι κατ' ἀρχὴν εἶμεθα σύμφωνοι. Ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀμοιβῆς θὰ τὸ κανονίσωμεν ὅταν συνέλθητε ὀλίγον ἐκ τῆς ταραχῆς, ἐν ἧ εὐρίσκεσθε ἤδη. Ἔστε ἡσυχος, ὡραία Ταρπητὰ ! δὲν θὰ σας συντρίψωμεν διὰ τῶν δώρων μας, ὡς οἱ στρατιῶται τοῦ Τατίου συνέτριψαν διὰ τῶν ἀσπίδων των ἐκείνην. Δὲν εἶμεθα βάρβαροι (ὁμιλεῖ μεγαλοφώνως καὶ ἀλλάσσει τόνον φωνῆς). Μετ' ὀλίγον ἐπαναβλεπόμεθα, ἀγαπητῆ μοι κυρία Ρουπέρ ! (ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΚΑΙΣ. Ἴδου ἡ ἄβυσσος χαίνουσα πρὸ τῶν ποδῶν μου. Διατί νὰ ἐπανεέλθω ; Ἄλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος μὲ παρηκολούθει πρὸ πολλοῦ. Δὲν ἠδυναμην νὰ τῷ διαφύγω. Ἀνάγκη νὰ μὲ σώσῃ ὁ Κλαύδιος, διὰ νὰ τὸν καταστρέψω. Ἐὰν ἐπειθετο νὰ ἐξολοθρεύσωμεν τοῦτον τὸν Ψευδο-Μασσαλιώτην, ἡ πάλῃ θὰ ἦτο τρομερά· ἐὰν ἐξηρχόμην ὁμως νικήτρια θὰ ἦτο ἀληθῆς θρίαμβος δι' ἐμέ. Ἐὰν μετεχειρίζομην τὴν

Ῥεβέκκην ὡς ὄργανον ; . . . Ἴσως. Ἄλλως τε μοι ὑπολείπεται καὶ ὁ Ἀντώνιος. Καὶ τότε πλέον, μὴ τὸν Θεόν! ὁμνῶ νὰ κατασταθῶ ἢ ἐναρξτωτέρα τῶν γυναικῶν.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ἡ αὐτὴ διακόσμησις)

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ, ΚΑΝΤΑΝΙΑΚ, ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΡΕΒΕΚΚΑ, ΔΑΝΙΗΛ,
ΕΔΜΕΑ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ

*Ἐρχονται ἐκ τοῦ γεύματος. Ἡ Καισαρίνη εἰσέρχεται στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Καντανιάκ, ἡ δὲ Ῥεβέκκα ἐπὶ τοῦ Κλαυδίου. Ὁ Δανιὴλ ὁμιλεῖ μετὰ τοῦ Ἀντωνίου).

ΚΑΙΣ. (ἀφήσασα τὸν βραχίονα τοῦ Καντανιάκ, λέγει πρὸς τὴν Ἐδμέαν φέρουσαν δίσκον μετὰ καφέ καὶ ποτῶν). Ἄ ἰδοὺ ὁ καφές (χαμηλοφώνως ἐτοιμάζουσα τὰς κύαθους) ὁμίλησας πρὸς αὐτόν ;

ΕΔΜ. Πρὸς ποῖον ;

ΚΑΙΣ. (δεικνύουσα τὸν Καντανιάκ). Πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον.

ΕΔΜ. Περὶ τίνος πράγματος ;

ΚΑΙΣ. Περὶ ἐμοῦ (ἀνατρέπει ἐκ προθέσεως κύαθον ἐπὶ τῆς τραπέζης). Ἄ ! λάβε τοῦτο καὶ φέρε μοι ἐν ἑτερον (πρὸς τὴν Ῥεβέκκην). Βλέπετε πόσον εἶμαι ἀδεξία! διατί δὲν με βοηθεῖτε ; (παρατηρεῖ τὴν Ἐδμέαν ἐὰν ανταλλάσῃ νεῦμα τι μετὰ τοῦ Καντανιάκ).

ΡΕΒ. Εὐχαρίστως, κυρία, ἀφοῦ τὸ ἐπιτρέπετε.

ΚΑΙΣ. Θὰ σὰς ἦμαι εὐγνώμων ἐὰν ἀνελαμβάνατε ἐκ νέου τὴν διεύθυνσιν ἐνταῦθα ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου. Θὰ ἀναμιγνύωμαι ἐνίοτε ἵνα ἀναπύεσθε ἐπ' ὀλίγον. (Ἡ Ἐδμέα φέρει τὴν κύαθον χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὸν Καντανιάκ).

ΚΑΙΣ. (χαμηλοφώνως). Τίποτε οὔτε τὸ ἐλάχιστον νεῦμα.

ΕΔΜ. Δὲν δύναμαι νὰ ἐγνοήσω τί θέλετε νὰ εἴπητε.

ΚΑΙΣ. Μήπως εἶδες ἄλλοτε τὸν ἄνθρωπον αὐτόν ;

ΕΔΜ. Ποτέ ! Ποῦ νὰ τὸν ἴδω ;

ΚΑΙΣ. Τέλος πάντων μήπως σὲ ἠρώτησέ ποτε τί περὶ ἐμοῦ ;

ΕΔΜ. "Όχι.

ΚΑΙΣ. Δέν τῷ εἶπες λοιπόν λόγον τινά κρυφίως ; Δέν τῷ ἔγραψες ;

ΕΔΜ. Ἄλλά σᾶς εἶπον δέν τόν εἶδον ποτέ, δέν τόν γνωρίζω.

ΚΑΙΣ. Μοί τό ὀρκίζεσαι ;

ΕΔΜ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Ἐν τούτοις γνωρίζει πράγματα, ἅτινα δέν ἠδύνατο νά μαν-
τεύσῃ καί τὰ ὁποῖα καί ἐγώ αὐτῇ ἠγνόουν, διότι ἐλέχθησαν μεταξύ
τοῦ Κλαυδίου καί τοῦ Ἀντωνίου, ἄνευ μαρτύρων, ἔννοεῖς.

ΕΔΜ. Τότε λοιπόν ἐγώ πῶς ἠδυναίμην νά τὰ γνωρίζω ;

ΚΑΙΣ. Ἀκροαζομένη ὀπισθεν τῆς θύρας, ὡς πράττεις πάντοτε.

ΕΔΜ. Ὡστε μέ ὑποπτεύεσθε ;

ΚΑΙΣ. Ὀλίγον, ἀλλ' ἐάν τῷ εἶπες τι δέν θά σέ ἐπιπλήξω, ὁμολό-
γησον ὁμῶς αὐτό εἰς ἐμέ, καθόσον ἡ θέσις μου εἶνε κρισιμωτάτη.
Ἐχω ἀπόλυτον ἀνάγκην νά μάθω τὰ διατρέχοντα.

ΕΔΜ. Ἄλλά, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, δέν τῷ εἶπον ποτέ τί.

ΚΑΙΣ. Ἐχει καλῶς. Ἐξέλθε (ἡ Ἐδμέα ἐξέρχεται, ἡ δέ Καισαρίνη
τὴν παρατηρεῖ ἐντός τοῦ κατόπτρου).

ΕΔΜ. (ἐξερχομένη, κατ' ἰδίαν). Μὲ κατασκοπεύει.

ΚΑΙΣ. (κατ' ἰδίαν). Τίποτε (πρὸς τὸν Δανιήλ). Δύναμαι νά σᾶς
προσφέρω ἕνα κυαθίσκον καφέ ;

ΔΑΝ. (ἀποδεχόμενος). Σᾶς εὐχαριστῶ.

ΚΑΙΣ. Τί ἔχει λοιπόν ἡ δεσποινὶς Ῥεβέκκα ; Διατί φαίνεται τό-
σον τεθλιμμένη ;

ΔΑΝ. Ὅποταν πρόκηται ν' ἀπέλθῃ τις διὰ παντός, ἀκουσίως μάλι-
στα, μελαγχολεῖ.

ΚΑΙΣ. Ἀναχωρεῖτε λοιπόν ;

ΔΑΝ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Ἄλλὰ πότε ;

ΔΑΝ. Ταύτην τὴν ἐσπέραν. Πολὺ ἐπεθυμοῦμεν νά σᾶς ἀποχαιρε-
τίσωμεν αὐτοπροσώπως. Ἦδη δέ ὅτε σᾶς ἐπαναβλέπομεν ὕγιᾶ καὶ
δυναμέθᾳ νά σᾶς εὐχαριστήσωμεν διὰ τὴν ἀρίστην φιλοξενίαν, ἧς
παρ' ὑμῖν ἐτύχομεν καὶ σφίγγοντες τὴν χεῖρά σας ἀπερχόμεθα ἐκεῖ
ἐνθα μᾶς καλοῦσιν αἱ ὑποθέσεις μου.

ΚΑΙΣ. Ποῦ μεταβαίνετε ;

ΔΑΝ. Κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Ἀνατολήν.

ΚΑΙΣ. Ἄλλὰ διαπράττετε σπουδαίαν ἀπερὶσκεψίαν, λαμβάνοντες
μεθ' ὑμῶν τὴν νεαρὰν ταύτην κόρην. Εἶπατέ μοι λοιπόν, καὶ τοῦτο
τὰ πράττετε χάριν τῆς ἐπιστήμης ;

ΔΑΝ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Ήνε πολύ εὐχάριστον πρᾶγμα λοιπὸν ἡ σπουδή;

ΔΑΝ. Τὸ μόνον εὐάρεστον ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ διατί δὲν ἀφίνετε τὴν θυγατέρα σας ἐνταῦθα;

ΔΑΝ. Ποῦ;

ΚΑΙΣ. Πλησίον μας.

ΔΑΝ. Ἐὰν θέλῃ εὐχάριστως (καλῶν τὴν θυγατέρα του) Ῥεβέκκα ἢ κυρία Ρουπέρ προσφέρεται νὰ σέ ξενίσῃ πλησίον τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου μου. Ὁ Κλαύδιος εἶνε ὁ ἀρχαιότερός μου φίλος, ἀφοῦ δὲ ἡ σύζυγός του τὸ προτείνῃ, ἐὰν προτιμᾶς νὰ μείνης ἐν Γαλλίᾳ, μείνον πλησίον τῆς.

ΡΕΒ. Σας εὐχαριστῶ, κυρία, ἀλλὰ δὲν δύναμαι· θ' ἀκολουθήσω τὸν πατέρα μου.

ΚΑΙΣ. Διατί;

ΡΕΒ. Διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἀφήσω μόνον· δὲν θὰ τὸν ἀποχωρισθῶ ποτέ.

ΔΑΝ. (ἀσπαζόμενος αὐτήν)· προσφιλές τέκνον! (ἡ Ῥεβέκκα ἀπομακρύνεται)· χάριν ἐμοῦ καὶ αὐτὸν τὸν γάμον ἀποφεύγει. Τῇ ἐπρότεινα ἐσχάτως ὡς σύζυγον κάλλιστόν τινα νέον ὁμόθρησκόν μας, ὅστις τὴν λατρεύει. Κατέχει πρὸς τούτοις καὶ ἐξαιρετόν θέσιν· τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐπραγματεύθη μάλιστα ἐν τινὶ ἐπιστημονικῷ συλλόγῳ τὸ ζήτημα τῆς ταυτότητος τῶν γενεῶν καὶ τῆς ἀνομιοσύνητος τῶν φυλῶν. Θὰ διορισθῇ ἀφεύκτως ἐντὸς ὀλίγου καθηγητὴς ἐν τινὶ Μουσείῳ καὶ ὅμως ἠρονήθη.

ΚΑΙΣ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πολύ εὐάρεστον νὰ διάγῃ τις πάντοτε ἐν μέσῳ ζώων καὶ σκελετῶν.

ΔΑΝ. Ἀλλ' εἶνε ἄψυχα.

ΚΑΙΣ. Ἴσως δὲν ἀγαπᾷ ἄλλον τινά.

ΔΑΝ. Πιθανόν.

ΚΑΙΣ. Λοιπόν, ἐγὼ γνωρίζω τινά.

ΔΑΝ. Τὸ εἶπε πρὸς ὑμᾶς καὶ ὄχι πρὸς ἐμέ! Τοῦτο πολὺ μὲ ἐκπλήττει.

ΚΑΙΣ. Αὕτη οὐδὲν μοὶ εἶπεν· ἐμάντευσα.

ΔΑΝ. Τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει.

ΚΑΙΣ. Θέλετε νὰ μάθητε τὸ ὄνομά του;

ΔΑΝ. Εὐχαριστῶ, ὄχι.

ΚΑΙΣ. Περὶ τὸν γόνον! Πράκεται περὶ τῆς θυγατρὸς σας καὶ δὲν θέλετε νὰ τὸ μάθητε!

ΔΑΝ. Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν μοι τὸ εἶπε, σημαίνει ὅτι δὲν θέλει νὰ τὸ γνωρίζω.

ΚΑΙΣ. Ἄλλ' ἐὰν ἐξωμολογήθῃ τὸν ἔρωτά της πρὸς ἐκεῖνον;

ΔΑΝ. Ἀδύνατον, διότι θὰ τὸ ἐξωμολογεῖται προηγουμένως εἰς ἐμέ.

ΚΑΙΣ. Ἐχετε λοιπὸν μεγάλην ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτήν;

ΔΑΝ. Ἀπεριόριστον.

ΚΑΙΣ. Οὐχ ἦττον πολλοὶ ὀλίγοι πατέρες ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ ὡς ὁμεῖς.

ΔΑΝ. Ἐπι δὲ ὀλιγώτεραι θυγατέρες ὡς ἡ Ρεβέκκα. Νομίζω ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν γονέων ἀπατάται ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀνατροφῆς τῶν θυγατέρων. Ἀνάγκη κατ' ἐμὴν γνώμην νὰ γνωρίζωσι τὴν ἀλήθειαν διὰ πᾶν ζήτημα, ὡς καὶ οἱ ἄνδρες. Ἡ ἀμάθεια, ἣτις βασιλεύει παρ' αὐταῖς, πηγάζει τὸ πλεῖστον ἐξ αὐτῶν τῶν γονέων, οἵτινες ἄλλοτε μὲν ἐνεκα ἐλλείψεως χρόνου, ἄλλοτε δὲ ἐνεκὸν ἀγνοίας τῶν πραγμάτων δὲν δύνανται νὰ ἐξηγήσωσιν εἰς τὰ τέκνα τῶν τὸν περὶ αὐτὰ κόσμον. Ἡ σύζυγός μου ὑπῆρξεν ἡ ἐναρετωτάτη τῶν γυναικῶν. Ἐγὼ δὲ ὡταχύτως ἔχω τὴν ἀξίωσιν ὅτι εἶμαι ἐντιμὸς ἀνὴρ. Ἡ Ρεβέκκα εἶνε γνησίᾳ θυγάτηρ μᾶς καὶ ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ ὡς πρὸς τὰ αἰσθήματα. Ὅτε ἤρχισε νὰ ἐννοῇ τὸν περικοιχίζοντα αὐτὴν κόσμον, τῇ ἤνοιξα τὸ μακροσέλιδον βιβλίον τῆς φύσεως καὶ τῇ ἐξήγησα πιστῶς καὶ μεθ' ἀπλότητος τοὺς διέποντας αὐτὴν νόμους. Πᾶν ὅ,τι ὁ Θεὸς ἐπλασεν εἶνε εὐγενές καὶ τέλειον καὶ οὐδεμίᾳ ψυχῇ, οὔτε καὶ ἡ τῆς παρθένου πρέπει νὰ δυσχεραίνῃ ἐπὶ τῇ γνώσει τῶν φυσικῶν νόμων. Παραλόγως μέμφονται τινες τὸν Θεὸν ὡς ἀσεμνοῦντα ἐν τῇ δημιουργίᾳ του. Προσέλαβον μετ' ἐμοῦ τὴν Ρεβέκκαν ἐν ταῖς μελέταις μου. Γνωρίζει καλῶς πλέον ὅτι οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ δύναται νὰ ἐξαφανισθῇ, ἀλλ' ὅτι μετασχηματίζεται καὶ ὅτι οὐδὲν ὑπάρχον δύναται νὰ παύσῃ ὑφ' ἑσταμένον, ἐκτὸς τοῦ κακοῦ, ἐννοεῖται, ὅπερ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μετριάζεται. Ἐὰν ἡ θυγάτηρ μου ἀγαπᾷ τινα, ὡς ὑποθέτετε, προσφιλῆς μοι κύρια, οὗτος θὰ εἶνε ἐντιμὸς ἀνὴρ καὶ ἀξίος τοῦ ἔρωτός της. Ἄλλ' ἀφοῦ δὲν μοι εἶπέ τι περὶ τούτου ὑπάρχει ἐμπόδιόν τι μεταξύ αὐτῆς καὶ ἐκεῖνου. Ἴσως δὲν τὴν ἀγαπᾷ ἡ ἀνήκει εἰς ἑτέραν γυναῖκα. Τέλος πάντων ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ πρόσκομμα τοῦτο θὰ εἶνε ἀναμφιβόλως ἀνυπέρβλητον, ἀφοῦ ἐπιχειρῇ μετ' ἐμοῦ ταξείδιον τόσον ἐπίπονον, καὶ διὰ ποίας χώρας καὶ ποίας ἀναζητήσεις!

ΚΑΝΤ. Θὰ μεταβῆτε λοιπὸν πολὺ μακρὰν, κύριε;

ΔΑΝ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. (ὅστις πλησιάζει ὀλίγον κατ' ὀλίγον): Καὶ μεταναστεύετε ἰσως, χάριν ἐπιστημονικῶν ἀναζητήσεων;

ΔΑΝ. Βεβαίως.

ΚΑΝΤ. Δύναμαι νὰ μάθω τὸ εἶδος τούτων;

ΔΑΝ. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει τι τὸ ἐνδιαφέρον δι' ὑμᾶς.

ΚΑΝΤ. Ἐν τούτοις ὑπάρχουσι πολλὰ πράγματα, τὰ ὅποια μὲ ἐνδιαφέρουσι πολὺ πλείωτερον ἀφ' ὅσον νομίζει τις (πρὸς τὴν Καισαρίνην) δὲν εἶνε ἀληθές, κυρία;

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς γνωρίζετε πολλὰ πράγματα.

ΚΑΝΤ. Μοὶ ὑπολαίπεται πάντοτε τόσοσ χρόνος διαθέσιμος, ὥστε δύναμαι νὰ μελετῶ πλείστα ὅσα πράγματα.

ΔΑΝ. Ἴδου λοιπὸν εἰ τὸ θαυμάσιον, τί τὸ θεῖον ἔχει ἡ ἐπιστήμη. Ὅταν ἀρχίσῃ τις νὰ ἐξετάζῃ ἄκραν τινὰ τῆς ἐναρμονίου ἀλληλουχίας τῆς φύσεως, ὁ περίε αὐτοῦ ὀρίζων ἀνοίγεται αὐτῷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐντὸς ὀλοκλήρου τοῦ σύμπαντος. Τριουτοτρόπως ἐγὼ ἐκ τῆς σπουδῆς τοῦ φυτικῷ βασιλείου, ἐν ᾗ ἤθελον νὰ περιορισθῶ ἐπελήφθην ἀσυνειδήτως, σχεδὸν εἶπεῖν, τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, ἐξ οὗ πάλιν μετέβην εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, εἰς ὃ καὶ ἀνήκομεν, ἀδιάφορον ἐὰν καταγώμεθα ἀπὸ πιθήκους, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ Δάρβιν, ἀνὴρ μεγάλης ἀξίας, ἢ ἀπὸ τὸν πρωτόπλαστον Ἀδάμ, ὡς διατείνεται ὁ Μωϋσῆς, ἀνὴρ ἀξίας ἔτι μεγαλειτέρας κατ' ἐμὴν γνώμην. Ἐν ὀλίγοις μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων ἐπεχείρησα τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τῆς συνειδήσεως. Μεθ' ὃ μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα, ἥτις πλείστους ὄσους ἐκ τῆς ἡμετέρας φυλῆς κατατρύχει, τῆς συμπληρώσεως τῶν κανῶν τῆς ἱστορίας μας καὶ τῆς συνενώσεως τοῦ παρόντος καὶ μέλλοντος ἡμῶν μετὰ τοῦ παρελθόντος μας. Ὅπότεν ὁ Κύρος (ὁ Καντανιάκ καθέσθεις ἀρχίζει νὰ ρέγγῃ) ὁ κύριος Καντανιάκ ὑπνώττει, ἅς ἀπομακρυνθῶμεν ἵνα μὴ τοῦ ταραξώμεν τὸν ὕπνον.

ΚΑΝΤ. (κατ' ἰδίαν). Σὲ ἀκροάζομαι, ἀπόγονε τοῦ Ἰσραήλ, πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅσον νομίζεις.

ΔΑΝ. Ὅπότεν λοιπὸν ὁ Κύρος ἐπέτρεψε τοῖς Ἰσραηλίταις νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Παλαιστίνην μόνη ἡ φυλὴ τοῦ Ἰούδα ἀνεφάνη; καθόσον δὲν πρέπει νὰ συγκαταλέξῃ τις τοὺς διασωθέντας ἐκ τῆς τοῦ Βενιαμίν. Αἱ ἑνδεκα φυλαὶ τοῦ Ἐφραΐμ τί ἀπέβησαν; αἱ μὲν ἰσχυρίζονται ὅτι εὐρίσκονται ἐν Ἀσίᾳ, οἱ δὲ ἐν Ἀβυσσηνίᾳ, ἢ ἐν ται δάσει τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Οἱ Μορμόνοι διατείνονται ὅτι μετανάστευσαν αὐταὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν καὶ ὅτι κατάγονται οὗτοι ἐξ αὐτῶν. Ἐν τού-

τοίς ἐγὼ μετὰ μακροχρόνιον μελέτην καὶ ἀναζήτησιν ἐγνώρισά τέλος τὴν ἀλήθειαν καὶ δύναμαι πλέον νὰ ἐπιζητήσω τὸν συγκάσιμόν αὐτῶν, ὅπως δημιουργήσωμεν τὸ βασιλείον μας.

ΚΑΙΣ. (σκωπτικῶς). Ἀπορῶ ὁμῶς πῶς ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, ὅστις ἠναγκασμένος νὰ περιπατῇ αἰωνίως δὲν συνέλαθε πρὸ ὑμῶν τὴν φαινήν ταύτην ιδέαν.

ΔΑΝ. Διότι ἐν τῷ βαλάντιῳ τοῦ μόνον πεντάλεπτα τινὰ εἶχε καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ δανείσῃ οὔτε εἰς τοὺς βασιλεῖς, οὔτε εἰς τοὺς λαούς. Τὰ πεντάλεπτα ὁμῶς ἐκεῖνα ἐπολλαπλασιάσθησαν διὰ τῆς Ἰωβείου ὑπομονῆς τοῦ καὶ τῶν στερήσεων, ἃς ὑπέστη. Ἢδὴ πλέον ἀπέτισε τὴν ποινήν τοῦ καὶ δὲν περιπατεῖ πλέον. Ἀφίκετο εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον (πρὸς τὸν Κλαύδιον). Ὑμεῖς δέ, τέκνον τῆς Εὐρώπης, εὐτυχῆ ἀπόγονοι τοῦ Ἰάφεθ, τί λέγετε; Μεταβαίνω εἰς συνάντησιν τῶν γηραιῶν Σὴμ καὶ Χάμ. Ἐχετε περὶ ἀγγέλων τινὰ νὰ μοι ἀναθέσῃτε δι' αὐτούς;

ΚΛΑΥΔ. Εἶπατε αὐτοῖς ὅτι ἐνταῦθα ἐργάζομεθα ἀνευδρότως ἵνα ἀδελφοποιήσωμεν ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα.

ΚΑΝΤ. (κατ' ἰδίαν). Ἐάν ἡ Γαλλία εἶχε πολλὰ τέκνα ὁμοιάζοντα πρὸς τοὺς δύο τούτους ἀνθρώπους, καὶ ὁ Κλαύδιος ὡς σύζυγον τὴν νεαρὰν τιτύτην Ἰσραηλίτιδα, ἀντὶ τῆς μέχρις ἄσπεων διεφθαρμένης αὐτῆς γυναικός, μὰ τὸν Θεόν! θὰ ἐπέστρεφον μὲ τὰς χεῖρας κενὰς. Εὐτυχῶς ὁμῶς ἄλλως ἔδοξε τῇ θεῷ προνοίᾳ. Διὸ θὰ τὴν εὐχαριστήσωμεν ἐν καταλλήλῳ χρόνῳ πανδημῶς. Ἢδὴ ὁμῶς, πάτερ Δανιήλ, ἀνάγκη πᾶσα νὰ θέσω ἐπὶ τὰ ἔχνη σου ἕνα τῶν ὑπεαλλήλων μας, καθόσον δυνατόν ἡμέραν τινὰ νὰ κατασταθῆς κινδυνώδης ἢ κατ' ὠφέλιμος (γράφει ἐν τῷ σημεῖω ματαρίῳ του).

ΚΑΙΣ. (πρὸς τὴν Ῥεβέκκην). Προσφέρατέ, δεσποινίς, ποτόν τι πρὸς τὸν κύριον Καντανιάκ.

ΚΑΝΤ. (κατ' ἰδίαν). Δύνασαι νὰ μοι δώσης νὰ πῶ ἕσον καὶ ἀνθελήσης. Δὲν μεθύω πλέον (πρὸς τὴν Ῥεβέκκην προσφέρουσαν αὐτῷ ποτόν τι). Σὰς εὐχαριστῶ, δεσποινίς (ἐξακόλουθεὶ νὰ ἀρξῆ).

ΡΕΒ. (πρὸς τὸν Δανιήλ). Ἐλθέ, πάτερ μου, ἐπιθύρῳ νὰ σοὶ ομιλήσω.

ΔΑΝ. Εὐχαρίστως, τέκνον μου (ἀπόμακρύνονται).

ΚΑΙΣ. (πρὸς τὸν Ἀντώνιον). Ἠξέρετέ, ὅτι σκέπτομαι νὰ σὰς καταστήσω συνέργον μου εἰς συνδρομίαν.

ΑΝΤ. Ἐναντίον τίνος, κυρία;

ΚΑΙΣ. Ἐναντίον τοῦ συζύγου μου.

ΑΝΤ. Τότε, κυρία, σὰς προσιδοποιῶ ὅτι θὰ σὰς προδώσω.

ΚΑΙΣ. Τόσον τὸ χειρότερον δι' αὐτόν, καθόσον ἡ συνωμοσία μου ὡς μόνον σκοπὸν ἔχει τὸ ἴδιόν του συμφέρον.

ΑΝΤ. Τότε, κυρία, τίθεμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΚΑΙΣ. Ἄλλ' εἶπατέ μοι, δύνασθε νὰ φυλάξητε μυστικόν τι;

ΑΝΤ. Νομίζω ὅτι δύναμαι.

ΚΑΙΣ. Ἐὰν ἦτο ἔδικόν σας ἴσως;

ΑΝΤ. Τὸ ἔδικόν μου ὀλιγώτερον παντός ἄλλου.

ΚΑΙΣ. Θὰ σας εἶπω λοιπὸν περὶ τίνος πρόκειται. Ὁρκισθῆτέ μου ὅμως ἐπὶ τῆς τιμῆς σας, ὅτι εἰάν τὸ σχέδιόν μου δὲν σας ἀρέσῃ, νὰ μὴ εἰπητε τί εἰς οὐδένα περὶ αὐτοῦ, εἰς οὐδένα!

ΑΝΤ. Σας τὸ ὀρκίζομαι ἐπὶ τῆς τιμῆς μου.

ΚΑΙΣ. Λοιπὸν δὲν θέλω νὰ πωλήσῃ ὁ Κλαύδιος τὴν οἰκίαν ταύτην, καθόσον τοῦτο θὰ τοῦ προξενήσῃ μεγαλειτέραν θλίψιν ἀφ' ἧσον νομίζει. Ἡ κυρία αὕτη εἶνε εἰς αὐτόν προσφιλοτάτη ἀνάμνησις, ἄλλως δὲ ὁποῖαν φθορὰν θὰ ἐπέφερον ἡ μεταφορὰ εἰς τὰς μηχανὰς τοῦ ἐργαστασίου; Εἰς Παρισίους μετέβην ἕπως λάβω κληρονομίαν τινά, ἣτις μοι ἐπιτρέπει νὰ φανῶ χρήσιμος τῷ συζύγῳ μου εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν. Ὅθεν ἐπιθυμῶ νὰ τῷ δανείσω τὴν ἀναγκαιούσαν αὐτῷ ποσότητα, ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι μήπως δὲν τὴν δεχθῆ ὡς ἐξ ἐμοῦ προερχομένην.

ΑΝΤ. Ὑπερβάλλουσα λεπτότης, καλῶς ἐννοουμένη.

ΚΑΙΣ. Εἶπατε μάλλον κατάχρησις δικαίου. Ἡ σκληροτέρα τιμωρία, ἢν δύναται, νὰ ἐπιβάλη τις εἰς ἀμαρτήσαντα εἶνε ἐκείνη, τοῦ νὰ τῷ ἀπαγορεύῃ ν' ἀπολαύσῃ χρεῶς τίνος, πράττων εὐεργεσίαν τινά ἢ εὐάρεστον πράξιν.

ΑΝΤ. Ἠμαρτήσατε λοιπὸν;

ΚΑΙΣ. Θανκσίμως! Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουσι τὴν μεγαλοφυίαν ἐκείνου, οὔτε τὸ σθένος, ἵνα ἀνθέξωσιν ὡς ὑμεῖς εἰς τὸν πειρασμόν.

ΑΝΤ. Ὡς ἐγώ;

ΚΑΙΣ. Μάλιστα. Ἀρνεῖσθε λοιπὸν ὅτι ὑφίστασθε ταύτην τὴν στιγμήν φοβεροτάτην πάλιν;

ΑΝΤ. Ἄλλὰ, κυρία!

ΚΑΙΣ. Παιδίον! Εὐλόγως εἶπατε πρὸ ὀλίγου ὅτι κάλλιον δύνασθε νὰ παραφυλάξητε τὸ μυστικόν παντός ἄλλου παρὰ τὸ ἔδικόν σας. Δύνανται λοιπὸν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐναρέτου νέου, ὡς ὑμεῖς, νὰ ἐξαπατήσωσιν ἀμαρτωλὴν γυναῖκα ὡς ἐμέ! Σας εὐχαριστῶ ἀπειράκις διὰ τὰς προσπάθειάς, ἃς κατεβάλατε καὶ τὴν σιγήν, ἣν τὰ χεῖλη ὑμῶν ἐτήρησαν. Ἡ κληρονομία μὲ ἠνάγκασε ν' ἀναχωρήσω ἐν καταλλήλῳ

ὄρα· ἦτο ἀνάγκη πλέον ν' ἀπομακρυνθῶ ὑμῶν (ὁ Ἀντώνιος ποιεῖ κίνημά τι). Λοιπὸν καί! αἱ καρδίαι μας αἰσθάνονται πρὸ πολλοῦ τι, ὅπερ δὲν ἐξεφράσθημεν ἀλλήλους καὶ ὅπερ οὔτε θὰ ἐκφρασθῶμεν ποτέ. Τί λοιπὸν τὸ ἐγκληματικὸν ἐν αὐτῷ; Εἰς ὑμᾶς ὀφείλω τὰς ὑστάτας συγκινήσεις τοῦ βίου μου. Ἡδύνατό τίς νὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ αἰσθανθῶ ταύτας. Θέλετε μὲ μεμφθῆ Σεις, ἰσως διὰ τοῦτο; Ἔστω! Οὐχ ἦττον δὲν δύνασθε νὰ μοὶ τὰς ἀφαιρέσητε. Μοὶ ἀνήκούσιν. Σὰς εἶπον τί περὶ αὐτῶν; Πταίω ἐγὼ λοιπὸν ἐὰν ἠσθάνθητε τοὺς πρώτους παλμούς ἐν τῇ παρθενικῇ καρδίᾳ σας; Ἐὰν ἐνεκεν ἐμοῦ ἀπωλέσατε τὸ ἀμέριμνόν τῆς ἀγνῆς νεότητός σας; Ἐπράξα τί σκοπίμως; Ἐὰν ὑπερηφανεύωμαι διὰ τὸ ἀγνὸν καὶ ἰσαγγέλον τοῦτο αἰσθημα, ὅπερ μὲ σώζει ἐκ τῆς ἀβύσσου, εἰς ἣν μὲ ὄθει ἡ φύσις μου, ἐγκληματῶ; ὦ! δικτὶ νὰ μὴ εὐρίσκωμαι εἰς τὴν θέσιν τῆς Ρεθέκκας! Θὰ σας ἐξομολογηθῶ ἤδη τὸ μυστικόν, ὅπερ μοὶ ἐπιτρέπεται ἤδη νὰ σας εἶπω. Ἐπιθυμῶ νὰ πράξωμεν ἀπὸ κοινοῦ ἀγαθοεργὸν τινα πρᾶξιν, ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία ἑτέρων ὁμοίων. Οὐχ ἦττον δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν θὰ πράξω τοιαύτην. Θὰ σας διηγηθῶ ἡμέραν πινὰ τὸν βίον μου· θὰ ἴδῃτε ἐν αὐτῇ πολλὰς μελανὰς σελίδας, ὑπάρχουσιν ὁμοῦ καὶ λευκαί τινές, ἐὰν θέλητε θὰ τὰς αὐξήσωμεν ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατόν.

ΑΝΤ. (γοητευμένος). Πᾶν ὅ,τι μοὶ ζητήσητε διὰ αὐτῆς τῆς φωνῆς!

ΚΑΙΣ. Πᾶν ὅ,τι ζητήσω! Καὶ ἐγὼ πᾶν ὅ,τι μοὶ ὑπολείπεται ἐκ τῆς ζωῆς θέλω τὸ θυσιάσει, ἵνα εὐχαριστήσω μίαν καὶ μόνην ἡμέραν τῆς νεότητός σας καὶ τῶν ὀνείρων σας. Ἴδού ἔχω ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ τούτῳ συναλλαγματικὴν ὄψεως διακοσίων χιλιάδων φράγκων. Εἶναι ὀλόκληρος ἡ κληρονομία· λαβετέ την.

ΑΝΤ. Ἴνα τὴν κάμω τί;

ΚΑΙΣ. Θέλω νὰ τὴν ἐγκλείσητε εἰς μέρος τι, ἐξ οὗ νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὴν ἀποσύρω. Γνωρίζω ἐμαυτήν, σήμερον ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν ἀγαθὸν τινα σκοπὸν, αὔριον ἰσως θὰ ἔχω ἕτερον πάντῃ διαφορῶν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἰσως ἐξοδεύσω τὸ πρᾶσθὲν ταῦτα καὶ δὲν θὰ δύναμαι νὰ τὸ χρησιμοποίησω ἐκεῖ ἔνθα ὀφείλω. Θὰ προσπαθήσω ν' ἀποδεχθῆ ὁ κύριος Ρουπὲρ τὴν ἐκδουλεύσιν, ἣν ἐπιθυμῶ νὰ τῷ παράσχω. Ἴσως παρέλθῃ πολὺς χρόνος· μέχρι τῆς ἐποχῆς λοιπὸν ἐκείνης φυλάξατέ μοι τὰ χρήματα ταῦτα· δὲν θὰ σας μεμφθῶσι διὰ τοῦτο, νὰ εἰσθε βέβαιος (τῷ δίδει τὸ χαρτοφυλακίον).

ΑΝΤ. Εἰσθε ἀλλόκοτος γυνή.

ΚΑΙΣ. Εἶμαι ἀπλῆ γυνή, τουτέστι πλάσμα ἀνίσχυρον, ἀμαθές,

δυστυχές, ἐν ἐνὶ λόγῳ μωρόν, καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὅτι ἐὰν πράττω τὸ κακὸν εἰς τοὺς ἄλλους, τοῦτο εἶνε μὴδὲν ἀπέναντι ἐκείνου, ὅπερ πράττω εἰς ἐμαυτήν. Ποῦ θὰ τὰ φυλάξητε λοιπόν;

ΑΝΤ. Ἐδῶ (τῇ δεικνύει τὸ κιβώτιον).

ΚΑΙΣ. Κλείει καλῶς τὸ κιβώτιον τοῦτο;

ΑΝΤ. Μὴ ἀνησυχεῖτε!

ΚΑΙΣ. Καὶ τοῦτο ἀκόμη εἶνε μίᾳ ἀδυναμίᾳ μου. Φοβοῦμαι τοὺς κλέπτας.

ΑΝΤ. Καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐκ τοῦ κιβωτίου τούτου κλοπὴ πραγμάτων τινος, καθόσον ἡμεῖς αὐτοὶ τὸ κατασκευάσαμεν πρὸς αὐτὸν εἰδικῶς τὸν σκοπὸν.

ΚΑΙΣ. Καὶ γνωρίζετε τὸ ἀπόκρυφον τοῦ μηχανισμοῦ, δεῖ οὐ ἀνοίγεται;

ΑΝΤ. Μαλιστα, οὐχ ἤττον δὲν δύναμαι νὰ σὰς τὸ εἶπω.

ΚΑΙΣ. Ἀπεναντίας οὔτε καὶ ἐγὼ θέλω νὰ τὸ μάθω, καθόσον σὰ χρήματα ταῦτα πρέπει νὰ τεθῶσιν εἰς μέρος, ἐξ οὗ νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὰ λάβω.

ΑΝΤ. Ἄλλ' ἐὰν ἀπέθνησκον;

ΚΑΙΣ. Εἰς διάστημα δύο ἡμερῶν;

ΑΝΤ. Οὐδὲν ἐπέρχεται ταχύτερον τοῦ θανάτου.

ΚΑΙΣ. Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔλεγον εἰς τὸν σύζυγόν μου νὰ μοὶ τὴν ἀποδώσῃ; ἄλλως τε εἶνε καὶ εἰς διαταγὴν μου.

ΑΝΤ. Πολὺ ὀρθά.

ΚΑΙΣ. Σὰς εὐχαριστῶ. Δὲν ἠδυναίμην νὰ αἰσθανθῶ μαγκλειτέραν εὐτυχίαν (παρατηροῦσα τὸν Ἀντώνιον ὅστις μεταβαίνει νὰ ἐγκλείσῃ ἐν τῷ κιβωτίῳ τὸ χαρταφυλάκιον). Πόσον ἀσθενὴς εἶνε ὁ ἀνθρώπινος χαρακτήρ, ἐν ἑτι βῆμα ἐπὶ τὰ πρόσω καὶ θὰ κυλισθῇ ἐντὸς τῆς ἀδύσσου.

ΚΑΝΤ. (πλησιάζων τὸν Ἀντώνιον καθ' ἣν στιγμὴν κλείει τὸ κιβώτιον). Δύνασθε νὰ διαταξήτε νὰ δώσωσι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἰς τὸ ταχυδρομεῖον;

ΑΝΤ. Εὐχαρίστως, κύριε (τὴν λαμβάνει καὶ ἀπομακρύνεται).

ΚΑΝΤ. Ἐ! λοιπόν! ἐπέθηκό θεμέλιος λίθος;

ΚΑΙΣ. (χαμηλοφώνως). Δὲν εἶδατε τί ἔπραξεν ἐκεῖ (δεικνύουσα τὸ κιβώτιον).

ΚΑΝΤ. Ναί! ἀλλὰ τὸ ἔπραξεν ἀνευ ὕμων.

ΚΑΙΣ. Οὐχ ἤττον ἔχω μέσον ὅπως μάθω.

ΚΑΝΤ. (βλέπων εἰσερχόμενον τὸν Κλαύδιον διακόπτει τὴν Καισαρίνην λέγων). τὸ ποτόν σας εἶνε γευστικώτατον.

ΚΑΙΣ. (προσφέρουσα αὐτῷ ἐν ποτήριον); θέλετε ὀλίγον ἀκόμης;

ΚΑΝΤ. Εὐχαρίστως. Δὲν φοβοῦμαι τὰ δηλητήρια, καθόσον κατὰ-
γομαι ἀπὸ τὸν Μιθριδάτην, ὡς ὁ κύριος Δανιὴλ ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ
(ἢ Καισαρίνη ἀπομακρύνεται).

ΚΛΑΥΔ. (πρὸς τὸν εἰσελθόντα Δανιὴλ μετὰ τῆς Ῥεβέκκας) Λοι-
πὸν ἀναχωρεῖς;

ΔΑΝ. Ἄνευ ἀναβολῆς.

ΚΛΑΥΔ. Ἦμην τόσο εὐτυχῆς βλέπων σε πλησίον μου! Τί σοὶ
συμβαίνει; Φαίνεσαι συγκινημένος.

ΔΑΝ. (σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ Κλαυδίου). Θὰ σοὶ ἐξηγήσῃ τοῦτο
ἡ Ῥεβέκκα. Εἶνε θεάρεστον ἔργον ἢ μεταξὺ ἐντίμων ἀνθρώπων ἀμοι-
βαία ἐκτίμησις, ὡς ἡ ἡμετέρα (κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Καντα-
νιακ πλησιάζει πρὸς τὸ ὄπλον τοῦ Ἀντωνίου, ὅπερ εὑρίσκεται ἐν τινι
γωνίᾳ τοῦ δωματίου, τὸ λαμβάνει καὶ τὸ ἐξετάζει).

ΡΕΒ. (παραφυλλάττουσα αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός, τὸν πλησιάζει)
Τὸ ὄπλον αὐτὸ εἶνε γεμάτον, προσέξατε.

ΚΑΝΤ. Εἶνε νέου συστήματος (λαμβάνουσα αὐτὸ ἐκ τῶν χειρῶν
του) νεωτάτου. Πόσον ἀφόβως τὸ μεταχειρίζεσθε, δεσποινίς!

ΡΕΒ. Ὅταν πρόκηται ν' ἀπέλθῃ τις εἰς ἀναζήτησιν τῶν ἐνδεκα
φυλῶν τοῦ Ἐφραΐμ! ἄλλως τε ἐξωκειώθητι πλέον!

ΚΑΝΤ. Μήπως ἐφέρατε τὰ ὄπλα κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον;

ΡΕΒ. Ὅχι, ἀλλ' ἐπεριποιήθη καὶ ἐνοσήλευσα ἐκείνους, ὅτινες
ἔφερον ταιαῦτα.

ΚΑΝΤ. Τότε τὰ συγχαρητήριά μου, δεσποινίς!

ΡΕΒ. Σὰς εὐχαριστῶ, κύριε (ταποθετεῖ τὸ ὄπλον εἰς τὴν προτέ-
ραν τοῦ θέσιν)

ΚΑΝΤ. (πρὸς τὴν Καισαρίνην) Τὸ ὄπλον τοῦ μικροῦ συμπεριλαμ-
βάνεται, ἐννοεῖται, εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν.

ΚΑΙΣ. Ἔστε ἡσυχος' συμπεριλαμβάνεται. Τὸ τηλεθάει, τὸ ὄπλον
ὁ μικρός, ἐγώ, ἡ τιμὴ καὶ ἡ ζωὴ ἀπάντων ἐδῶ. Ἐὰν θέλητε τι ἀ-
κόμῃ ἐκ τῆς αἰκίας ταύτης, εἶπατέ μοι ἐλευθέρως. Ἄ | δὲν αἰσθά-
νομαι ἑμαυτὴν καλῶ (ἐγείρεται καὶ μεταβαίνει εἰς εὐαερόν τι μέρος
χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τῆς σπηλῆς, παραιτηθεὶς σιωπηλῶς ἐπὶ τοῦ τοῦ
Κλαυδίου συνομιλοῦντα μετὰ τῆς Ῥεβέκκας χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐν-
νοήσῃ τί λέγουσιν. Αἰφνης μὲ ὕψος ἀνήσυχον καὶ τεταραγμένον ἀρ-
χίζει νὰ ψάλλῃ στροφὴν τινα τῆς Μεδζέ τοῦ Γκουκῶ. Ὁ Κλαυδίου
ἀκροάζεται ἐπισταμένως τὴν Ῥεβέκκαν καὶ βυθίζεται εἰς βαθυτάτας

σκέψεις. Ἡ φωνὴ τῆς Καισαρίνης ἐκφράζει τὴν κακὴν φύσιν τῆς ἀντίθετον οὖσαν ἐκ διαμέτρου πρὸς τὴν τῆς Ῥεβέκκας, ἥτις ἐμπνέει οὕτως εἰπεῖν εἰς τὸν Κλαύδιον τὰ ἀγνότατα τῶν αἰσθημάτων)

ΡΕΒ. Αἱ ὡς ὑμεῖς μεγάλαι διάνοιαι γελῶσι πάντοτε διὰ τὰ προαισθήματα τῶν γυναικῶν. Ἐν τούτοις ἔχομεν τοιαῦτα, καὶ πρὶν σὰς ἀφήσω, σὰς λέγω «δυσπιστεῖτε πρὸς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον» (δεικνύει τὸν Καντανιάκ)· εἶμαι βεβαία ὅτι θέλει νὰ σὰς προξενήσῃ κακόν.

ΚΛΑΥΔ. Ἀλλὰ τί διδόμενα ἔχετε;

ΡΕΒ. Τὸ προαισθάνομαι.

ΚΛΑΥΔ. Τάτε μείνατε ἐδῶ, ἵνα μὰς προφυλάξῃτε.

ΡΕΒ. Ἀδύνατον· θ' ἀναχωρήσω ταύτην τὴν ἐσπέραν.

ΚΛΑΥΔ. Ὑμεῖς λοιπὸν θέλετε ν' ἀναχωρήσητε καὶ ὄχι ὁ πατήρ σας;

ΡΕΒ. Μάλιστα, ἐγώ.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ὁ Ἀντώνιος;

ΡΕΒ. Ποτέ! Ἐπὶ τῆς γῆς δύο ἄνθρωποι μόνον ὑπάρχουσιν δι' ἐμέ, ὁ πατήρ μου, εἰς ὃν ὀφείλω νὰ λέγω τὰ πάντα, καὶ ὑμεῖς, εἰς ὃν δύναμαι νὰ ὁμολογῶ τὰ πάντα. Ἀπὸ τινῶν λεπτῶν ὁ πατήρ μου ἤξευρε διατί θέλω νὰ ἀπέλθω ἐντεῦθεν, ἄνευ τούτου δὲν θὰ ἠδυναίμην νὰ σὰς εἶπω ἐκεῖνο, ὅπερ θέλω νὰ γνωρίζετε. Σὰς ἀγαπῶ ὅσον οὐδεμία γυνὴ ἠγάπησε ποτέ. Σὰς ἀγαπῶ, διότι εἴσθε γενναῖόψυχος, διότι εἴσθε δίκαιος, διότι εἴσθε δυστυχῆς καὶ καλοκάγαθος. Δι' ἐμέ εἴσθε ὁ ἀνώτατος πάντων καὶ ἡμέραν τινὰ θὰ κατασταθῆτε ὁ ἀριστος τῆς πατρίδος σας, εἰς ἣν τὰ πάντα θέλετε θυσιάσει καὶ εἰς ἣν τὰ πάντα ὀφείλετε νὰ θυσιάσητε. Ἐὰν εἴσθε ἀγαμος θὰ ἐγινόμεν σύζυγός σας, σύντροφός σας, ἀναψυχὴ σας κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, ἢ μήτηρ τῶν τέκνων τῶν ὁποίων στερεῖσθε, καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὁποίων ὁ θεὸς σὰς ἔδωσε τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ τὴν δόξαν· τὰ ἀθάνατα ταῦτα τέκνα. Ὅποτεν ὁ θάνατος ἀποσπάσῃ ὑμᾶς μὲν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων δεσμῶν, ἐμέ δὲ ἐκ τῶν γητνῶν καθηκόντων θὰ εὕρητε ἐν ἐμοὶ μνηστὴν αὔλον καὶ μακρόθυμον, ἀναρένουσαν ἐπὶ τῆς φλιᾶς ἐκεῖνου, ὅπερ καλοῦσιν ἀγνωστὸν καὶ θὰ ἐνωθῶμεν ἐντὸς τοῦ ἀπείρου. Ἡ θρησκεία μου δὲν ἐπιτρέπει τοιαύτας ἐλπίδας, ἐν τούτοις ἡ καρδία μου ἀδιαφοροῦσα πιστεύει ὅτι θὰ γίνῃ οὕτω (στρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πρὸς τὴν Καισαρίνην). Ἡ γυνὴ αὕτη δὲν σὰς ἐνόησε· διήλθεν ἐγγίζουσα, οὕτως εἰπεῖν, τὴν μεγαλειτέραν τῶν εὐτυχιῶν ἣν δύναται ν' ἀπολαύσῃ ἡ γυνὴ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἔρωτα εὐγενοῦς καρδίας καὶ τὴν προστασίαν μεγάλης διανοίας. Τὴν ἠγαπήσατε καὶ ἴσως τὴν ἀγαπᾶτε εἰσέτι ἀκουσίως. Ἴδου διατί δὲν θὰ μὲ ἐπανίδητε

πλέον ὑπὸ ταύτην τὴν μορφήν. Καὶ αὐριον ἔτι ἐὰν εἴσθε ἐλεύθερος παντός δεσμοῦ δὲν θὰ ἤρχομαι πρὸς ἡμᾶς, αὐτε θὰ σᾶς ἀφινον νὰ ἔλθητε σεις πρὸς ἐμέ. Ἡ βασιλεία μου δὲν εἶνε πλέον ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶμαι νύμφη τοῦ οὐρανοῦ. Ἐργασθῆτε, κατασταθῆτε μέγας, ὠφέλιμος καὶ δεδοξασμένος· θὰ σᾶς ἀναμένω ἐκεῖ (δεικνύουσα τὸν οὐρανόν), ἐνθα βασιλεύει ἀφθαρσία καὶ ἀπαιροτέλεια. Μὴ βραδύνετε πολὺ νὰ ἔλθητε· σιωπήσατε, ἠξούρω πᾶν ὅ,τι θὰ μοι εἴπητε· (ὁ Κλαύδιος σπογγίζει τὰ δάκρυά του ἐν σιγῇ).

ΚΑΙΣ. (Κατ' ἰδίαν· εὐρίσκεται πλησίον τοῦ κλειδοκυμβάλου)· τὴν ἀκροάζεται κλαίων (ψάλλουσα τὴν τελευταίαν στροφὴν δι' ἰσχυροτάτης φωνῆς παύει τὸ ᾄσμα τῆς).

ΚΑΝΤ. (παρατηρῶν τὴν Καισαρίνην λέγει κατ' ἰδίαν)· ἰδοὺ ἐληθῆς θύελλα, οἱ ἀνεμοὶ βοῦζουν, ἡ θάλασσα μυκάται! Δυστυχία εἰς τὰ μικρὰ πλοιάρια.

ΑΝΤ. (κρατῶν τὴν κεφαλὴν του ἐντὸς τῶν χειρῶν του)· ὦ δυστυχία μου! τὴν ἀγαπῶ! τὴν ἀγαπῶ! τὴν ἀγαπῶ!

ΚΑΙΣ. (ἐγειρομένη κατ' ἰδίαν)· Ἐμπρὸς ἅς τελειώσωμεν (πρὸς τὸν Ἀντώνιον)· ἅς ἐξέλθωσιν ἅπαντες ἐντεῦθεν· πρέπει νὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν Κλαύδιον· ἐκ τοῦ ζητήματος ταύτης τῆς οἰκίας ἐξαρτάται ἡ τύχη μου πλέον. Ἐφ' ὅσον τὸ παράθυρον τοῦτο μένει κεκλεισμένον μὴ ἐπανέρχεσθε, ἐὰν τὸ ἀνοιξῶ ὅμως ἔλθετε ἀμέσως, διότι θὰ ἔχω ἀνάγκην ἡμῶν. Ἢδη ἀπέλθετε.

ΑΝΤ. Πῶς εἶνε τεταραγμένη!

ΚΑΙΣ. Κύριε Καντανιάκ, ὁ κύριος Ἀντώνιος θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ διὰ νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν περιοχὴν τῆς οἰκίας. (Ὁ Καντανιάκ ἐξέρχεται μετὰ τοῦ Ἀντωνίου, ὁ Κλαύδιος τοὺς συνοδεύει πρὸς στιγμὴν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀκούσῃ ὅ,τι θέλουσιν εἶπει μεταξὺ των ἡ Καισαρίνη καὶ ἡ Ρεβέκκα).

ΚΑΙΣ. Δεσποινίς Ρεβέκκα!

ΡΕΒ. Κυρία!

ΚΑΙΣ. Σᾶς ἀποχαιρετῶ ἀπὸ τοῦδε, καθόσον ἴσως δὲν σᾶς ἴδω κατὰ τὴν ἀναχώρησίν σας, ἀλλῶς τε ἀφοῦ δὲν ἔχετε ἔλθει ἐνσκόθα δι' ἐμέ, δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει τοῦτο· δὲν εἶνε ἀληθές;

ΡΕΒ. Τὰ σεβάσματά μου, κυρία.

ΚΑΙΣ. Χαίρετε, Ἀγάρ.

ΡΕΒ. Ἀντιχαίρετε, Σάρα (ἡ Ρεβέκκα χαιρετᾷ ὑποκλινέστατα τὴν Καισαρίνην, ἐνῶ αὐτὴ μόλις δι' ἐνός νεύματος τῆς κεφαλῆς τῆς ἀποκρίνεται. Ἡ Ρεβέκκα ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ

(Ὁ Κλαύδιος εἰσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τῆς τραπέζης χαρτῖα τινὰ μὴ προσέχων εἰς τὴν Καισαρίνην· μεθ' ὃ ἐτοιμάζεται ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του).

ΚΑΙΣ. (λίαν τεταραγμένη). Κλαύδια!

ΚΛΑΥΔ. Κυρία!

ΚΑΙΣ. Εἶνε ἀνάγκη νὰ σὰς ὁμιλήσω.

ΚΛΑΥΔ. Σὰς ἀκούω.

ΚΑΙΣ. Ἐὰν σὰς ἔλεγον ὅτι σὰς ἀγαπῶ, τί θὰ μὲ ἀπεκρίνεσθε;

ΚΛΑΥΔ. Τίποτε· θὰ ἠρώτων μόνον ἑμαυτὸν πῶς εἶδους νέον κακὸν θὰ ἐπροτίθεσθε νὰ μοῦ προξενήσητε. Καὶ τοῦτο θὰ τὸ ἐπραττον ἐξ ἀπλῆς περιεργίας, καθόσον δὲν δύνασθε πλέον νὰ μοὶ προξενήσητε τοιοῦτον.

ΚΑΙΣ. Ἐστὼ, παραδέχομαι ὅτι εἶμαι ἀνίσχυρος ἵνα σὰς προξενήσω κακόν. Οὐχ ἦττον ὑπάρχουσιν ἄλλοι τιγὲς δυνάμενοι νὰ σὰς βλάψωσι καὶ καιρίως ἴσως. Ἐὰν λοιπὸν πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἔρωτός μου σὰς ἐδοήθουν, ῥιψοκινδυνεύουσα καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μου, ἵνα ἐξαφανίσητε τὸν ἐπαπειλοῦνσα ὑμᾶς κίνδυνον καὶ κατισχύσητε τῶν ἐχθρῶν σας, θριαμβεύων, ἠθέλετε πιστεύσει τότε ὅτι σὰς ἀγαπῶ;

ΚΛΑΥΔ. Ὁχι!

ΚΑΙΣ. Ὅποιαν ἀλλήν ἀπόδειξιν θέλετε;

ΚΛΑΥΔ. Οὐδεμίαν.

ΚΑΙΣ. Ἐν τούτοις σὰς ὁμιλῶ εἰλικρινῶς, σὰς τὸ ὁμνύω!

ΚΛΑΥΔ. Ἀλλ' ἔχετε ἱερόν· τί ἵνα μὴ ὀρκισθῆτε;

ΚΑΙΣ. Ὑμεῖς λοιπὸν ὁ παρὰ πάντων νομιζόμενος ὡς τύπος δικαίου καὶ ἀγίου σχεδὸν ἀνδρὸς, δὲν πιστεύετε εἰς τὴν μετάνοιαν;

ΚΛΑΥΔ. Ἀπεναντίας, πάρα πολύ.

ΚΑΙΣ. Λοιπὸν μετενόησα!

ΚΛΑΥΔ. Ἀδύνατα! Ὅπόταν μεταμελήθῃ τις δὲν τὸ προλέγει, ἀλλὰ τὸ ἀποδεικνύει ἐμπράκτως.

ΚΑΙΣ. Ἀλλ' ἐὰν ὁ καιρὸς ἐπείγῃ, χάριν δὲ τῆς σωτηρίας ἀμφοτέρων ἡμῶν σὰς ἔλεγον πάραυτα πᾶν ὅ,τι ἔμελλον, ἐπανερχομένη ἐνταῦθα νὰ σὰς ἀποδείξω ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Προσπαθήσατε νὰ μὲ πιστεύσητε ἀμέσως, ἀφοῦ ἐκ μιᾶς καὶ μόνης στιγμῆς ἐξαρτᾶται ἡ ἡ ἐξιλέωσις τοῦ παρελθόντος μου καὶ ἡ σωτηρία τοῦ μέλλοντός μου. Δυσκολεύεσθε λοιπὸν νὰ μὲ πιστεύσητε; Προσπαθήσατε καὶ θὰ συνει-

θίσητε, ἀφοῦ μὲ ἠγαπήσατε ποτὲ τόσον διακαῶς. Δὲν μένει λοιπὸν ἴχνος τοῦ θεσπέσιου ἐκείνου πρὸς ἐμὲ ἔρωτός σας ἐν τῇ καρδίᾳ σας. Τὸν πρῶτον καὶ μόνον ἀσπασμόν, ὃν ἐδώσατε εἰς γυναῖκα, ἐγὼ τὸν ἔλαβα. Ἐγὼ μόνη ἀπῆλαυσα τῆς παρθενικῆς ἀγνότητός σας, εἰς ἐμὲ ἀφιερῶσατε ὀλόκληρον τὸν νεανικὸν ἐνθουσιασμόν σας, ὀλόκληρον τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σας ὑπάρχοντα ἔρωτα· λησμονοῦνται ποτε ὅλα ταῦτα; ἢ ἠδύνατο λοιπὸν γυνὴ ἀγαπηθεῖσα ὡς ἐγὼ ὑπ' ἀνδρός τσαγγέλου ὡς ὑμεῖς νὰ τὸν λησμονήσῃ;

ΚΛΑΥΔ. Καὶ νὰ μὴ τὸν ἀπατήσῃ!!!

ΚΑΙΣ. Καὶ ἐγὼ ἐξηπατήθην παρ' ἐνός ἀθλίου. Διαπράξασα δὲ ἐν σφάλμα ἔπρεπε νὰ ἐξαπατήσω ἓνα ἐντιμὸν ἄνθρωπον, δι' οὗ νὰ τὸ καλύψω καὶ τὸ ἐπανορθώσω· τοιαύτη ἦτο ἡ λογικὴ, ἣν ἐδίδαχθην ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μου. Οὐδὲ κὰν ὑπωπτεύεσθε τὸ σφάλμα μου ἀπειαντίας ἡσθάνεσθε δι' ἐμὲ θρησκευτικὸν ἔρωτα, εἰς ὃν ψευδῶς τότε ἀνταπεκρινόμην. Μετὰ ὅμως, ὅταν σας ἐγνώρισα καὶ ἐνεβάθυνα μέχρι τῶν μυελῶν τῆς εὐγενοῦς καρδίας σας, σας ἠγάπησα εἰλικρινῶς καὶ διαπύρως καὶ ἐὰν ἡ εἰμαρμένη σας ἀφινεν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀμαρτήματός μου θὰ ἤμην σῆμερον δι' ὑμᾶς ἢ μᾶλλον ἀφωσιωμένη τῶν συζύγων, ἢ μᾶλλον πιστὴ καὶ ἐρώσα τῶν γυναικῶν.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ὅταν ἐμαθὸν ἐκ τύχης τὸ σφάλμα σας, τί ἐπράξα;

ΚΑΙΣ. Μὲ ἐσυγχωρήσατε, παύων ὅμως ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσθε ἀγαπῶν σύζυγος πλέον, καὶ μοὶ εἶπατε· «Ἐψεύσθητε, δὲν σας πιστεύω πλέον. Δὲν δύνασθε πλέον ν' ἀγαπᾶτε ἐμὲ, ἀλλὰ τὸ τέκνον σας, ὅπερ δὲν εἶνε ἰδικόν μου. Δὲν δύνασθε πλέον νὰ εἰσθε σύζυγος, κατασταθῆτε τοῦλάχιστον μῆτηρ». Ἦτο ὠραῖον, εὐγενές, ὑψηλόν, θεσπέσιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπράξατε. Πᾶς ἄλλος εὐρισκόμενος εἰς τὴν θέσιν σας θὰ μ' ἐξεδίωκε ὡς διεφθαρμένην τινὰ γυναῖκα· καὶ ὅμως... δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ μεταχειρισθῆτε τοιοῦτοτρόπως.

ΚΛΑΥΔ. Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ πράξω;

ΚΑΙΣ. Ἐπρεπε νὰ μὲ ἐξυβρίσητε, νὰ μὲ ἐξευτελίσητε καὶ εἶτα μὲ συγχωρήσητε ὡς ἄνθρωπον. Εἶμαι ἐπληθὴ γυνὴ ἐκ πηλοῦ μὴ ἐννοῶσα τὸ ὑψηλόν καὶ εὐγενές τῶν αἰσθημάτων.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ὅμως ἤθελόν νὰ σας συγχωρήσω καὶ ὡς ἄνθρωπος εἶπον τότε κατ' ἐμαυτόν· ἐὰν εἰλικρινῶς μετανοήσῃ, ἐὰν ἀγαπήσῃ τὸ δυστυχές καὶ ἀθῶον ἐκεῖνο πλάσμα, ἐὰν μοὶ δώσῃ τοῦτο ὡς ἐνεχυρον τῆς λυτρώσεώς της, θὰ λησμονήσω τὰ πάντα. Ἡ μῆτηρ θὰ σώσῃ τὴν σύζυγον. Τόσον σας ἠγάπων τότε...

ΚΑΙΣ. (διὰ γλυκαίας φωνῆς) Ἐπανάλαβέ το.

ΚΛΑΥΔ. (ἠρέμως καὶ ψυχρῶς) Τόσον σὰς ἠγάπων τότε. Ἄλλ' ὁ ἔρωσ μου δὲν ἀναρπάζεται, ἀνακτᾶται ἐπαξίως. Οὐδὲ κἄν αὐτὸ τὸ τέκνον σὰς μετεβαίνετε νὰ βλέπετε. Σὰς ἀνεπλήρουν ἐγώ. Πόσον σὰς ὁμοίαζε τὸ δύσμοιρον! Ὅταν δὲ ἀπέθανεν ἠσθάνθητε ἀνεκλάλητον χαρὰν διότι ἐξηφανίσθη ἡ ἀπόδειξις τοῦ ἀμαρτήματός σας· ἐνῶ ἐγώ, ταλαίπωρε γύναι, τὸ ἔκλαυσα.

ΚΑΙΣ. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι τὰ τέκνα, ἅτινα συλλαμβάνομεν ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ τῇ καταισχύνῃ εἶνε ἀληθῆ τέκνα μας; Πιστεύετε λοιπὸν ὅτι δύναται μία γυνὴ ν' ἀγαπήσῃ τὸ ὄν, ὅπερ τῇ ἐνθυμίζει πάντοτε τὸν ἄνδρα, ὃν θανασίμως μισεῖ εἰς τὸν κόσμον, νὰ ἀγαπήσῃ τὸ ὄν ἐκεῖνο, ἕνεκα τοῦ ὁποίου περιφρονεῖται ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, ὃν διαπύρως ἀγαπᾷ; Ποτέ! Τὸ ὁμολογῶ ὅταν ἀφήρπασεν ὁ θάνατος τὸ πλάσμα ἐκεῖνο, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἔλαθε μετ' αὐτοῦ ἀνεπιστρεπτὴ τὸ παρελθόν μου καὶ ὅτι θὰ ἠδυνάμην ν' ἀγαπηθῶ παρ' ὑμῶν καὶ καταστῶ μήτηρ ἐνώπιον τῆς κοινωνίας, ὡς πᾶσα ἐνάρετος γυνὴ. Ἐνόμισα ὅτι ἦτο καταλληλοτέρα ἀπόδειξις, ἢν ἠδυνάμην νὰ σὰς δώσω. Σὰς τὴν ἔδωκα· ὡς φαίνεται ὁμως ἦτο τερατώδης. Δὲν ἠδυνάμην νὰ πράξω ἄλλως. Πταίω ἐγώ λοιπὸν ἐὰν ἡ φύσις μὲ ἔπλασε γόνιμον διὰ τὸ κακὸν καὶ στείραν διὰ τὸ ἀγαθόν; Κατηραμένα σπλάγχχνα! (κτυπᾷ τὸ στῆθος τῆς).

ΚΛΑΥΔ. Καὶ μετὰ τινος μηνος τί ἐπράξατε;

ΚΑΙΣ. Ἡ ὀργή, ἡ μανία, ἡ ἀνάγκη νὰ ἐκδικηθῶ ἐναντίον σας, καὶ νὰ σὰς λησμονήσω· νὰ σὰς νικήσω καὶ νὰ σὰς ταλαίπωρήσω μὲ ὤθησαν.....

ΚΛΑΥΔ. Εἰς νέους ἔρωτας.

ΚΑΙΣ. Ὅχι! εἶπατε μᾶλλον εἰς ψευδεῖς παραφροσύναις. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι ἠγάπησα, ὅτι ἐγνώρισα, ὅτι ἐνθυμοῦμαι κανένα ἐξ ἐκείνων; Ἐναγκαλιζομένη αὐτοὺς ἐνόμιζα ὅτι ἐξεδικούμην ἐναντίον σας ἐπεζήτουν εἰς ἐκείνους τοὺς ἔρωτας, τὴν λήθην, ἐζήτουν ἐν αὐτοῖς ὄπιον, ἵνα ἀπολαύσω τῆς γαλήνης τοῦ ὕπνου. Καὶ ὁμως! οὔτε ἐλησμονήσα οὔτε ἐκοιμήθην ἐν γαλήνῃ. Ἴδου ἡ ἀλήθεια.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ τὸ συμπέρασμα πάντων τούτων εἶναι;

ΚΑΙΣ. Εἶναι ὅτι εἰς οὐδένα ἐκτὸς ὑμῶν ἔδωκα τὴν καρδίαν μου. Μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων δὲν εὔρον ἐκεῖνον, ὃν ἐζήτουν. Σὰς μόνον ἀγαπῶ. Σὰς μόνον θέλω. Δὲν θέλω πλέον νὰ ζήσω ἀνευ ὑμῶν. Μὴ καταχρᾶσθε τῆς ἰσχύος σας. Ἐὰν δὲν ἔχω εὐγενῆ ψυχὴν, δώσατέ μοι μίαν τοιαύτην, ἢ μερισθῆτε τὴν ἰδικὴν σας μετ' ἐμοῦ. Ὁ δεσμὸς τοῦ γάμου, ὅστις μας συνδέει εἶνε ἀδιάρρηκτος· ἂν οἱ

άνθρωποι ἐσκέφθησαν νὰ καταστήσωσι τὸν δεσμὸν τοῦτον ἄλυτον, τὸ ἐπραξάν· διότι προέβλεπον ὅτι ὁ εὐγενέστατος καὶ Χριστός τῶν ἀνδρῶν ἠδύνατο νὰ συζευχθῆ τὴν μὲλλον ἐνόχον τῶν γυναικῶν καὶ τότε τὸ ἀδιάσπαστον τοῦ δεσμοῦ τούτου θὰ τὸν ἠνάγκαζε νὰ τὴν σώσῃ. Σώσατέ με λοιπόν. (Πίπτει γονυκλινῆς πρὸ τῶν ποδῶν του).

ΚΛΑΥΔ. Τί ζητεῖτε λοιπόν!

ΚΑΙΣ. (ἐλπίζουσα) Ζητῶ νὰ λησμονήσητε τὰ ἀμαρτήματά μου καὶ τὸ κακόν, ὅπερ σὰς ἐπροξένησα. Ζητῶ νὰ συγχωρήσητε πᾶν ὅ,τι συνέβη μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης καὶ νὰ ῥίψητε διὰ παντός ὄλοκλῆρον τὸ παρελθόν μου ἐν τῇ ἀβύσσῳ τῆς λήθης. Ζητῶ τέλος ν' ἀπέλθωμεν εἰς ἄλλο ἔδαφος μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, ἐνθα θὰ διαφέρῃ ὁ ὄριζων, ὁ οὐρανός, τὸ πᾶν, ἵνα ἡ γυνὴ ἣτις θέλω νὰ ἦμαι εἰς τὸ ἐξῆς, μὴ προσκόπτῃ ἀνὰ πᾶν τῆς βῆμα ἐπὶ τῆς ἐνόχου γυναικὸς τοῦ παρελθόντος. Θέλω νὰ ζήσωμεν πλέον ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον καὶ ἀνηκωμεν ψυχῇ τε καὶ σώματι, ὁ εἰς εἰς τὸ ἄλλον· ἵνα εἶσαι τέλος ἰδικός μου ἐξ ὄλοκλήρου.

ΚΛΑΥΔ. Καὶ ἡ ἐργασία μου; Καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καθήκοντά μου;

ΚΑΙΣ. (ἐγαρθεῖσα ἀρχίζει διὰ τῶν λόγων τῆς νὰ ἐπιδρᾷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπὶ τοῦ Κλαυδίου). Ταῦτα πάντα τὰ ἐπραξες, διότι ἐνόμιζες ὅτι δέν σε ἠγάπων. Ἡθέλησες νὰ κατασταθῆς ἐπιφανής, διότι δέν ἦσο εὐδαίμων. Κατὰ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο διάστημα, καθ' ἃ μὲ ἠγάπησας καὶ μὲ ἐξετίμησες, μοὶ ὠμολόγησας τὰ πάντα. Τὸ πλεῖστον τῶν ἡμερῶν σου διήρχασο ἐν ταῖς ἀγκάλαις μου, καὶ μόνον ἐμὲ ἐσκέπτεσο. Σὲ κατέστησα δυστυχῆ, ὑπέφερες πολὺ καὶ ἡ θλιψίς ἐπεζήτησεν ἐν τῇ ἐργασίᾳ παρηγορίαν. Ὡστε εἰς ἐμὲ ὀφείλεις τὴν μεγαλοφυίαν σου! Ἡ μεγαλοφυία ἐννοεῖ, ἡ μαντεύει τὰ πάντα· ἠξεύρεις λοιπόν τί εἶναι ἀνθρωπίνη ἀδυναμία. Ἄ! εἰάν σὺ ἦσο ἀνίσχυρος, ἐγὼ δὲ ἰσχυρὰ, θὰ σὲ ἐσυγχώρουν. Ἐάν μοὶ ἐπροξένεις κακόν καὶ ἠσθάνεσο ὡς ἐγὼ ἐλέγχους συνειδήτους, θὰ κατώρθουν νὰ λησμονήσης. Ὡ! πόσον θὰ ἤμην εὐτυχῆς τότε! Πλὴν φεῦ! σὺ εἶσαι ὁ ἐντιμώτατος τῶν ἀνθρώπων. . . εἶνε ἀπελπιστικόν!

ΚΛΑΥΔ. (παρὰ τῆς αὐτῆς κατὰ πρόσωπον)· Δυστυχῆς πλάσμα!

ΚΑΙΣ. (χαρωπῆ)· Μὲ λοπεῖσαι, συγκατατίθεσαι λοιπόν;

ΚΛΑΥΔ. (κινῶν τὴν κεφαλὴν)· Εἶνε πλέον πολὺ ἔργα.

ΚΑΙΣ. Διατί;

ΚΛΑΥΔ. Διότι ἐν τῇ καρδίᾳ, ἣν ἐγκαταλείψατε δέν ὑπάρχει θέσις πλέον δι' ὑμᾶς.

ΚΑΙΣ. Ἀγαπάτε τὴν Ῥεβέκκαν;

ΚΛΑΥΔ. Τὴν ἀγαπῶ, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως σεῖς νομίζετε. Μὴ πρᾶσπαθήσητε εἰς μάτην νὰ ἐννοήσητε πῶς, διότι εἶνε δι' ὑμᾶς ἀδύνατον. Τὸν πρὸς ὑμᾶς ἔρωτά μου τὸν ἀφιέρωσα εἰς τὴν γλυκεῖαν καὶ ταλαίπωρον πατρίδα μου. Μόνος ὁ Θεὸς ἠξεύρει πόσον θὰ ἐπεθύμουν νὰ σας καταστήσω συγκοινωνὸν τοῦ ἔρωτος τούτου καὶ συμμέτοχον τῆς δόξης μου, ἐὰν ἀπήλαυόν ποτε τοιαύτης· ἀλλ' εἶνε ἀδύνατον. Ἦδη πλέον δὲν ἔχω ἄλλας θλίψεις, ἄλλας ἐλπίδας, ἄλλας ἀναμνήσεις, ἐκτὸς τῶν τῆς προσφιλοῦς μοι πατρίδος. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἀφηρέθη ἐκ τῶν φλεβῶν μου τὸ ἐκ τῶν πληγῶν τῆς ρεῦσαν αἷμα. Ὁ περικυκλῶν με ὀρίζων θὰ εἶνε εἰς ὑμᾶς ἐς αἰεὶ ἀόρατος καὶ ἀκατάληπτος. Τὸ διὰ τοῦ στόματός σας ὀμιλοῦν ὄν δὲν τὸ γνωρίζω πλέον, δὲν τὸ βλέπω. Οὐδεὶς δεσμὸς πλέον μᾶς συνδέει. Ὑπολείπεται μόνον ἡ ἀλυσσις, ἣν ὁ νόμος μᾶς ἐπιβάλλει· ἅς τὴν σῦρωμεν λοιπόν!

ΚΑΙΣ. (μεταχειριζομένη καὶ τὸ τελευταῖον ὑπολειπόμενον αὐτῆ μέσον): Ἀλλ' ἐγὼ τί θ' ἀπογείνω λοιπόν; Καίτοι εἶμαι τόσον περιφρονημένη, τόσον ἔνοχος, ἀναπνέω, αἰσθάνομαι, ἀκούω, ὑφίσταμαι τέλος. Ἐὰν ἡ καρδία μου καὶ αἱ αἰσθήσεις μου ἐνεκρώθησαν, ἐὰν δὲν εἶμαι πλέον οὔτε μήτηρ, οὔτε σύζυγος, οὔτε γυνή, εἶμαι ζῶν πλάσμα καὶ δύναμαι ἔτι νὰ ἐννοήσω καὶ νὰ πράξω τι χρησιμοποιοῦσατέ με λοιπόν διὰ τῆς νοημοσύνης. Δὲν δύναμαι νὰ κατασταθῶ μαθητῆς σας, προσήλυτός σας, ἐργάτης σας; Πράξατε δι' ἐμέ ὅ,τι ὁ Δανιὴλ διὰ τὴν Ῥεβέκκαν, μυσταγωγῆσατέ με ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἐξηγήσατέ μοι τὰ πάντα, προσλάβετε με εἰς τὸ ἔργον σας.

ΚΛΑΥΔ. Σας! θὰ τὸ ἐπροδίδετε...

ΚΑΙΣ. (τρέμουσα ἐκ φόβου μήπως γνωρίζει τὰ πάντα): Δύνασθε νὰ πιστεύσητε...

ΚΛΑΥΔ. Δὲν πιστεύω! Εἶμαι βέβαιος ὅτι ψεύδεσθε ταύτην τὴν στιγμήν ὡς πάντοτε. Εἶνε ἀδύνατον ἢ μεταμέλειά σας νὰ εἶνε εὐλικρινής· ὑποκρύπτει νέαν τινὰ ἀτιμίαν. Διεπράξατε σφάλματα μὴ ἐπιτρέποντα τὴν μετάνοιαν. Ἐὰν ἀπατώμαι καὶ μετεμελήθητε πραγματικῶς θὰ δυνηθῆτε νὰ κατασταθῆτε πιστευτὴ μετὰ παρέλευσιν ὀλοκλήρων ἐνιαυτῶν, οὐχὶ ὅμως εἰς ἐμέ, διότι δὲν ἐνδιαιρέρομαι πλέον διὰ τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν τὸν μόνον δυνάμενον νὰ δώσῃ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ ἀπολύσῃ ἔνοχον ὡς ὑμᾶς.

ΚΑΙΣ. (ἀπολέσασα πᾶσαν πλέον ἐλπίδα παραφέρεται, ὑπερβαίνουσα πᾶν ὄριον): Ἐπανηρχόμην ἐνταῦθα μὲ καρδίαν μεστήν ἔρωτος, εἶχον στερεὰν ἀπόφασιν ν' ἀλλάξω πλέον ἐξ ὀλοκλήρου βίον, ἀνευ οὔδε-

μιάς ὀπισθοβουλίας. Ἡ εἰμαρμένη ἄμωσ με ἐπληξε βαρέως ἐπὶ τῆς φλιζῆς ταύτης τῆς οἰκίας καὶ ἵνα σωθῶ εἶχον ἀνάγκην πάραυτα τῆς συγγνώμης σας, τῆς προστασίας σας, τοῦ ἔρωτός σας καὶ τῆς συμμετοχῆς σας ἐν ἀναποφεύκτῳ ἐγκλήματι. Μοὶ ἀρνεῖσθε τὰ πάντα. Θὰ καταστραφῶ ἴσως, ἀλλ' οὐχὶ μόνη· θὰ συμπαρασύρω καὶ ἑτέρους ἐν τῷ βαράθρῳ. Σὰς προειδοποιῶ, θὰ ἐκδικηθῶ δεινῶς ἐναντίον τῆς ἀδυσωπήτου ὑψηλοφροσύνης σας, καθόσον εἶμαι γυνὴ τῶν ἄκρων. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀγαπῶ μανιωδῶς ἢ νὰ μισῶ θανασίμως. Τὸ πρῶτον πλέον κατέστη ἀδύνατον, ἔστω· μοὶ ὑπαλείπεται τὸ μῖσος. Ἄ! χριστιανὲ ἀνηλεῆ, θὰ σὲ συμπαρασύρω εἰς τὰ τάρταρα τοῦ Ἄδου! Ἀλλὰ δὲν θὰ εἶμεθα ἡμεῖς τὰ μόνα θύματα, θὰ ἀφανισθῶσι μεθ' ἡμῶν καὶ ἄλλοι, οὓς ἀγαπᾶς θερμῶς. Τόσον τὸ χειρότερον δι' ἐσὲ καὶ δι' ἐκείνους.

ΚΛΑΥΔ. "Ἐ! λοιπὸν, κατηραμένη, τὸ ἀνέμενον ὅτι θὰ ἐπροδίδεσο ἐπὶ τέλους." Ἐρριψας ἤδη τὸ προσωπεῖον. Προτιμῶ κάλλιον νὰ σὲ βλέπω ἀπειλοῦσαν παρὰ ἱκετεύουσαν. Ἀθλίκα, ἔφυγες πρὸ τριῶν μηνῶν μετὰ τοῦ ἔραστοῦ σου ἵνα ἐπιστρέψῃς σήμερον καὶ μοὶ ὁμιλήσῃς περὶ κληρογομιῶν, μετανοίας καὶ ἔρωτος. Ἄκουσον, ἀθλίκα! Πώλησον τὸ σῶμά σου, τὴν ὑπαρξίν σου, πρᾶξον τέλος ὅ,τι θελήσῃς, μοὶ εἶνε ἀδιάφορον. Πρόσεξον ὅμως μὴ θέσῃς τὴν βέβηλον καὶ κατηραμένην χεῖρά σου ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς Ἀντωνίου, ὅστις σὲ ἀγαπᾶ καὶ ὅστις εἶνε θετὸς υἱὸς μου καὶ διαδοχὸς μου ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἢ ἐπὶ τοῦ ἔργου μου, ὅπερ με συνδέει μετὰ τῆς πατρίδος μου καὶ με θέτει εἰς ἐπικοινωνίαν μεθ' ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ ἐπιφέρῃς τὸν θάνατον ἢ βλάβην τινὰ εἰς ἄθῳον πλάσμα, ἢ παρεμβάλλῃς τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα εἰς ὅ,τι εἶμαι ἐντεταλμένος παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ πράξω, διότι, μὰ τὰ ἱερὰ ὅσα τῆς μητρός μου, θεὸς σὲ φονεύσω!

ΚΑΙΣ. Ἐχει καλῶς.

ΚΛΑΥΔ. Ὑγίαινε (ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ, ΕΔΜΕΑ, ΚΑΝΤΑΝΙΑΚ ἐκ τῶν ἐξωθεν, ΑΝΤΩΝΙΟΣ.

ΚΑΙΣ. (μόνη). Ἐστω λοιπὸν ἀφοῦ με ἀναγκάζῃ, θὰ τὸ πράξω. Δὲν πρέπει πλέον νὰ χάνω καιρόν. Πολὺ φρονίμως ἐπραξα λαβοῦσα τὰς προφυλάξεις μου διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον (φωναίζει). Ἐδμέα! (ἢ Ἐδμέα εἰσέρχεται). Πῶς, δὲν ἠκροάζεσο λοιπὸν σήμερον ὀπισθεν τῆς θύρας;

ΕΔΜ. Ὅχι, κυρία, δὲν θέλω πλέον τίποτε νὰ ἠξεύρω.

ΚΑΙΣ. Λύσον μου ὀλίγον τὴν κόμην (ἢ Ἐδμέα τῆς λύει τὴν κόμην).
Εἶνε καλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Κατὰ ποίαν ὄραν ἀναχωρεῖ ἡ
Ῥεβέκκα μετὰ τοῦ πατρὸς της;

ΕΔΜ. Ἀπόψε εἰς τὰς ἑννέα.

ΚΑΙΣ. Θὰ τοὺς συνοδεύσῃ ὁ Κλαύδιος;

ΕΔΜ. Μέχρι τοῦ σταθμοῦ.

ΚΑΙΣ. Διέταξαν νὰ τοιμασθῇ ἡ ἄμαξα;

ΕΔΜ. Μάλιστα.

ΚΑΙΣ. Ἐχει καλῶς πῆγαινε (ἢ Ἐδμέα ἐξέρχεται, ἡ δὲ Καισαρίνη
μεταβαίνει εἰς τὸ παράθυρον). Τὸ σύνθημα ἤδη διὰ τὸν Ἀντώνιον
(καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Καισαρίνη ἀνοίγει τὸ παράθυρον ἐμφανίζεται ἐξω-
θεν τούτου, ὁ Καντανιάκ). Σεῖς εἰσθε;

ΚΑΝΤ. Εἶμαι πάντοτε ἐκεῖ ὅπου πρέπει νὰ εἶμαι. Λοιπὸν! εἶνε
ἀνένδοτος, σὰς τὸ προεῖπον ἐγώ.

ΚΑΙΣ. Ἐν τούτοις τὰ πάντα θὰ τελειώσωσι ταχύτερον ἀφ' ὅσον
ἐλπίζετε, ταύτην τὴν ἐσπέραν.

ΚΑΝΤ. Μὰ τὸν Θεόν! εἰσθε ἀνεκτίμητος συνέτχιρος.

ΚΑΙΣ. Ὅχι πάντοτε. Ἀπαιτῶ τέσσαρα ἑκατομμύρια.

ΚΑΝΤ. Ἀ! εἶνε πάρα πολλά. Δύο ἑκατομμύρια σὰς ἄρκουν, τὰ
ἡμίση ἄμα τῇ ἐγχειρίσει τοῦ χειρογράφου καὶ τῆς μεταφράσεως τοῦ
Ἀντωνίου καὶ τὰ ἄλλα ἡμίση μετὰ τὴν κρῶτην δοκιμασίαν.

ΚΑΙΣ. Ἐστὼ ἀποχαιρετήσασε τὸν σύζυγόν μου πρὶν ἐξέλθῃ, διότι
μέλλει νὰ συνοδεύσῃ τὸν Δανιὴλ μέχρι τοῦ σταθμοῦ, μεθ' ἧς κρυφθῆτε
ἐντὸς τοῦ κήπου ὅσον τὸ δυνατὸν πλησιέστερον τοῦ δωματίου
τούτου. Ἢδη ἀπομακρυνθῆτε· δὲν πρέπει νὰ μάς ἴδωσι συνομιλοῦν-
τας. Καὶ ὅταν ἐπέλθῃ ἡ κατάλληλος στιγμή θὰ σὰς καλέσω (ὁ Καν-
τανιάκ ἀπέρχεται· τὸ παράθυρον μένει ἀνοιχτόν). Τώρα πλέον ἄς ἐτοι-
μασθῶ (σχίζει τὸ ἐπανωκόρμιον τῆς ἐσθῆτός της, κάθηται παρὰ τὴν
τράπεζαν, κλίνει τὴν κεφαλὴν της ἐπ' αὐτῆς κρατοῦσα ταύτην διὰ
τῶν χειρῶν της).

ΑΝΤ. (εἰσερχόμενος) Ἴδού με. Λοιπὸν συγκατένευσε; (ἡ Καισαρίνη
δὲν κινεῖται· ὁ Ἀντώνιος παρατηρεῖ τὴν ἀταξίαν τῆς κόμης της).
Ἄλλὰ τί ἔχετε;

ΚΑΙΣ. (ἐγείρει τὴν κεφαλὴν καὶ στηρίζει τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ ἐρεισι-
νώτου τοῦ καθίσματος, ὥστε νὰ ἦνε ὑπὸ τὰ βλέμματα τοῦ Ἀντω-
νίου, τοῦ λέγει δὲ διὰ φωνῆς ἡρέμου). Εἶπατε λοιπὸν εἰς τὸν σύζυγόν
μου ὅτι με ἀγαπᾶτε;

ΑΝΤ. Τίς σὰς τὸ εἶπεν,

ΚΑΙΣ. (ἐγειρομένη)· Αὐτὸς ὁ ἴδιος.

ΑΝΤ. Λοιπὸν;

ΚΑΙΣ. Λοιπὸν μὲ ἠφάνισατε. Καὶ ὅμως οὐδὲν κακὸν σὰς ἐπροξέ-
νησα (κλαίει).

ΑΝΤ. Σὰς ἠφάνισα! ἀλλὰ πῶς;

ΚΑΙΣ. Διότι εἰς ἀπάντησιν τῆς ὀργῆς τοῦ καὶ τῶν ἀπειλῶν τοῦ
τοῦ εἶπον καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ὅτι σὰς ἀγαπῶ.

ΑΝΤ. Μὲ ἀγαπᾶτε λοιπὸν;

ΚΑΙΣ. Καὶ θὰ ἐπανέθετον τὸν πόδα μου εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν,
ἐὰν δὲν μὲ ὤθει μοιραίως ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔρωσ μου! Πλὴν φεῦ! οὔτε νὰ
σὰς βλέπω θὰ δύναμαι πλέον.

ΑΝΤ. Καὶ διατί;

ΚΑΙΣ. Διότι συνέβη μεταξύ μας σκηνὴ τρομερὰ, καὶ μὲ ἐξε-
δίωξε τῆς οἰκίας ταύτης. Ἐκεῖνος ἐν τούτοις ἀγκπῆ τὴν Ῥεβέκκην,
ἐνῶ ἐμὲ μὲ ὑβρίζει διὰ τὸν πρὸς ὑμᾶς ἀγνὸν ἔρωτά μου. Πόσον οἱ
ἄνδρες εἶνε ἐγωῖσται!

ΑΝΤ. Ἀλλὰ τί σημαίνει ἡ ἀταξία αὕτη τῆς κόμης σας, τὸ ἐσχι-
σμένο κῦτό φόρεμά σας;

ΚΑΙΣ. Ἄ! δὲν τὸ γνωρίζετε! Ὑγιαίνετε.

ΑΝΤ. Τί θέλετε νὰ πράξῃτε;

ΚΑΙΣ. (διευθετοῦσα τὴν ἀτακτον κόμην τῆς καὶ τὴν ἐνδομασίαν
τῆς)· Δώσατέ μοι τὸ χαμαὶ ἐρριμμένον ἐκεῖνο κτένιον (τῇ δίδει τὸ
κτένιον· αὕτη ἐγείρει τὴν κόμην ἀποκαλύπτουσα τοὺς βραχίονάς
τῆς)· Δὲν μαντεύετε λοιπὸν;

ΑΝΤ. Ὁχι.

ΚΑΙΣ. Μὲ ἀγαπᾶτε, σὰς ἀγαπῶ, τὸ ἐξεμυστηρεῦθημεν ἤδη. Ὁ σύ-
ζυγός μου ἠξεύρει τὰ πάντα καὶ μὲ ἐκδιώκει τῆς οἰκίας ταύτης, τί
θέλετε νὰ πράξω; (λαμβάνουσα τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀντωνίου ἐντὸς
τῶν χειρῶν τῆς)· ὦ πόσον σὲ λατρεύω! παρθενικὴ καὶ ἀγία καρδιά!
Ὑγιαίνε διὰ παντός!

ΑΝΤ. Ποῦ πηγαίνετε;

ΚΑΙΣ. Τί σὲ ἐνδιαφέρει;

ΑΝΤ. Ἔχετε κατὰ νοῦν ἀπαίσιόν τι σχέδιον. Ἡ ψυχραιμία σας
μὲ τρομάζει. Δὲν θὰ σὰς ἐγκαταλείψω πλέον.

ΚΑΙΣ. Θὰ ἀναχωρήσητε μετ' ἐμοῦ;

ΑΝΤ. Ὁχι· ἀλλ' ἐὰν αὐτοκτονήσητε, θ' ἀποθάνω μεθ' ὑμῶν.

ΚΑΙΣ. Οὔτε σὺ λοιπὸν φοβείσθαι τὸν θάνατον;

ΑΝΤ. Ὁχι.

ΚΑΙΣ. Τότε διατί νὰ μὴ ἀποθάνωμεν ταυτοχρόνως ;

ΑΝΤ. Ἐστῶ.

ΚΑΙΣ. Μὲ ἀγαπᾶς λοιπὸν ἀληθῶς ;

ΑΝΤ. Μέχρι μανίας.

ΚΑΙΣ. Δὲν θὰ λυπηθῆς νὰ ἐγκαταλείψῃς τὸν κόσμον τοῦτον ;

ΑΝΤ. Εἶμαι μόνος, πανέρημος ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΑΙΣ. Ἐξεύρεις ὅτι μετὰ θάνατον τὰ πάντα εἶνε μηδέν ;

ΑΝΤ. Ἐλπίζω νὰ εὕρω ἀνάπαυσιν.

ΚΑΙΣ. Ἐλθέ λοιπὸν (παρασύρουσα αὐτόν).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἡ αὐτὴ διακόσμησις. Ἡ σελήνη φωτίζει τὴν σκηνήν.

ΚΛΑΥΔΙΟΣ μόνος καθήμενος

ΚΛΑΥΔ. Ὅποια μαγικὴ ἐσπέρα ! γαλήνιος καὶ φωταυγής ! Ὅποια σιγή, ὅποιον μεγαλεῖον, ὅποια ἀρμονία ἐν τῷ σύμπαντι. Διατί σύ, ἀίδιος καὶ ἀνεξάντλητος φύσις, ἥτις ἀνυψοῖς καὶ συνδιαλλάττεις πάντοτε τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ, δὲν πράνεις πλέον τὰ πάθη καὶ τὰς ἀθλιότητας τῶν ἀνθρώπων ; . . Ἴσως διότι τὰ πάθων θαμβοῦσι τοὺς ὀφθαλμούς των καὶ δὲν ἀφίνουσιν αὐτοὺς νὰ σε θαυμάζωσι ! Σεῖς σκιερὰ καὶ εὐώδη ὄρη, ἐφ' ὧν ἔσυρα τὰ πρῶτά μου παιδικὰ βήματα, σὺ ἁγία γῆ, ἐν ἣ ἀναπαύονται ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐνιαυτῶν τὰ ἱερὰ ὅστ' αὐτῶν προσφιλῶν μοι γονέων, σὺ ἄστρον φωταυγές τῆς νυκτός, ὅπερ ἐφώτισας τὸ δι' ὑστάτην φορὰν μειδιῶν μοι πρόσωπον τῆς νεκρᾶς μητρός μου, καὶ σὺ δημιουργέ τοῦ παντός, Κύριε τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, σὺ, ὃν δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν οὔτε ν' ἀπεικονίσωμεν, ὅστις κρύπτεσαι εὐκολώτερον ἐν τῷ φωτί, παρὰ ἡμεῖς ἐν τῇ σκοτίᾳ, ὃν ζητοῦμεν εἰς μάτην ἐν τῇ αἰωνιότητι καὶ τῷ ἀπείρῳ καὶ ὃν εὕρισκομεν σύμπαντα ἐν ὄλῳ Σοι τῷ μεγαλείῳ, ἐν τῷ φωτί μιᾶς διανοίας, ἐν ἐνὶ παλμῷ, ἐν ἐνὶ μειδιάματι, ἢ ἐν ἐνὶ δακρῷ, ἀντελήφθην καλῶς ἐκείνου, ὅπερ μοι ἀνέθεσας κατὰ τὰς ὥρας τῶν θλίψεών μου ἐκείνων, καθ' ἃς γονυκλινῆς ἐν πίστει καὶ συντριβῇ καρδίας Σὲ ἐκάλουν εἰς

βοήθειάν μου ; Μὲ διέταξας νὰ παλαίσω καὶ νικήσω ; Τὸ ἔπραξα. Μὲ διέταξας τότε νὰ ἐργασθῶ καὶ ζητήσω ; Εἰργάσθην καὶ εὖρον. Εἶπέ μοι λοιπὸν σήμερον, τί ὀφείλω νὰ πράξω, καθόσον αἰσθάνομαι τὸ πνεῦμά μου διστάζον καὶ τὴν καρδίαν μου ταρασσομένην. Ἡ φωνὴ τῆς γυναικὸς ἐκείνης μοὶ συνετάραξε τὴν ψυχὴν, ἣν ἐπίστευον εὐρισκομένην ἐν ἀμέσῳ μετὰ σοῦ ἐπικοινωνίᾳ. Σὺ ἤξεύρεις, Θεέ μου, πόσον τὴν ἠγάπων, διότι εἰς Σὲ μόνον τὸ ἐξωμολογούμην, ὅτε δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ τὸ εἶπω εἰς ἐκείνην. Ἠδυνάμην νὰ πράξω περισσότερόν τι ἀφ' ὅ,τι ἔπραξα ; Δὲν ὑπέφερα ; Δὲν ἐσυγχώρησα ; Καὶ ὅμως τὰ πάντα κατεφρόνησε, τὰ πάντα ἐχλεύασε, τὰ πάντα ἐνέπκιξε καὶ ἤδη προσπαθεῖ νὰ μὲ παρασύρῃ ἐν τῷ ἀμαρτωλῷ ἔρωτί της. Ὅχι ! ἡ γυνὴ αὕτη δὲν μὲ ἀγαπᾷ, οὔτε ἠγάπησε ποτὲ τινά. Ἰυνή, ἥτις δὲν ἠδυνήθη ν' ἀγαπήσῃ τὰ σπλάγχνα της, τὸ τέκνον της, εἶνε ἀδύνατον νὰ αἰσθανθῇ ἔρωτα πρὸς ἄλλον τινά. Δὲν εἶνε πλέον ἄνθρωπος. Εἰς τὴν μητέρα ταύτην δὲν ὀφείλω νὰ φέρωμαι περισσότερο ἀδιάφορος, παρὰ εἰς τὰ ἐργατικά καὶ ὠφέλιμα εἰς τὸν ἄνθρωπον ζῶα καὶ νὰ τῇ δίδω μόνον τὸν ἐπιούσιον ἄρτον ; . . . Ἐὰν τέλος πάντων παρενέβηκε πρόσκομμά τι ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ἱερῶν σου διατάγων, δὲν θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τὴν πλήξω καὶ τὴν θέσω ἐκποδῶν, ὡς τὴν ἠπειλήσα ; Ναί, μοὶ ἐφάνη αἴφνης ὅτι μὲ διέταξες νὰ ἐξασκήσω τὴν ὑπερτάτην σου ἐξουσίαν, ὀπλίζων τὴν χεῖρά μου διὰ τῆς ἀδυσωπήτου ῥομφαίας σου. Μήπως ἠπατήθην, Θεέ μου, καὶ ἐσφετερίσθην παρανόμως τῆς σῆς δικαιοδοσίας ; Δὲν ἐπιτρέπεις λοιπὸν εἰς τὸν δίδοντα τὴν ζωὴν ν' ἀφαιρῇ ταύτην ; ἢ τῷ χορηγῆς τὸ δικαίωμα τότε μόνον, ὅποταν τῷ ὑπαγορεύῃ ἡ συνείδησις του, ἥτις φέρει αὐτὸν πλησίον σου, νὰ πλήττῃ τοὺς δεινοὺς ἐνόχους, ἵνα οἱ ἄθῃοι δύνανται καὶ ἐξακολουθῶσιν ἀφόβως τὴν πορείαν των ἐν τῇ ὁδῷ, ἣν Σὺ αὐτὸς τοῖς χαράττεις ; Οὕτω πιστεύω καὶ διὰ τοῦτο ἠμιλῶ οὐχὶ ἐν ὀνόματί μου, ἀλλ' ἐν ὀνόματί Σου. Ἀποκρίθητί μοι διὰ πασιφανοῦς τινος σημείου, ἢ μᾶλλον σὲ ἱκετεύω ἐνθέρμως, μὴ μὲ καθιστᾷς ὄργανον τῆς δικαιοσύνης σου. Ἡ ἀμαρτωλὴ αὕτη γυνὴ μοὶ ὠμίλησε περὶ μετανοίας. Ἐμπνευσὸν ταύτην, Πανάγαθε, πολυεύσπλαγγνε καὶ οἰκτίρμων. Ὑψίστε ! Ὁδήγησον τὴν ἐνόχον καὶ πλήρη σκοτίας ἐκείνην ψυχὴν εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ δός αὐτῇ τέλος ἄφροσιν ἀμαρτιῶν !

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΚΑΝΤΑΝΙΑΚ

ΚΑΝΤ. Τέλος πάντων σὰς εὐρίσκω ἀφοῦ πανταχοῦ σὰς ἐζήτησα. Τί ἐπράττετε ἐκεῖ; Φαίνεσθε τόσον συγκεκινημένος!

ΚΛΑΥΔ. Ὁμίλου.

ΚΑΝΤ. Πρὸς τίνα;

ΚΛΑΥΔ. Πρὸς τὸν Θεόν.

ΚΑΝΤ. Ἐσχέπτεσθε, θέλετε νὰ εἴπητε;

ΚΛΑΥΔ. Ἐδεόμην μᾶλλον.

ΚΑΝΤ. Ἄ! καὶ περὶ τίνος πράγματος ὠμιλήσατε εἰς τὸν Θεόν;

ΚΛΑΥΔ. Περὶ πολλῶν.

ΚΑΝΤ. Τοῦτο τὸ πράττετε συχνά;

ΚΛΑΥΔ. Καθ' ἐκάστην.

ΚΑΝΤ. Καὶ σὰς ἀποκρίνεται;

ΚΛΑΥΔ. Μάλιστα.

ΚΑΝΤ. Τότε θὰ σὰς ἀπεκρίθη καὶ εἰς ὃ, τι πρὸ ὀλίγου τὸν ἐρωτήσατε;

ΚΛΑΥΔ. Θ' ἀποκριθῆ.

ΚΑΝΤ. Ἐχετε δίκαιον· χρειάζεται πολὺς καιρὸς. Εὐρίσκεται τόσον ὑψηλά.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν πιστεύετε εἰς ὑπαρξίν Θεοῦ, κύριε;

ΚΑΝΤ. Φίλτατε, κύριε Ρουπέρ, δὲν ἀρέσκομαι ποσῶς εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀκαταλήπτων τινῶν ζητημάτων. Ἀφ' ἧς ὁ κόσμος ὑφίσταται οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ δώσει σαφῆ τινὰ ἐξήγησιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Οἱ μεγαλείτεροι νόες ἐπεχείρησαν πολλάκις νὰ τὸ μελετήσωσιν, οὐχ ἦττον εἰς μάτην ἀπέβησαν αἱ προσπάθειαι αὐτῶν, καθόσον οὐδὲ καὶ πόρρωθεν ἠδυνήθησαν νὰ τὸ θίξωσι. Διὸ καὶ ἐγὼ ἔκρινα ἐπάναγκες νὰ μὴ τοὺς μιμηθῶ, ἵνα μὴ ἀπολέσω τὸν καιρὸν μου εἰς ἀνωφελεῖς καὶ κινδυνώδεις ἀναζητήσεις. Οὐχ ἦττον εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι μὰς διέπει ἄγνωστός τις δύναμις, ἀνωτέρα τῆς θελήσεώς μας καὶ τῆς διανοίας μας· γεννώμεθα ἄγνοοῦντες πῶς, καὶ ἀποθνήσκομεν χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν διατί. Ὁλόκληρον τὸν βίον μας διερχόμεθα παλαίοντες, θλιβόμενοι καὶ ὑφιστάμενοι παλυειδεῖς συμφορᾶς καὶ ταλαιπωρίας· ἀνισότης καὶ ἀδικία ἐπικρατεῖ ἐν τῇ νομῇ τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς. Οἱ ἄεργοι καὶ οἱ οὔτιδανοὶ εὐτυχοῦσι καὶ θριαμβεύουσι σχεδὸν πάντοτε, ἐνῶ οἱ ἔντιμοι διέρχονται τὸν βίον τῶν ἐν διηνεκεῖ συμφορᾶ καὶ ἀφανείᾳ. Διατείνονται ὅτι πρέπει νὰ ἀπονέμωμεν εἰς τὸν δημιουργὸν τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγ-

μάτων εὐχαριστίας, λατρείαν καὶ δόξαν. Οὐχ ἤττον ἕκαστος εἶνε κύριος νὰ δοξάζῃ ὅ,τι βούλεται. Ἐγὼ θεωρῶ ὡς ἀθέβαιον πᾶν ὅ,τι βλέπω καὶ ὡς ἀνάξιον πᾶν ὅ,τι μὲ ὑπηρετεῖ· ὑμεῖς λοιπόν, κύριε Ρουπέρ, ὅστις εἶσθε ἐνάρετος καὶ μέγας ἀνὴρ, ἀφοῦ ὁμιλεῖτε μετὰ τοῦ Θεοῦ, ζητήσατέ του χάριν τινὰ εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων σας καὶ τῆς πίστεώς σας, ἵνα μὴ ἡμέραν τινὰ, λίαν προσεχῶς ἴσως, ἀμφιδάλητε περὶ τῆς ὑπαρξείας του περισσότερον ἀπὸ ἐμέ. Ἡδὴ πλέον ἄς ἀφήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο, ἵνα ἐπανέλθωμεν εἰς θετικὰ τινὰ ζητήματα. Ἐπεσκέφθην τὴν οἰκίαν σας, τὰ δάση σας, εἶδον τοὺς βράχους σας, διότι ὁμολογουμένως ὑπάρχει πληθώρα τοιούτων ἐν τῷ ἀπεράντῳ ὑποστατικῷ σας, καὶ ἔλαβον τὸ σχεδιάγραμμα. Ἐχω ἤδη τὴν διεύθυνσιν τοῦ συμβολαιογράφου σας καὶ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας θὰ τῷ γράψω, ἵνα τῷ προσφέρω τιμὴν. Ἐλπίζω δὲ νὰ συμφωνήσωμεν. Σας εὐχαριστῶ ἀπειράκις διὰ τὴν φιλοξενίαν, ἧς ἔτυχον παρ' ὑμῖν... Ἡδὴ σας ἀφίνω.

ΚΛΑΥΔ. Ἀναχωρεῖτε;

ΚΑΝΤ. Μετὰ τινὰ λεπτά.

ΚΛΑΥΔ. Ἐντὸς ὀλίγου ἀναχωρεῖ ὡσαύτως ὁ Δάνιηλ μετὰ τῆς θυγατρὸς του· θὰ τοὺς συνοδεύσω μέχρι τοῦ σταθμοῦ· ἐὰν θέλητε ἔλθετε μεθ' ἡμῶν.

ΚΑΝΤ. Εὐχαριστῶ· ἐπιθυμῶ κάλλιον νὰ βαδίσω ὀλίγον πεζῆ. Ἀμφιδάλλω μὲν ὡς πρὸς τὴν ὑπαρξίν ψυχῆς, ἀλλ' εἶμαι βεβαιότατος ὅτι ἔχω γαστέρα, ἣν πρέπει νὰ γυμναζῶ, ἵνα μὴ λάβω ἀπόπληκτος ἡμέραν τινὰ τὴν πρὸς τὴν αἰωνιότητα ἀγούσαν ἐν τινὶ γωνίᾳ σιδηροδρομικῆς ἀμάξης πρώτης θέσεως. Πρὸ ὀλίγου εἶδον τὴν κυρίαν Ρουπέρ, ἣν ἀπεχαιρέτησα. Θελητικωτάτη γυνή. Εὐλόγως πιστεύετε εἰς Θεόν, ἀφοῦ ἔχετε βεβαίως πλησίον σας τοιοῦτον πλάσμα. Εὐτυχῆ θνητέ! (τῷ τείνει τὴν χεῖρα). Ὑγιαίνετε, κύριε Ρουπέρ.

ΚΛΑΥΔ. Χαίρετε.

ΚΑΝΤ. Διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον λάβετε τὴν διεύθυνσιν μου (τῷ δίδει ἐπισκεπτῆριον)· Καντανιάκ Ἀριθ. 11 ὁδὸς Σαή—Φερεός—Μασσαλίαν. Ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωμαι θὰ λάβω τὰς ἐπιστολάς, ἄς θὰ μοὶ ἀπευθύνετε. Μὴ ἐνοχλεῖσθε, κύριε Ρουπέρ, σας παρακαλῶ, ἠξέυρω τὸν δρόμον. Μείνετε μετὰ τῶν φίλων σας τῶν ἑνδεκα φύλων καὶ εὐχηθῆτε αὐτοῖς ἐκ μέρους μου καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰς ἀναζητήσεις των. (Τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν λέγει, εὐρισκόμενος πλέον ἐξωθεν τῆς αἰθούσης· ὁ Ρουπέρ ἐξέρχεται πρὸς στιγμὴν ὅπως τὸν συνοδεύσῃ· ἡ Ἐδμέα εἰσέρχεται κρυφίως καὶ καθήτηχι ἐπὶ τινος καθίσματος μὲ ἐξηντλήμένα· δυνάμεις· καθ' ἣν στιγμὴν ἐπανέρχεται εἰς

τὴν σκηνὴν ὁ Κλαύδιος, αὐτὴ ἐγείρεται καὶ μεταβαίνει ἐνώπιόν του με χεῖρας συνηνωμένας).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ΕΔΜΕΑ

ΚΛΑΥΔ. Τί συμβαίνει, τέκνον μου;

ΕΔΜ. (γονυκλιτεῖ ἐνώπιόν του καὶ λέγει διὰ φωνῆς πεπνιγμένης)·
Εἶμαι ἔνοχος φοβεροῦ ἐγκλήματος.

ΚΛΑΥΔ. Τί ἐπραξες λοιπόν; Ἄλλ' ἐγέρθητι πρότερον.

ΕΔΜ. Ποτέ, ἐὰν δὲν με συγχωρήσητε.

ΚΛΑΥΔ. Ἐμπρός, τέκνον μου, ἐξηγήθητι.

ΕΔΜ. Ὡς ἤξεύρετε, ἤμην πάντοτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κυρίας. Ὑπῆρξα πρὸς αὐτὴν ἀφωσιωμένη, πολὺ ἀφωσιωμένη. Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ὀνομάζομεν τοῦτο ἀφοσίωσιν μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐννοήσωμεν ὅτι εἶνε συνενοχὴ εἰς ἐγκλήματα. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων ἐκαιροφυλάκτου πάντοτε διὰ νὰ ἀκούω κρυφίως πᾶν ὅ,τι ἐλέγετε ἐδῶ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἤξευρον πάντοτε ὅ,τι συνέβαινε μεταξὺ σας. Πόσας φορές ὑπῆρξα μάρτυς σκηνῶν, αἱ ὁποῖαι συνέβαινον μεταξὺ σας! Πόσα ὄρατ' ἀπράγματα τῆς ἐλέγετε ἀνωφελῶς! Πρὸ τριῶν μηνῶν, ὅταν ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐδῶ, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον, καθόσον ἐμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀπὸ τὴν Γαλλίαν με τὸν κύριον Μονκαμπρέ. Ἄλλ' αἰφνηδίως ὁ κύριος Μονκαμπρέ ἐξηφανίσθη καὶ ἡ κυρία ἐπανέρχεται ἐδῶ τῆς εἶπατε νὰ συνεννοηθῇ διὰ τὴν πώλησιν τῆς οἰκίας μετὰ τοῦ κυρίου Καντανιάκ. Ὁ κύριος Καντανιάκ εἶνε μυστικὸς πράκτωρ, δὲν εἰξεύρω τίνοσ ἔθνοσ καὶ γνωρίζει ὅλα τὰ σφάλματα τῆς κυρίας, καὶ τὴν ἠπειλήσεν ὅτι θὰ σας εἶπῃ καὶ ἐκεῖνο, τὸ ὅποσον ἔκαμεν ἐσχάτως, ἐὰν δὲν τοῦ προδώσῃ ἐπὶ πληρωμῇ . . . τὴν ἐφεύρεσίν σας. Ἡ κυρία ἐνόμιζεν ὅτι ἂν ἐμανθάνετε τὸ τελευταῖόν τῆς ἐγκλημα θὰ τὴν παρεδίδατε εἰς τὰς χεῖρας τῆς δικαιοσύνης, διὰ νὰ μὴ κατασταθῆτε συνενοχὸς τῆς εἰς ἐγκλημα, διότι τὴν φορὰν αὐτὴν ἔκαμε φοβερόν ἐγκλημα. Ὁ κύριος Καντανιάκ τὴν κατέπεισε δι' ἀπειλῶν, διότι τῆς ἔλεγεν ὅτι θὰ τὴν ἐστελλεν εἰς τὸ κακουργιοδικεῖον. Τότε αὐτὴ ἐσκέφθη, ἐὰν ἠδύνατο ν' ἀγαπηθῇ ἐκ νέου ἀπὸ σας καὶ συγχωρηθῇ δι' ὅσα ἔκαμε χωρὶς νὰ σας εἶπῃ τὰ πάντα, θὰ ἐσώζετο. Διότι ἐὰν ἠθέλατε τῆς ὑποσχεθῆ συγχώρησιν θὰ ἐφυλλάττατε τὴν ὑπόσχεσίν σας. Ὑμεῖσ ὅμως εἰμῖνατε ἀκαμπτος, μετὰ τοῦτο τότε

σας ἠπειλήσεν ὅτι θὰ ἐξεδικεῖτο, καὶ ὕστερα ἀπὸ πέντε λεπτὰ διὰ καταχθονίου μέσου ἐγοήτευσεν τὸν Ἀντώνιον, ὁ ὁποῖος τὴν ἀγάπην ὡς τρελλός, ἀφοῦ τοῦ ἐπρότεινε δῆθεν ν' αὐτοκτονήσουν, καὶ τοῦτο διότι οὗτος γνωρίζει τὸ μυστικὸν τοῦ κιβωτίου καὶ τοὺς μυστικοὺς χαρακτῆρας τοῦ χειρογράφου σας.

ΚΛΑΥΔ. Κατόπιν ;

ΕΔΜ. Πρέπει νὰ μοι συγχωρήσητε, διότι ἐγὼ εἶπα ὅλας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας εἰς τὸν κύριον Καντανιάκ. Εἶχα ἀκούσει τὸ πρῶτ' ὅ,τι εἶπατε μὲ τὸν Ἀντώνιον καὶ σὺ ἐπρόδωσα.

ΚΛΑΥΔ. (κατ' ἰδίαν) Ὅποια αἰσχροτήεις !

ΕΔΜ. Λάβετε τὰ χρήματα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου· μοῦ καίρουν τὰς χεῖρας. Δώσατέ τα εἰς πτωχοὺς. Δὲν εἶνε ἀληθές, κύριε ;

ΚΛΑΥΔ. Τελείωσον !

ΕΔΜ. Τώρα ἡ κυρία ἀναμένει νὰ ἐξέλθητε διὰ νὰ δώσῃ τὸ τελευταῖον κτύπημα. Ὁ κύριος Καντανιάκ, ὁ ὁποῖος ἦλθε νὰ σας ἀποχαιρετήσῃ, δὲν ἀνεχώρησεν. Θὰ ἦνε κρυμμένος ἐντὸς τοῦ κήπου καὶ θὰ παρουσιασθῇ τὴν κατάλληλον στιγμήν. Ἐγὼ δὲ ἦλθον νὰ σας εἶπω ὅλας αὐτὰς τὰς μηχανορραφίας. Ἡ ἰδέα ὅτι θὰ σας ἐκλεπτα τὴν ἀνακάλυψίν σας, τὸν καρπὸν τῶν τόσων ἀγρυπνιῶν καὶ κόπων σας, τὴν σωτηρίαν τόσων ἀνθρώπων, μοῦ ἔφερεν ἐντός μου ἀναστάτωσιν. Ἄ ! τότε εἶπα : Ποτέ ! ποτέ ! δὲν θὰ γίνῃ τοῦτο !

ΚΛΑΥΔ. (παίγων αὐτῇ τὴν χεῖρα)· Εὐχαριστῶ, τέκνον μου (αὕτη πίπτει καὶ ἀσπάζεται τὴν χεῖρά του).

ΕΔΜ. ὦ ! πόσον εἶσθε καλός ! Λοιπὸν τώρα, ὅτε σας εἰδοποίησα πλέον, πράξατε ὡς ὁ κύριος Καντανιάκ, φύγετε δῆθεν καὶ ἐπανέλθετε ἀμέσως νὰ κρυφθῆτε καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἴδητε πᾶν ὅ,τι συμβῇ.

ΚΛΑΥΔ. Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων, τέκνον μου, οἵτινες φέρονται ὡς ὁ κύριος Καντανιάκ, οὔτε ἐξ ἐκείνων οἵτινες κρύπτονται.

ΕΔΜ. Ἀλήθεια, θὰ εἶσθε τότε ὁμοίός μου !

ΚΛΑΥΔ. Δὲν ἠθέλον νὰ εἶπω τοῦτο διότι καὶ σὺ πλέον δὲν εἶσαι ἐνοχος. Ὅφειλὼ νὰ συνοδεύσω τοὺς φίλους μου μέχρι τοῦ σταθμοῦ καὶ θὰ τὸ πράξω. Ἐπειτα θὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν οἰκίαν μου ὡς ἂν μὴ ἐγνώριζον τίποτε. Ὑπάρχουσι στιγμαί, καθ' ἃς πρέπει ν' ἀφίνη τις τὸν Θεὸν νὰ πράττῃ ὅ,τι βούλεται. Ἡσύχασον ἤδη καὶ πρόσεχε νὰ μὴ εἶπῃς τι εἰς οὐδένα.

ΕΔΜ. ὦ ! νὰ εἶσθε ἡσυχος, κύριε.

ΔΑΝ. (εἰσερχόμενος)· Λοιπὸν, Κλαύδιε, ἡ ἀμαξία εἶνε ἐτοίμη. Σὲ ἀναμένομεν.

ΚΛΑΥΔ. Εἰς τὰς διαταγὰς σας. Ἐντὸς ἑνὸς τετάρτου φθάνομεν εἰς τὸν σταθμὸν· ὁ ἵππος μου τρέχει ὡς ἀστραπή. Ἡ Ρεβέκκα εἶνε ἐτοίμη;

ΔΑΝ. Ἀνῆλθεν ἤδη ἐπὶ τῆς ἀμάξης. Ἐλθέ· ἡ νύξ εἶνε ἐξαισία, καίτοι ὀλίγον ψυχρά.

ΚΛΑΥΔ. (λαβὼν τὸ ἐπανωφόριόν του). Ἀγωμεν (ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΔΜΕΑ, εἶτα ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΚΑΙΣΑΡΙΝΗ

ΕΔΜ. (μόνη). Ἐπράξα καλῶς ἢ κακῶς; Ἐάν συμβῆ κανὲν δυστύχημα δὲν θὰ ἦμαι ἡ αἰτία. Δὲν ἠδυναίμην ὁμῶς νὰ σιωπήσω, ἐπνιγόμενην, καὶ τώρα ὅπου ὠμίλησα αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου κἄπως καλλίτερα.

ΑΝΤ. (εἰσέρχόμενος, λίαν ἤρεμος). Ὁ κύριος Ρουπὲρ ἀνεχώρησεν;

ΕΔΜ. Μάλιστα.

ΑΝΤ. Δὲν εἶπέ τι περὶ ἐμοῦ;

ΕΔΜ. Ὅχι.

ΑΝΤ. Ἐχει καλῶς εὐχαριστῶ. (Ἡ Ἐδμέα ἐξέρχεται, ὁ Ἀντώνιος μόνος κάθηται πρὸ τινος τραπέζης καὶ γράφει σιωπηλῶς· ἡ Καισαρίνη εἰσέρχεται ἀκροποδητεῖ, ἀναγινώσκει πρὸς στιγμὴν ὀπισθεν τοῦ Ἀντωνίου ἐν ἀγνοίᾳ του, εἶτα ἐκτείνει τὴν χεῖρα, λαμβάνει τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν σχίζει).

ΚΑΙΣ. Εἶσαι τρελλός.

ΑΝΤ. Σεῖς πάντοτε! (κρύπτει τὴν κεφαλήν του ἐντὸς τῶν χειρῶν του).

ΚΑΙΣ. Μὲ ἐπιπλήττεις; Ἐμπρός, ἄς φύγωμεν.

ΑΝΤ. Νὰ φύγωμεν;

ΚΑΙΣ. Ναί! Τί θέλεις λοιπὸν νὰ πράξωμεν ἐδῶ;

ΑΝΤ. Νὰ φύγωμεν ὁμοῦ;

ΚΑΙΣ. Βεβαίως.

ΑΝΤ. Ποτέ!

ΚΑΙΣ. Τί σκέπτεσαι λοιπὸν νὰ πράξης;

ΑΝΤ. Νὰ μείνω.

ΚΑΙΣ. Ἴνα;

ΑΝΤ. Ἴνα τηρήσω τὸν ὄρκον μου.

ΚΑΙΣ. Ποῖον ὄρκον σου;

ΑΝΤ. Ν' ἀποθάνω.

ΚΑΙΣ. (μετὰ πάθους). Ὁ ἀποθάνωμεν ἡμέραν τινά, ἀλλὰ τοῦτο δὲν

ἐπείγει. Ἀποθνήσκει τις ἐκουσίως ὅταν ἀγαπᾶται; ὅταν ἀγαπᾷ; Δὲν ἀγαπᾶσαι; δὲν ἀγαπᾷς; Μὲ ἠπάτησες; Ἐγὼ δὲν εὖρον ποτὲ τὴν ζωὴν γλυκυτέραν. Ἐμπρός, φύγωμεν λοιπόν.

ΑΝΤ. Φύγε μόνη.

ΚΑΙΣ. (προσποιουμένη δυσπιστίαν). Ἄλλ' εἶμαι λοιπόν τὸ θῦμα ἀνανδροτάτης καὶ ἀτιμωτάτης πλεκτάνης;

ΑΝΤ. Τί θέλετε νὰ εἴπητε;

ΚΑΙΣ. Θέλω νὰ εἴπω ὅτι πολὺ εὐκόλως δύναται ἓνας ἄνθρωπος διὰ νὰ ἀπολαύσῃ μίαν γυναῖκα κατ' ἀρχὰς μὲν νὰ προσποιηθῆται ἀγνὸν καὶ εἰλικρινῆ ἔρωτα, ἔπειτα δὲ νὰ ὁμιλῇ περὶ αὐτοκτονίας καὶ ἐλέγχων συνειδήτος, διὰ νὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ αὐτὴν. Εἶνε λαμπρὸν ὁμολογουμένως μέσον. Ἄλλὰ καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἐξ ἧς οὐδὲν ἔχει πλέον νὰ ζητήσῃ ὁ ἀπαταιῶν, καὶ ἥτις δὲν ἔχει νὰ ἐλπίσῃ πλέον ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας, ἢ τοὺς διωγμούς, τὸ ὄνειδος, τὴν ἀτιμίαν καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κατασταθῆ ὅ,τι ἂν θελήσῃ.

ΑΝΤ. Ἐχετε δίκαιον, ἡ ζωὴ μου Σὰς ἀνήκει. Ἄς ἀναχωρήσωμεν.

ΚΑΙΣ. Ἀληθῶς, ἄς ἀναχωρήσωμεν, τοῦτο ὁμῶς δὲν ἀρκεῖ, πρέπει νὰ ζήσωμεν. Καὶ χρήματα;

ΑΝΤ. Ὅπου καὶ ἂν ὑπάγω θὰ ἐργασθῶ καὶ θὰ κερδίσω.

ΚΑΙΣ. Ἐν τούτοις ἔχομεν ἀνάγκην διὰ τὸ παρὸν καὶ ἀφοῦ ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας ἐκεῖνα, τὰ ὅποια σὰς ἐνεπιστεύθη, εἶνε περιττὸν νὰ τὰ ἀφήσωμεν ἐνταῦθα.

ΑΝΤ. Ἀληθῶς, μοὶ ἔχετε ἐμπιστευθῆ ταῦτα, θὰ σὰς τὰ ἀποδώσω ἀμέσως. (Λαμβάνει τὴν λυχνίαν καὶ τὴν τοποθετεῖ πλησίον τοῦ κιβωτίου ὅπως τὸ ἀνοίξῃ· ἡ Καισαρίνη παρακολουθεῖ τὰ κινήματά του, μόλις δὲ ἀνοίγει τὸ κιβώτιον οὗτος, αὕτη τῇ λέγει).

ΚΑΙΣ. Ἀπομακρύνετε ταύτην τὴν λυχνίαν, καθόσον δυνατὸν νὰ μᾶς ἴδωσιν ἔξωθεν (ὁ Ἀντώνιος τοποθετεῖ τὴν λυχνίαν ἐπὶ τῆς τραπέζης). Σβύσατέ την καλλήτερον, δὲν πρέπει νὰ φωραθῶμεν ὁμοῦ ἐνταῦθα (ὁ Ἀντώνιος σβύνει τὴν λυχνίαν. Ἡ Σελήνη φωτίζει τὴν σκηνὴν καὶ προπάντων τὸ κιβώτιον). Κατηραμένη Σελήνη! (πλησιάζει τεχνηέντως τὸ κιβώτιον, ἀρπάζει τὸ χειρόγραφον, ἀφοῦ ἔθεσε τὰ χρήματα εἰς τὸ θυλάκιόν της).

ΑΝΤ. (βλέπων αὐτὴν ὅτι λαμβάνει τὸ χειρόγραφον). Τὰ χαρτῖα ταῦτα δὲν εἶναι τὰ ἰδικά σας, ἀπατάσθε.

ΚΑΙΣ. Δὲν ἀπατῶμαι, ἐκδικουμαι!

ΑΝΤ. Ἐκδικεῖσθε; Τί σας χρησιμεύουν ταῦτα τὰ ἔγγραφα;

ΚΑΙΣ. Ὁ ἄνθρωπος, ὃν ἀγαπῶ, θέλω νὰ κατασταθῇ διάσημος καὶ

πλούσιος και δια τοῦ χειρογράφου τούτου θα τὸ ἐπιτύχω, ἀφοῦ δύνασαι νὰ τὸ μεταφράσης. Μοὶ τὸ εἶπεν ὁ Κλαύδιος.

ΑΝΤ. Καὶ νομίζετε ὅτι θα ἐπιτρέψω;

ΚΑΙΣ. (ὕψουσα τοὺς ὤμους). Δύνασαι λοιπὸν νὰ ἐμποδίσῃς τί πλέον;

ΑΝΤ. (κτυπῶν τὸ μέτωπόν του). Ἐννοῶ ἤδη τὰ πάντα.

ΚΑΙΣ. Τόσον τὸ καλῆτερον, δὲν θα χάσωμεν καιρὸν εἰς ἐξηγήσεις.

ΑΝΤ. Θέλετε νὰ πωλήσῃτε τὴν πατρίδα σας;

ΑΙΣ. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι Γαλλίς.

ΑΝΤ. Ἄθλια! (ὁ Κλαύδιος εἰσέρχεται χωρὶς νὰ ἐννοηθῇ καὶ ἀκροάζεται ἐν τῇ σκιά ἀκίνητος καὶ μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας).

ΚΑΙΣ. Παρατήρησόν με λοιπὸν κατὰ πρόσωπον! Τίς ἐξ ἡμῶν εἶνε ἀθλιώτερος; Ἐγὼ ἀπατῶ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις μὲ μισεῖ, μὲ περιφρονεῖ καὶ μὲ ἀπειλεῖ νὰ μὲ φονεύσῃ, ἐνῶ σὺ ἀπατᾷς τὸν ἄνθρωπον ὅστις σὲ ἀγαπᾷ καὶ εἰς ὃν ὀφείλεις τὰ πάντα. Ἐγὼ προδίδω τὸ μόνον ὃν, ὅπερ μὲ ἐβλάψεν. Εἴμεθα ἴσοι, ταύτην τὴν στιγμήν, μάλιστα σὺ μὲ ὑπερβαίνεις, ἰδοὺ τί ὀνομάζουσιν ἔρωτα. Ἄ! Ἐφαντάσθης ὅτι ἠδύνασο νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὰ βασίλειά του καὶ νὰ ἐξέλθῃς ὅποτεν θελήσῃς εὐκόλως; Οἰκτρὰ ἀπάτη! Πρέπει νὰ βιάσῃς μέχρι τοῦ ἄκρου. Τὰ πάθη, ἡ ἀμαρτία καὶ τὸ ἔγκλημα εἶνε τὰ μόνα ἐφόδια τῆς πορείας ταύτης. Ἐχω ἀνάγκην σου ὅπως σωθῶ καὶ σὲ λαμβάνω μετ' ἐμοῦ. Σοὶ δίδω τὸ σῶμά μου εἰς ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς σου. Οὐχ ἦττον ἠσύχασον, διότι τὸ ἀξίζω ἀκολουθεῖ με!

ΑΝΤ. (μετὰ στιγμήν λιποψυχίας). Ἐχετε δίκκιον, εἶμαι ἄθλιος, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ κατασταθῶ περισσότερον τοιοῦτος. Ἐμπρός, ἀπόδος μοι τὸ χειρόγραφον (βαδίζει πρὸς αὐτήν).

ΚΑΙΣ. Θα μὲ ἀπειλήσῃς καὶ σὺ, ἴσως, ὡς ὁ ἐνάρετός σου κύριος, ὅτι θα μὲ φονεύσῃς; Ἄ! ἄ! ἄ!

ΑΝΤ. (Συλλαμβάνων ταύτην). Τὰ χειρόγραφα!

ΚΑΙΣ. Πρόσεξον, θα φωνάζω καὶ θα εἶπω τὰ πάντα.

ΑΝΤ. Τὸ χειρόγραφον!

ΚΑΙΣ. (πλησιάζει πρὸς τὸ παράθυρον ὅσον δύναται διὰ τῆς ἐλευθέρας χειρὸς κρατοῦσα τὸ χειρόγραφον). Τὸ θέλεις;

ΑΝΤ. Τὸ θέλω.

ΚΑΙΣ. (ἐλευθεροῦται διὰ βιαίου κινήματος τῶν χειρῶν τοῦ Ἀντωνίου καὶ τρέχει εἰς τὸ παράθυρον κραυγάζουσα). Καντανιάκ!

ΚΑΝΤ. (ἐκ τῶν ἔξωθεν χαμηλοφώνως). Εἶμαι ἐδῶ.

ΚΑΙΣ. Λάβετε (ἀποπειράται νὰ ρίψῃ τὸ χειρόγραφον διὰ τοῦ παραθύρου, ἀλλὰ κατορθώνει μόνον νὰ θραύσῃ μίαν τῶν ὀδῶν του. Ὁ

Ἄντωνιος τὴν συλλαμβάνει καὶ προσπαθεῖ νὰ τῆς τὸ ἀφαιρέσῃ, αὕτη ἀφοῦ καταβάλλῃ ἀπελπιστικὴν προσπάθειαν, θέλει νὰ τὸ ῥίψῃ εἰς τὸν Καντανιάκ διὰ τῆς θραυσθείσης ὑέλου, ὅτε ὁ Κλαύδιος τὴν καλεῖ διὰ βροντώδους φωνῆς).

ΚΛΑΥΔ. (ἀφοῦ ἔλαβε τὸ ὄπλον)· Καισαρίνη!! (εἰς τὴν φωνὴν ταύτην στρέφεται ἀκουσίως αὕτη, ὁ Ἄντωνιος τὴν ἀφίνει ἐλευθέραν, ἐκείνη βλέπουσα τὸν Κλαύδιον μὲ τὸ ὄπλον εἰς τὰς χεῖρας ἐκβάλλει κραυγὴν καὶ ἀποπειροῦται νὰ φύγῃ διὰ τῆς θύρας).

ΚΛΑΥΔ. Κλέπτρια! (πυροβολεῖ, ἡ Καισαρίνη πίπτει· ὁ Ἄντωνιος προσκολλᾶται εἰς τὸν τοῖχον ἀναμένων τὸν δεύτερον πυροβολισμόν μὲ τὰς χεῖρας πρὸς τὰ κάτω καὶ τὸ στῆθος προτεταμένον, ὡς κατὰδικος τὴν στιγμὴν τῆς καταδίκης του· ἡ Ἐδμέα ἐμφανίζεται εἰς τὴν φλιζὴν τῆς θύρας).

ΕΔΜ. Νεκρά! (γονυκλιτεῖ κρύπτουσα τὸ πρόσωπόν της ἐντὸς τῶν χειρῶν της).

ΚΛΑΥΔ. ῥίπτων τὸ ὄπλον λέγει πρὸς τὸν Ἄντωνιον)· Σὺ τώρα ἔλθε νὰ ἐργασθῆς!

Λεων. Π. Κανελλόπουλος.

ΒΑΣΑΝΟΣ

ΤΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ

ΕΡΑΣΜΙΚΩΝ ΑΠΟΔΕΙΞΕΩΝ

ΥΠΟ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον ὁ «Παλαμήδης» 1889· σελ. 10'—752. Τιμᾶται δρ. 15.

Τοῦ ἀρτίως ἐκδοθέντος ἀρίστου τούτου ἐπιστημονικοῦ συγγράμματος, κατὰ τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἀνακινεῖται ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ τὸ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς προφορᾶς ζήτημα, ἐπίκαιρον νομίζομεν νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸν «Παρνασσόν» τὸν Πρόλογον τοῦ σοφοῦ συγγραφέως, ἀφίνοντες εἰς τὰ εἰδι-